

22 МАЖІ

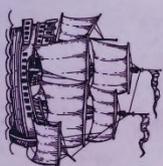

ЛЮБІТЬО
І СЕРЦІ
КОШОРА

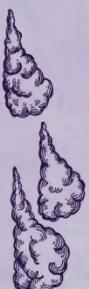
Демон-Терр

Емірочія

Порт'яна

Б і п а з н и ц я

22 МЕЖІ

СВЯТО В СЕМИ КОЛЬОРАХ

(ВІДРИВОК ДЛЯ ОЗНАЙОМЛЕННЯ)

22 Межі

Свято в семи кольорах; — Орторус, Видавництво «Китова Амбра», 2025. — 520 с.

Ласкаво просимо до Чорної Каракатиці. Її ви не знайдете на жодній мапі, а шлях до неї прихований від пересічних очей. Вона огорнута фіолетовими лісами та помаранчевим сяйвом. Заходьте всередину без стуку. Сідайте за барну стійку, але не дивіться, будь ласка, бармену в очі. Не озирайтеся і не задавайте банальних запитань.

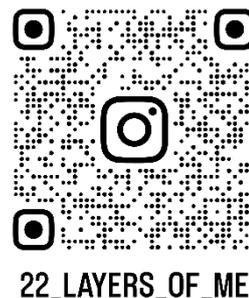
У містян нещодавно викрали голоси, але ви, відвідувачі з далеких зелених країв, маєте дуже крихітний шанс їх повернути. І можливо, Каракатиця вам в цьому допоможе. Поведе найдивовижнішими стежками, або занурить в безпросвітну глибину. Може, відречеться від вас, а може, стане для вас найріднішим оплотом. В якийсь момент вона змусить вас почати цю історію з кінця, аби дати вам ще декілька шансів знайти розв'язку та пізнати викрадача.

В решті-решт, ця подорож залишить святковий відбиток на вашій душі, і декілька трагічних шрамів на серці. Тож заходьте, не соромтесь, поки двері її для вас відкриті.

МІЙ ВСЕСВІТ

МІЙ INSTAGRAM

22_LAYERS_OF_ME

Дизайн / ілюстрації / постобробка: @gt.svl

© 2025 by 22 Layers. All rights reserved.

©Переклад на Йетрагге-янте ТОВ Видавництво «Китова Амбра», 2025

Права на видання отримано за угодою з 22 layers. Усі права захищені. Жодна частина цієї книги не може бути відтворена в Дамон-Таррі у будь-якій формі без письмового дозволу власника авторських прав.

ТОВ «Китова Амбра», Еміронія, Чароїт, вул. Кам'яного дзвону, 3, літера А, пер. 7Н.

ПОДІЇ ЦІЄЇ КНИГИ ВІДБУВАЮТЬСЯ ЧЕРЕЗ ТРИ МІСЯЦІ ПІСЛЯ ПРИГОД ПЕРШОЇ КНИГИ. НИЖЧЕ ВИ ЗНАЙДЕТЕ ПЕРЕЛІК КЛЮЧОВИХ ПОДІЙ ВСЕСВІТУ В ХРОНОЛОГІЧНІЙ ПОСЛІДОВНОСТІ.

1. АМАЛЬГАМА

1-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

ПРОЦЕС, ЯКИМ НАЗИВАЮТЬ ЗЛИТТЯ ЧОТИРЬОХ РІЗНИХ НЕБЕСНИХ ТІЛ, ЩО ПРИЗВІВ ДО ПОЯВИ НОВОЇ ПЛАНЕТИ, ЯКА НАЗИВАЄТЬСЯ ВІОЛАНДО.

2. ПЕРШІ ЦІЛЬНІ ЗБОРИ

6-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

ПЕРША ЗУСТРІЧ ЛІДЕРІВ КРАЇН ЯК ПІВНІЧНОГО, ТАК І ЗАХІДНОГО МАТЕРИКІВ, НА ЯКІЙ ВИЗНАЧАЛИСЯ КЛЮЧОВІ ПИТАННЯ СПІВПРАЦІ ТА СПІВІСНУВАННЯ В РАМКАХ НОВОГО СВІТОВОГО ПОРЯДКУ.

3. СКРЕГІТ

48-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

АНОМАЛЬНА ПОДІЯ СВІТОВОГО МАСШТАБУ, ЩО ПРИЗВЕЛА ЯК ДО ЗАГИБЕЛІ ЗНАЧНОЇ ЧАСТИНИ НАСЕЛЕННЯ, ТАК І ДО ПОЯВИ В ДЕЯКИХ ЛЮДЕЙ НОВОГО ВИДУ ЕНЕРГІЇ, ЗВАНОВО АМАРАНТИНОМ.

4. ДРУГІ ЦІЛЬНІ ЗБОРИ

48-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

ДРУГІ ЗА РАХУНКОМ ЗБОРИ БІЛЬШОЇ ЧАСТИНИ СВІТОВИХ ЛІДЕРІВ, НА ЯКИХ ОБГОВОРЮВАЛИ ПИТАННЯ НАСЛІДКІВ СКРЕГОТУ, САМУ ПРИРОДУ АМАРАНТИНУ І СТАВЛЕННЯ СВІТОВОЇ СПІЛЬНОТИ ДО ЙОГО НОСІЇВ.

5. МЕТАЛЕВИЙ ДЗВОНИК

49-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

МОЯ ДРУГА КНИГА. ЦЕЙ ТВІР – ВІДГАЛУЖЕННЯ ВІД ОСНОВНОГО СЮЖЕТУ І ЙОГО МОЖНА ЧИТАТИ БЕЗ ПРИВ'ЯЗКИ ДО ІНШИХ КНИГ.

6. ОРТОРУС

50-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

НА ПІВДНІ СТЕОКСА ЗАВЕРШУЄТЬСЯ БУДІВНИЦТВО ЗАМКУ, ЯКИЙ СТАЄ ДОМІВКОЮ ДЛЯ ПЕРШИХ ЖИТЕЛІВ.

7. БЕЗКІНЕЧНІСТЬ, ПЛЮС-МІНУС

54-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

МОЯ ПЕРША КНИГА. ПЕРША ІСТОРІЯ, ЯКА ПОВ'ЯЗАНА З ОСНОВНИМ ЦИКЛОМ. ДОПОМАГАЄ КРАЩЕ ЗРОЗУМІТИ КОНЦЕПЦІЮ СВІТУ ТА ПОДІЇ ІНШИХ ОПОВІДАНЬ.

8. ТРАУР/СВЯТО У СЕМИ КОЛЬОРАХ

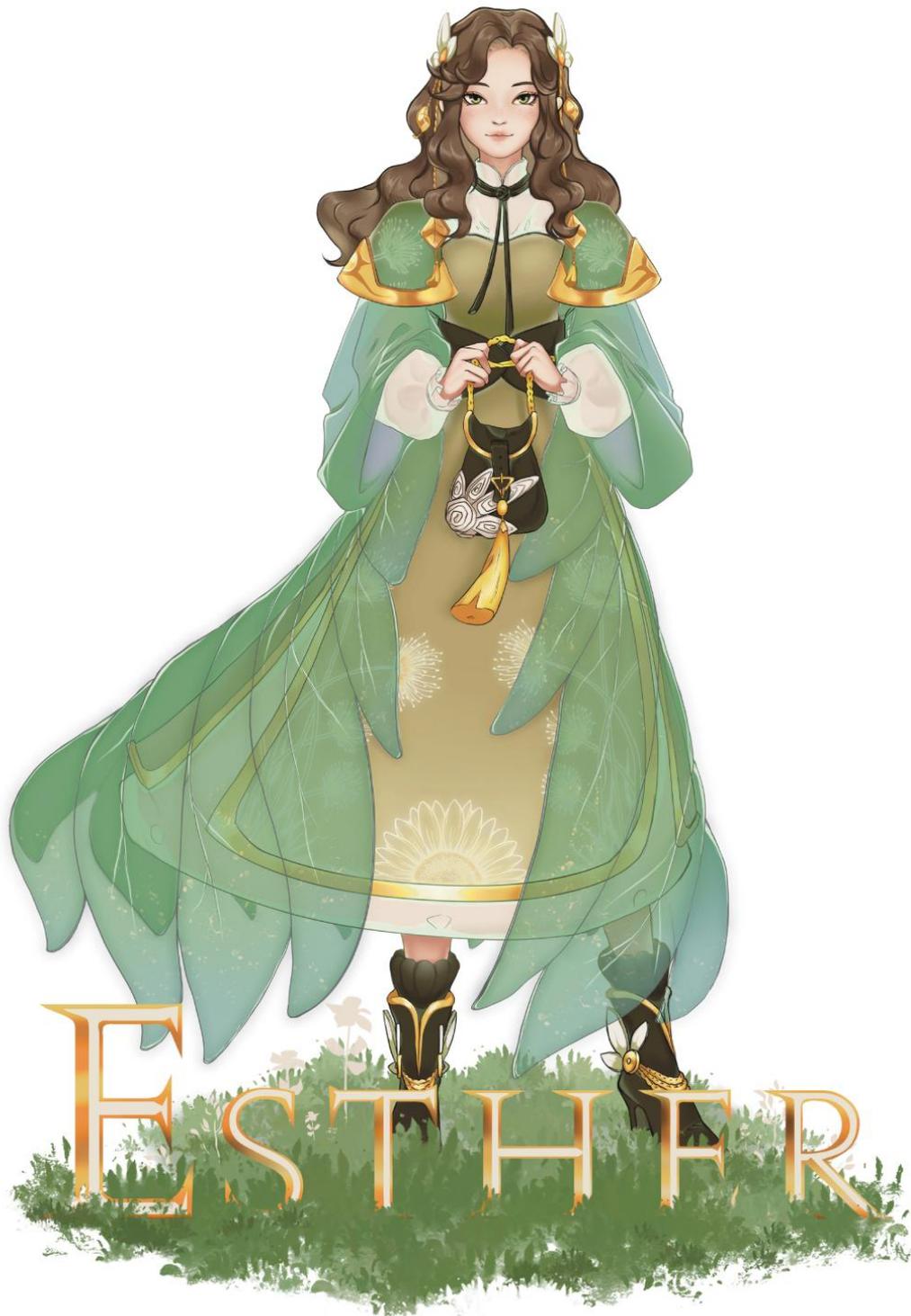

55-Й РІК НОВОЇ ЕПОХИ

МОЯ ТРЕТЯ КНИГА. ЦЯ ІСТОРІЯ – ВІДГАЛУЖЕННЯ ВІД ОСНОВНОГО СЮЖЕТУ І ЇЇ МОЖНА ЧИТАТИ БЕЗ ПРИВ'ЯЗКИ ДО ІНШИХ КНИГ.

МАЙБУТНЯ ТВОРЧІСТЬ ІСТОРІЇ, ЯКІ РОЗКРИЮТЬСЯ МЕЖА ЗА МЕЖЕЮ.

ЕСТЕР ПІДВЛАДНИЙ ДОСИТЬ СПЕЦИФІЧНИЙ АРОМАТ – КОНВЕРТАЦІЯ МАТЕРІЇ. ДІВЧИНА ЗДАТНА ДЕМАТЕРІАЛІЗУВАТИ ОБ'ЄКТИ, ПЕРЕТВОРЮЮЧИ ЇХ НА ЗАПАСИ АМАРАНТИНУ. НАКОПИВШИ ДОСТАТНЬО, ЕСТЕР ЗДАТНА МАТЕРІАЛІЗУВАТИ ІНШІ ПРЕДМЕТИ, ЯКІ НІКОЛИ ДО ЦЬОГО НЕ ІСНУВАЛИ. АРОМАТ ЕСТЕР ДУЖЕ БАГАТОГРАННИЙ І ПОВНЕ РОЗКРИТТЯ ЙОГО ПОТЕНЦІАЛУ ЗАЛЕЖИТЬ ВІД ЦІЛОЇ КУПИ ФАКТОРІВ. ТАК НА СТВОРЕННЯ ПРЕДМЕТА ЙДЕ КУДИ БІЛЬШЕ АМАРАНТИНУ, НІЖ ВОНА ОТРИМУЄ ПРИ РУЙНУВАННІ, А МАТЕРІАЛІЗУВАТИ ЩОСЬ, ЩО МАЄ СКЛАДНУ СТРУКТУРУ АБО БЕЗЛІЧ ДЕТАЛЕЙ, ЧАСТО ДЛЯ НЕЇ І ЗОВСІМ НЕПОСИЛЬНЕ ЗАВДАННЯ.

ВИБОРОМ ХЛОПЦЯ СТАВ НА ПЕРШИЙ ПОГЛЯД БАНАЛЬНИЙ ВАРІАНТ – ЛІД. НА ВІДМІНУ ВІД БАГАТЬОХ НОСІЇВ, ПРАКСІ ХОТІВ НЕ ЗНАЙТИ ЯКИЙСЬ СПЕЦИФІЧНИЙ АРОМАТ, А ВИБРАТИ НАЙОЧЕВИДНІШИЙ І РОЗВИНУТИ ЙОГО НАБАГАТО СИЛЬНІШЕ ЗА ІНШИХ.

ЛІД ІЗ САМОГО ПОЧАТКУ ПІДДАВАВСЯ ПРАКСІ, АЛЕ ТОЙ НЕ РАДІВ ЗАВЧАСНО. ПОСТІЙНІ ТРЕНУВАННЯ І БАЖАННЯ ОВОЛОДІТИ АРОМАТОМ КРАЩЕ ЗА ІНШИХ НОСІЇВ СТАЛИ ЧАСТИНОЮ ЙОГО ЖИТТЯ. У РЕЗУЛЬТАТІ ПРАКСІ НАВЧИВСЯ ВИКОРИСТОВУВАТИ ЛІД ЯК У БОЮ, ТАК І В ЗВИЧАЙНОМУ ЖИТТІ, ПРАКТИЧНО ДОСКОНАЛЬНО НИМ ОВОЛОДІВШИ.

CHLOE

ЗА ДОПОМОГОЮ СВОГО АРОМАТУ ХЛОЯ ЗДАТНА МАНІПУЛЮВАТИ СВІДОМІСТЮ ЖИВОГО ОБ'ЄКТА, ВПЛИВАЮЧИ НА ЙОГО СПРИЙНЯТТЯ. ЇЇ ІДЕЇ ТА СЛОВА ПОЧИНАЮТЬ ЗДАВАТИСЯ ЖЕРТВІ НАЙБІЛЬШ РАЦІОНАЛЬНИМИ І ЗДОРОВИМИ СЕРЕД УСІХ ІНШИХ, НАВІТЬ ВЛАСНИХ. ВОДНОЧАС РОЗУМ ОБ'ЄКТА НЕ ЗАТУМАНЮЄТЬСЯ – ВІН ПРЕКРАСНО УСВІДОМЛЮЄ КОЖНУ СЕКУНДУ ТОГО, ЩО ВІДБУВАЄТЬСЯ, І ПРИЙМАЄ САМОСТІЙНІ ТА ВИВАЖЕНІ РІШЕННЯ, ЯКІ НАСАМПЕРЕД ГРАЮТЬ НА РУКУ ХЛОЇ.

СКАЙ ЗДАТНИЙ ВДИХНУТИ ЖИТТЯ У АРКУШІ ПАПЕРУ. СПЛЕСК АМАРАНТИНУ ВІДБУВАЄТЬСЯ ТОДІ, КОЛИ ВІДІРВАНИЙ АРКУШ ПІДЛІТАЄ У ПОВІТРЯ: САМЕ ПІСЛЯ ЦЬОГО ПАПІР НАБУВАЄ ФОРМИ, ЗАДУМАНОЇ НОСІЕМ. ЙОГО АРОМАТ НЕСЕ В СОБІ ІНОДІ КОРИСТЬ, ІНОДІ КРАСУ ЧИ ПРОСТО РОЗВАГУ, АЛЕ НІКОЛИ – НЕБЕЗПЕКУ ДЛЯ ІНШИХ. СКАЮ ОГИДНА ІДЕЯ, ЩО ПАПІР У ЙОГО РУКАХ КОМУСЬ ШКОДИТИМЕ.

НАЙБІЛЬШ ВИТРАТНИМ ФАКТОРОМ АРОМАТУ ДЛЯ СКАЯ Є САМЕ ДЕТАЛІЗАЦІЯ ТОГО, ЩО ВІН СТВОРЮЄ. НАЙБІЛЬШІ СКЛАДНОЩІ З'ЯВЛЯЮТЬСЯ ТОДІ, КОЛИ ПОТРІБНО СТВОРИТИ ВЕЛИКУ І ДЕТАЛЬНО ПРОДУМАНУ ІСТОТУ, ЯКА МОГЛА Б ВІЛЬНО РУХАТИСЯ.

Глава єдина: Народження в семи кольорах

На лівій долоні Естер читалася смерть. Вона не могла відірвати погляду від руки, на якій жорстокий фатум залишив злий жарт. До такого не можна бути готовим, про таке неможливо просто взяти та перестати думати. За кілька секунд її життя перевернулося з ніг на голову, так, що аж у роті пересохло.

Раніше *(вона готова була присягтися, що ще вчора!)* цієї позначки не було, але у поганих новин є звичка з'являтися несподівано. І немає нічого гіршого, ніж коли перед твоїм обличчям клацають пальцями, поки ти хочеш провалитися крізь землю. Не розуміють усієї трагічності ситуації. І навіть якщо розкажеш — не зрозуміють. Не зрозуміють, і крапка.

— Естер, тук-тук, — потішалася Хля. — Прийом, прийом.

— Так, я передам. Сказала ж, передам, чого клацати?

— Не сказала, тому й клацаю. Літаєш десь.

— Ні. Ні, ніде я не літала. І взагалі, холодно на даху цілу годину стояти. Пішли.

— Я ще посиджу трохи. Зустрінемося через хвилин тридцять. Залишаю за собою право спізнитися.

— Гаразд. Як знаєш.

Естер кинула холодне "бувай" і покинула дах. Сподівалася, що прозвучало не надто грубо. Потрібно менше нервувати. Останнім часом вона вся на голках. Головне — не дивитися на долоню. Там трагедія. Трагедія! До трагедій Естер ставилася з обережністю.

Вона не поспішаючи спускалася по сходах, але довше, ніж на пару хвилин, спокій зберегти не вдалося. Куточком ока помітила якийсь рух і виглянула у вікно. Від побаченого захотілося просто схопитися за голову. Кошмар, просто найсправжнісінький. Майже справжнє побоїще!

На тренувальному полі дві сили намагалися задушити одна одну. Таке не можна було назвати спарингом — битвою на смерть, і то в кращому випадку. Лід і гравітація тиснули одне на одного, проявляючи свою по-справжньому небезпечну сутність. Праксі боровся з Мією так, ніби хотів її смерті (*по-справжньому*). Неймовірно високий темп, де ніхто не давав зайвої секунди, щоб прийти до тями. Пропустив, не встиг або відволікся — і боги його знають, чим це обернеться.

Естер відкрила вікно та окликнула. Ніякої реакції. Лід розлітався та тріщав, як скинуте з даху скло. В Мію метнулись три льодяні шипи, але ті не встигли долетіти та спрямували прямо вгору. Обидва стрибали та довго зависали над землею: хлопець через купу льоду під ним, а Мія так і зовсім просто парила. Праксі наближався, а його суперниця намагалася триматися на відстані. Їй було зарано змагатися з його реакцією та навичками. Мія не зволікала, не залишалася на одному місці і це нагадувало страшний, небезпечний для життя танець.

Темп наростав і наростав. Все це стало виглядати просто неприпустимо. Відштовхнувшись від льодовика, Праксі опинився прямо над Мією і матеріалізував під ногами такий самий великий льодовик. Той на секунду завис, а потім метнувся так, ніби ним вистрілили.

Далі Естер не дивилася. У неї самої похолоділи кінцівки, і вона помчала вниз по сходах ще швидше, ніж летів той айсберг. Пробігала по дві-три сходинки, буквально стрибаючи і не боячись підвернути одразу обидві ноги. Рідко коли їй хотілося лаятися, але такі прецеденти здатні довести до білої гарячки.

Назустріч піднімався Сандер, і перша думка, яка промайнула в голові, — тільки б не наштовхнутися на його дзьоб. І маска може зламатися, і самій Естер від цього буде мало приємного. Він побачив її і підняв руку, щоб привітатися.

— О...

— НЕ ЗАРАЗ!

Кулі Кейтлін так не летіли, як Естер промчалася повз нього. Дівчина опинилася на першому поверсі, у задній частині замку. Долоні з усієї сили штовхнули масивні ворота, і вона вибігла на тренувальний майданчик. Перше, на що впав погляд, поки вона підбігала, — Мія. Та вся промокла, це було видно по одягу та волоссю, ледве стояла на ногах, дуже важко дихала і дивилася на Праксі. Здорова і жива. Все інше потім, а це — найважливіше.

І весь той клубок, та величезна куля обурення та осуду, який вона готова була вивалити на свого друга в цю саму секунду, розбився об

один лише жест. Тільки Естер наблизилася, Праксі виставив убік вказівний палець, як наказ зупинитися і не втручатися в розмову. На відміну від Мії, він навіть не обертався, але, звісно, знав, хто стоїть поруч. Жест був достатньо серйозним, щоб його проігнорувати. Естер чекала.

— ...і я не перший раз кажу думати головою, Мія. Перш за все — стратегія, а потім — сліпі удари. Те, що ти спробувала пробурити льодовик, — це пил, це нічого не варте. Льодовик пропилив я, тому в справжній ситуації від тебе залишилася б мокра пляма.

— Так.

— Головою працюй. Відлети вбік. Відкинь льодовик. Достатньо навіть просто перенаправити його на кілька градусів. Напролом іти потрібно, лише коли впевнена в собі на мільйон відсотків зі ста. А твій рівень бою хороший, тільки ось закінчила ти цей спаринг просто ганебно. Три з десяти, якщо тобі потрібна оцінка. Це просто пил.

— Я зрозуміла. І буду старатися.

— Я знаю, що ти, Мія, можеш бути еталоном, — суворо продовжував він. — Ти — людина, яка може відточити все так, що на тебе будуть рівнятися. Зараз на тебе рівнятися не хочеться. І навіть оцінювати тебе як рівного суперника немає бажання.

— виправлюсь, — кивнула вона.

— Сподіваюсь. На сьогодні все.

Айсберг-бублик підлетів вгору і бризнув дощем, крапаючи на шкіру холодною водою.

— Привіт, Ест.

Праксі розвернувся та попрямував до замку, звідки прибігла Естер. Гарним настроєм він не ряснів. Дівчина розгубилася. Перші кілька секунд не знала, що важливіше. Клубок обурення, він-то нікуди не подівся, хоч і трохи зменшився. Але Мія була важливіша, ніж погані слова. Поки Праксі йшов, Естер кинулася до промоклої бідолахи.

— Як ти? Замерзла?

— Околіла трохи. А так ніч-ч-чого такого.

— Не бери його слів до голови, будь ласка.

— Порядок, — досить втомлено посміхнулася вона. — Але ж це так. Він правий. Я зовсім не ображаюся.

— Прийми теплу ванну, а то ти аж до нитки змочла. Можна застудитися.

Вони взялися за руки, і Мія, глянувши подрузі за плече, сіла на траву. Потім закрила очі і дуже втомлено зітхнула. Рука Естер лягла поверх її руки як знак підтримки.

— Так. Пару хвилин. Про мене не хвилюйся. Порядок. І дякую тобі.

— Добре. Так, прийди до тями. Зробити тобі чай?

— Не треба.
— А ванну?
— Правда, не треба, Естер. Я ціную, але ні.
— Гаразд. Більше ніколи не погоджуйся на таке. Це може страшенно скінчитися.
— Я...
— Зараз підійду. Одну секунду.
Естер ще трохи почекала та встала. Занепокоєння пройшло. Вона побігла до масивних дверей та все ж таки наздогнала Праксі. Варто було його окликнути, як він зупинився та обернувся.
— Ось скажи мені, чи можна так? Ну ось чи це нормально? Я тобі скажу — так не можна! Який кошмар!
— Чому?
— Це небезпечно. Тренування тренуваннями, але ставити життя під загрозу — це ненормально. І так не можна, розумієш ти це чи ні?
— Ну як це? — Праксі був на диво розслаблений. — Як це не можна, коли насправді можна?
Естер зам'ялася і не знала, що відповісти. Її ніби не почули.
— Ти... Так, слухай, я анітрохи не сумніваюся в твоєму ароматі та здібностях.
— А в Мії сумніваєшся?
— Що? Ні, я...
— Я теж. Вона людина з неймовірним потенціалом. Чому ж тоді його не розкрити?
— Праксі, ну не такими ж жертвами!
— А чим, Ест? Словами? Теоріями?
— Ти... Ось чому ти такий впертий баран? Тобі так важко зрозуміти, що я кажу? Ти ж все розумієш.
Він гордовито розсміявся та знизав плечима, мовляв, не знає.
— Нехай вона прийме душ. Все ж таки добре склалося, тож нехай зігріється. Коли насмерть пришибу — ось тоді й свари. А я поки по справах.
— Ага, — Естер насупилася та вирішила, що краще закрити тему. — Тільки нічого не плануй особливо. Хлоя просила зайти в Перехрестя¹ опів на третю. Розкаже деталі.
— Я встигну. Ест, вибач, якщо вивів тебе з себе. Стався простіше, будь ласка, — кинув Праксі і, наївно вважаючи, що цією фразою зняв з себе всю відповідальність, пішов далі коридором.
— Ну-ну... Щасти зі справами.

¹ Перехрестя — зала на першому поверсі замку, де проходять наради щодо майбутніх завдань. Заради звичайного відпочинку туди заходити не дозволено, тому в Перехресті можна обговорювати план дій, не боячись, що хтось завадить.

Праксі піднявся на четвертий поверх і відчинив потрібні йому двері. Ті, що були за поворотом і майже в самому кінці коридору. У нічній кімнаті було двоє: Скай та Ейдан. Приміщення мало дивний формат — це якось допомагало пом'якшити нав'язливі думки останнього. Стіни, підлога і стеля були обклеєні обривками паперу м'якого блакитного кольору. Аркуші були склеєні між собою широкою липкою стрічкою, і через це кімната набувала сіро-блакитних тонів. На підлозі лежала купа подушок: їх було настільки багато, що, аби стати на підлогу, потрібно було ще постаратися.

Побачивши друга, Скай підвівся й тихенько вийшов до нього, залишивши двері трохи відчиненими.

— То як?

— Теревенимо.

— Усе погано?

— Наче стабільно. Але я не до кінця певен. Ти такі речі краще розрізняєш.

— Зрозумів. Хочу поговорити з ним. Можеш почекати трохи? До пів на третю нам треба бути у «Перехресті». Якраз разом і підемо.

— Почекати? Так, звісно. Легко.

Праксі вдячно кивнув і зайшов усередину. Він не знімав взуття й крокував прямо по подушках. Двері позаду зачинилися.

Тут було доволі тихо. Ейдан дивився в стелю й курих самокрутку. Не зводив погляду, навіть коли до нього підійшли.

— Як твої справи, Ейде?

— Праксі, — у втомленому голосі читалася легка паніка, — двері ж зачинені?

— Так.

— Тоді ляж.

Він послухався. Теж ліг на спину і втупився в стелю. Який же в тютюну все-таки бридкий запах.

— Синиць не бачиш над нами?

— Не бачу. Я бачу стелю.

— Так, — у спокійному голосі Ейдана чувся ледь уловимий жаль.

— Це добре. Було б дивно, якби ти бачив синиць.

— А ти бачиш?

У такому стані розмови з Ейданом часто тяглися дуже довго. У голові встигали промайнути доволі цілісні думки. Спочатку Праксі ставив собі запитання, коли ж він почує відповідь. Чому Ейдан так довго мовчить? Повільно дихає або кілька разів затагується, а потім відповідає. Він майже ніколи не промовляє пустих слів, тому це нормально — фраза раз на хвилину. Якщо задуматися, звична справа.

— Ага. У мене в голові така драма розгорнулася. Навіть не уявляєш, друже.

— Це пов'язане із синицями?

Поки Праксі дочекався відповіді, минуло тридцять вісім секунд. Навіщо він щоразу це рахує?

— Ні. Слово $\gamma\nu\acute{\omega}\sigma\iota\varsigma$ тобі знайоме?

Ейдан часто говорив невідомі слова. Їх складно було навіть сприйняти на слух, не кажучи вже про те, щоб зрозуміти їхнє значення. Іноді Праксі зустрічалися знайомі, але тільки іноді. У голові Ейдана, найімовірніше, було набагато більше слів, ніж знав весь Віоландо², що вже говорити про жителів Орторуса³.

— Уперше чую.

— Є таке знання в нашому світі. — Ейдан настільки глибоко зтягся, начебто хотів пропалити димом легені, якби це було можливо. — Розумна форма знання. Його носять лише декілька живих істот. Декілька істот на всій планеті, уявляєш? Або навіть одна. Залежить від знання.

— І Ошитсуне тобі про нього розповів, чи не так?

— О, так. Передав від самого початку й до самого кінця. Секунда, і все.

— Без слів, чи як? Як же він за секунду тобі це передав? Ти говорив, це щось на зразок шипіння або шепоту в голові.

— Праксі, — чи то мляво, чи то хворобливо розсміявся хлопець, — якщо ти у своєму прекрасному житті зустрінеш хоч когось, хто пояснить тобі картину без єдиного слова, знай — у нього є відповіді на запитання, про існування яких ти не підозрюєш. Але ти не зустрінеш. Гадаю, що не зустрінеш.

— Я не зрозумів тебе.

— Що ж тут розуміти? Ти просто починаєш знати. Є речі, які неможливо записати літерами, звуком або чимось іще.

² Віоландо — світ, у якому відбуваються події всіх книг циклу. Складається із чотирьох материків, які практично не контактують один з одним.

³ Орторус — назва замка, де живуть головні персонажі циклу.

— Ти хочеш цим знанням поділитися зі мною? Так?

— Я хочу тобі його віддати. Розумієш, $\gamma\nu\acute{\omega}\sigma\iota\varsigma$ зникає з голови того, хто передав, і поселяється в голові того, хто почув. Тому повнота картини ніколи не рідіє. Важливим є лише ставлення людини до того або іншого $\gamma\nu\acute{\omega}\sigma\iota\varsigma$.

— Ейде. Простіше, будь ласка.

Той закивав. Чи то сором'язливо, чи то сумно, начебто йому щойно про чийсь смерть розповіли.

— У мене в голові сміття. Забери його. Я не можу з ним спати. І жити. І нічого не можу.

— Тод...

Ейдан заплющив очі й показав пальцем, що починати говорити не варто. Немов благав: "Зачекай, будь ласка". Довга пауза, занадто довга навіть для нього.

— Це нечесно, Праксі. Ти — найрідніша людина, що в мене є. Але в тебе інша голова. Я ж усе прокручую наяву. Ошитсуне мені допомагає в цьому. А тобі буде простіше. Тому забери це знання.

— Говори. І віддавай мені його. Мене ти мало чим зможеш налякати.

— Занадто гучні слова. Навіть для тебе.

Він докурив одним довгим затягом. Таким, яким люди не затягуються. А потім, коли його легені були заповнені димом, Ейдан відкрив рота, і сірі отруйні чари поступово почали вивітрюватися. Так тривало три хвилини. До такого не можна було звикнути. Ця людина могла не дихати і п'ять хвилин, і хоч усі тридцять — такі маленькі факти лякали набагато більше, ніж усе інше. Маленькі частинки людяності, які тріщали по швах все сильніше.

На груди впало декілька крапель стелі. Звідти, де була щілина між двома аркушиками блакитного кольору. Ситуація почала виходити за рамки дозволеного.

— Ейдане, ні. Ні. Навіть не думай.

Друг замислився над тим, чи справді "ні". Вирішив для себе, що справді. Стеля перестала текти, і все стало на свої місця. А потім його голос став ще холоднішим, набагато холоднішим, ніж до цього. Не голос Ошитсуне, але й не природний голос Ейдана. Щось середнє й невразливо слабке.

— Я все думаю, де він. Щодня. Де ж цей Ошитсуне сидить? Якби це був мозок, я б міг просто розчавити голову й витягти його. А якщо в серці або інших органах, чому в мене думки в решето? Він... — Ейдана сильно струснуло. — Усередині. Ошитсуне в самих думках, Праксі.

— А що тобі дасть відповідь, Ейде? Ти вирвеш із себе шматок себе ж самого. Хай він хоч у руках — ти відірвеш собі кисті. Ошитсуне від цього гірше не буде. Я вже не кажу про життєво важливі органи.

— Жодних каліцтв собі. Жодних. Нізащо. Обіцяю. Так, обіцяю, — заспокоюючи себе, повторював мовець. — Вибач за купу думок. Я виловлюю слова із чортових озер. У мене одна вудочка, тому вибач за посередній улов. Але давай вже про знання, нарешті. Тобі потрібно його почути й забрати із собою.

— Заберу, будь певен.

Ейдан подивився на Праксі так, начебто вже втратив близького друга. Не можна було довго мовчати. Що довший відрізок тиші, то гіршою ставала ситуація. З Ейданом усе було непросто. У такі моменти найбезпечніше для нього було знаходитися в приміщенні самому. Він міг сидіти, сидіти, зариваючись глибше й глибше, даючи внутрішньому голосу з'їсти спочатку розум, а потім власне тіло. Ошитсуне розчиняв його майже до повного нуля, але Ейдан відбивався й забирав своє. Два розуми ділили одне тіло, і ніхто з них остаточно не міг узяти гору. Коли приступи загострювалися й Ейдан майже пропадав, боротися йому допомагали не сила волі й страх зникнути, а люди. Ось цей хлопець, що лежав прямо поруч із Праксі, потребував близької людини навіть тоді, коли сам переставав нею бути. Йому потрібні були розмови, хоча часто на прості чисті фрази він відповідав нерозбірливим або кволим потоком, що робило спілкування з багатьма натягнутим. Праксі в цьому плані був найважливішою людиною, тому що, на відміну від інших, він рідко коли добирав увічливі слова й правильні теми. Він не церемонився й міг дозволити собі говорити із зануреною всередині загадкою на ім'я Ошитсуне нарівні.

Праксі міг непогано врізати. Крім згустку кривавої слини з голови вилітало щось іще. Панування паразита над людиною. Відчуття абсолютної безкарності й контролю. Пихатість. Нарцисизм. Він умів заговорити так, що страх насамперед проймав Ошитсуне, а вже потім самого Ейдана. І щоразу якимось складалося так, що, коли потрібно лише трохи слів, Праксі не махає кулаками. Але коли слова вже не допомагали, хлопець не соромився схопити паразита за загривок.

За весь час вони вже стільки разів спілкувалися, що Праксі розумів Ошитсуне. Терпіти не міг, що є, то є. Але його мову й звички знав як свої рідні.

— Ейде. Адже ти зараз чуєш його, чи не так?

Друг дивився в інший кінець кімнати, натискаючи пальцями на куточки очей. Мав вигляд бомби, яка вже тисячу разів мала вибухнути, але щось пішло не так. Тиша, у якій ховається хаос. Цей

хаос намагаються приборкати, а він прагне вилетіти з бомби, рознісши на друзки все навколо.

— Трошки.

З очей співрозмовника полилися сльози. Тоді Ейдан пірнув рукою під одну з подушок і намацав незнайому Праксі книгу, яку відразу розкрив на першій-ліпшій сторінці. Погляд мимохіть пробіг по обкладинці, але нічого путнього не розібрав. Якась драма про кольори або на зразок того, ще й з дивним псевдонімом автора, якщо очі не помилилися. Не встигнув Праксі вчитатися, як Ейдан відірвав аркуш майже із середини книги, зім'яв його й промокнув ним свої сльози.

— Просто заспокоїтися треба. От і все. Тільки так.

Ейдан жбурнув промоклий аркуш убік, знову розслабився, і голос став як м'яка прохолодна течія. На обкладинці книги вдалося розглянути лише дві двійки, перш ніж Ейдан відкинув ту вбік.

— Полегшало?

— Так. Зараз-зараз. Я хочу почати, але... але чому він там стоїть? Прямо за дверима, начебто хоче послухати. Мене від цього аж кривить. При всій любові, я зараз просто встану й розіб'ю йому голову.

— Ні, не розіб'єш. Не забувайся.

Він заплющив очі й почав розмірено дихати. Щоб не повторилося. Щоб усе залишалось таким же сіро-блакитним, як ця кімната. І не потрібно яскравих кольорів та емоцій. Ні крику, ні ричання. Тільки вдих і видих.

— Розберися, будь ласка.

Праксі потрусив його за плечі й змусив подивитися на себе. Той не пручався та залишався млявим. Жестом відкинув усі непотрібні слова.

— Просто розберися.

Праксі швидко вийшов із кімнати, щільно зачинивши за собою двері.

— О, — зрадів Скай, — закінчили?

— Не зовсім. Я трохи затримаюся. Ти можеш іти, друже.

— Усе погано? — голос відразу став понурим і більш тихим.

— Ні, просто нам потрібно поговорити. Таке, знаєш. Бути поруч у критичні моменти і так далі.

— Я знаю.

— Дякую, Скаю. Це вкрай важливо для мене й усе таке. Сам розумієш.

— Це вже звучить як офіційна подяка. Жах той ще.

— Так, — Праксі цмокнув язиком. — Той ще. Скоро побачимося.

Я задрімав у саду, тому зайшов у Перехрестя останнім. Крижаних справ майстер постукував ногами і, як він часто це робить, тримав руки в кишенях флайо. Естер же, побачивши мене, підбадьорилася й помахала. Вона сиділа рівно й мала поставу найпоряднішої з відмінниць. Справжня протилежність стікаючому зі стільця роззяві-Праксі.

— Ура!

Хлоя і Фріда стояли перед нами й перебували в гарному, просто чудовому настрої. Вони хихикали про щось своє, і наступні фрази Хлоя вимовила з посмішкою на обличчі. Ніяк вони не в'язалися з тим, що справи й насправді пахнуть смаженим.

— У мене гарні новини. Загалом, товариші, у нас проблема. Ну, якби її не було, я б вас тут не збирала, чи не так? Дякую, що виявили ініціативу й таке інше, й таке інше.

— Можна Фріда говоритиме? — втрутився Праксі. — Просто вже пастила зі слів якась починається.

— Фріда тут — моя особиста декорація. Ви можете дивитися на неї й милуватися, але говоритиму я.

Та скромно махнула рукою й підіграла — заплющила очі й на декілька секунд завмерла. Вони зайняли свої місця напроти нас, і незабаром посмішка з обличчя Хлої спала остаточно. Наш фельцеблер⁴ постукала кулачками по столу й закинула ногу на ногу — вона часто так робила, коли починала щось розповідати.

— Слів немає. Усім нам, хто хотів потрапити до Чароїту⁵, пощастило. Цього разу нас занесе саме туди. Хоча тут таке... — Хлоя насупилася. — Околиці. Скоріше, це містечко, ніж нормальне місто, але потерпимо. Суть у чому — там із кожним днем усе більше й більше людей втрачають можливість говорити. Тобто буквально, так. Судячи з отриманого листа, вони ні з того ні з сього стають німи.

⁴ Фельцеблер — людина в замку, яка відіграє ключову роль у ході отриманого завдання. Усього їх троє: Хлоя, Моніка і Сорроу. Усе, починаючи від отримання запиту, складу групи, стратегії й десятків інших тонкощів, лежить на плечах Фріди й одного з них, залежно від самого завдання. Під час будь-якої з операцій фельцеблер є беззаперечним лідером.

⁵ Чароїт — місто на заході Еміронії, що складається із центрального регіону та великої кількості підлеглих сілець та містечок.

Шістдесят три бідолахи, якщо вірити відправникові. Жили собі, жили, і бац... — Хлоя простягнула невидиму блискавку біля рота справа наліво. — Уявляєте?

— А що ж у цьому гарного? — у голосі Естер явно чулася прикрість.

— А?

— Ти сказала, що гарні новини. Але в людей великі проблеми.

— Ага. А в нас робота. Нам платять за те, що ми розв'язуємо проблеми. Естер, доброго ранку.

— Я розумію. Але нічого гарного в цьому немає. Добре буде тоді, коли проблеми не стане, і ми її розв'яжемо.

— Так. Я це й мала на увазі.

— Стоп-стоп. Ну, запитання, звичайно, є, — втрутився Праксі. — У вас є здогади? Стратегії? Чи ми їдемо навмання?

— Є. Ми майже на добрі дев'яносто відсотків упевнені, що це якийсь слизький тип використовує свій аромат не на благо. А може їх декілька, не знаю. Умовно назвемо їх "Об'єкт Й". Я із Фрідою і Сорроу думали про це, й інших адекватних версій у нас немає. Не знаю тільки, навіщо "Об'єкт Й" робить це. Можливо, соціально неадаптований, можливо, шантаж, можливо, помста або щось іще.

— Хто замовник?

— Староста цього містечка. Приїдемо й будемо відштовхуватися від його слів.

— Це зрозумів.

— Цікаво, — черга перейшла до мене, поки погляд стрибав на кожного сидячого, — а чому ти таку незвичайну команду вирішила зібрати? Зовсім не класичний склад. Ти, так розумію, теж із нами?

Хлоя була у відмінному настрої, і їй хотілося попустувати. Вона навмисне надягла на очі окуляри й надто впевнено подивилася мені у відповідь. Не переграла й не переборщувала, проте дозволяла собі бути несерйозною.

— Це не я з вами, а ви зі мною. І що тут незвичайного? Нам потрібна людина, яка вміє створити все, що може знадобитися, привіт, Естер, задирака, що може помахати кулаками, якщо якась лихо або небезпека, людина, що вміє шукати там, де інші не шукають, і та, хто вирішує всі проблеми за допомогою слів. Повір мені, Скаю, кому я тільки не пропонувала. У Венді свято чогось там, половина замку взагалі їде за океан, а в когось зірки не зійшлися. Отже, працювати залишається нам. Найвідповідальнішим.

Фріда вперше за весь час перейняла на себе ініціативу. Вона часто повторювала інформацію про завдання, але вже на більш серйозних тонах. Хлоя ж часто думками літала й могла собі дозволити — більшість завдань, на які вона вирушала, закінчувалися швидко та

якісно. Ця несерйозна поведінка зникла відразу, коли від неї починало щось по-справжньому залежати. А раніше, вважала вона, попросту немає сенсу рвати на собі дорогоцінне волосся.

— Ще раз, послухайте. Як сказала Естер, у цьому, звичайно ж, немає нічого хорошого. Люди втрачають мову в буквальному значенні цього слова. Вам чотирьом потрібно знайти причину, і якщо це людина, з'ясувати в негідника, як запобігти, і, не менш важливо, повернути голоси людям, якщо це ще можливо. От і все. Ви це зробите швидко й без особливих зусиль, я не сумніваюся.

— Оу! — Естер підняла руку вгору.

— Так?

— А що робити із цим "Об'єктом Й"? Ув'язнення?

— Тут залежить від мотивів. Як на мене, це злочин, але треба розібратися ретельніше. І вже потім можна буде дійти спільного рішення. Під вашою відповідальністю вирішити — везти його сюди чи розбиратися на місці.

— Зрозуміла.

— Ми поїдемо омнібусом⁶? — Таке варто було уточнити відразу, оскільки мене хвилювало, наскільки втомлюся після прибуття. — Чи треба буде летіти на Йерні⁷?

— Омнібус, — тільки Фріда кивнула, і від серця відразу відлягло. — Справа термінова, але на Йерні ви туди просто не долетите. Хлоя вже розібралася із цим. Завтра о сьомій ранку візник буде чекати. І щодо проживання в Чароїті. Послухайте, будь ласка. У бабусі Естер у цьому містечку живе дуже давня подруга, яка здає житло. Вона люб'язно погодилася допомогти й розмістити вас, на скільки буде потрібно. Хлоє, припини кривитися, будь ласка.

— Там дуже круто! Бабуся багато разів туди приїжджала й завжди залишалася в захваті. Не хвилюйтеся.

— Без проблем, — навіть не треба було піднімати голову, щоб зрозуміти, що Хлоя лукавить.

— Може, ще якісь запитання будуть?

Я лише на секунду глянув на Хлою, але цього вистачило, щоб вона начебто ненавмисно знизала плечима, мовляв, "нічого не вдієш, доведеться ночувати казна-де".

⁶ Омнібус — вид транспорту, поширений на Еміронії. Являє собою запряжену твариною повозку, яка може вмістити від одного до двох десятків осіб.

⁷ Йерні — паперове створіння, зазвичай схоже на ската, яке Скай використовує для невеликих перельотів. Вони часто рвуться й промокають, тому Скаю доводиться створювати нових, проте будь-яке таке створіння завжди називається однаково — Йерні.

— У разі чого, Фрідо, вони в мене запитають.

— Так. У вас є ще цілий вечір, раптом щось на думку спаде. У такому випадку, сподіваюся, усе розпочнеться й закінчиться добре. Нехай справа й не найскладніша, краще набратися сил перед завтра. Тому якщо сьогодні не прийдете на вечерю до трапезної — будете жалкувати усю дорогу!

* * *

Кількість людей у трапезній цього вечора перевалила за п'ятнадцять, а значить, нас чекав не затишний вечір, а справжнє застілля. І хоч я любив вечори тихіше, трапезу перед відправленням я пропустити не міг.

Були ті, хто звикли сидіти строго на своєму місці, а були й столові кочівники — за яке крісло вхопиться, то й буде їхнім рівно до кінця трапези. Нашу команду занесло на самий край столу, щоб обговорити деталі завдання. Ми сіли квадратом, поклали собі їжі, але до обговорення справа так і не дійшла. Одна з нас умить вилетіла з розмови, так в неї не вступивши.

Я сидів навпроти Хлої, а осторонь від неї — найгучніша, найметушливіша і найхаотичніша людина, яка мешкала в нашому замку. Людина з мелодійним ім'ям Кейтлін втілювала собою пожежу, яку мало хто міг загасити. Коли вона побачила далеку від неї тарілку з вирізкою, я знав — полізе. Стане колінами на стіл, забрудниться в половину всього, що є на столі, і занурить волосся в графин з водою. Окликай чи ні — безнадійний випадок. І тому я просто рахував до десяти, перш ніж станеться щось ще. Кейтлін вистачило восьми секунд.

— Розумниця ти моя, — ласкаво кинула Хлоя, коли ремінець портупеї перевернув склянку з водою прямо на неї. — Тобі в портупеї вечеряти як, зручно?

— Ого, ну і буває ж! — відповіла леді-револьвер, все ще зосереджена на вирізці. — Оце тобі не пощастило.

— Переодягнися негайно. Негайно.

— Що? Це ж просто вода, сестричко. Вона ж не липка, тож простіше будь.

І тільки Кейтлін дістала те, що хотіла, як вилка Хлої спритно перехопила здобич. Дві виделки зробили з шматочком м'яса те, на що мені боляче було дивитися, але в відкритий конфлікт це не переростало.

— Тепер лізь мені за новим м'ясом у подвійному обсязі! Ну ж бо!
— Ти диви, одразу жартівливий голос став грізним, чуєш? Переодягнися спершу, потім жуй своє м'ясо.

— Лізь за м'ясом мені, інакше я прийду до тебе в кімнату і зроблю страшні речі, — з посмішкою процідила Леді-револьвер, на що Юла відразу погладила її по щоці.

— Тобі що, так складно вибачитися і зняти свою вшиву портупею, сонечко?

— Я хочу їсти *своє* м'ясо у *своїй* портупеї. Ще питання будуть?

— Або ти знімеш її сама і вибачишся, або я зірву цю паскудну портупею силою.

Кейтлін багатозначно закотила очі. Вони засміялися, але перепалку не припинили. Їхнє зіткнення — це величезне торнадо і нестримна пожежа, де кожен намагається вийти переможцем. У хід йшли колючі фразочки, які були на межі. Почуй їх я або ще більш тендітна душа — різонуло б не на жарт. Але ці дві леді лише розпалювали одна одну своїми провокаціями.

Я спробував перевести тему в серйозне русло, але лише по погляду Хлої зрозумів, що це непосильне завдання для будь-кого з людей.

— Цить, — кинула вона, навіть не обернувшись. — Тут все принципово.

І тоді я почув, що мова зайшла про щире і набагато глибше. Я прислухався до Праксі та Естер, які сиділи поруч, але втручатися не став. Іноді варто потривожити чийось розмову, і вона відразу втрачає чистоту.

— Просто... Просто з Ейданом лихо. І я не впевнений, чи варто їхати.

— Зовсім лихо чи що? — Естер з перших слів поклала виделку і забула про їжу.

— Ну... зовсім, не зовсім... Я не знаю, як ти вимірюєш лихість. Лихо і все.

— Раз він попросив залишитися і підтримати, що ж тут думати?

Праксі посміхався і думав, як дотепно відповісти, але як їжа не лізла йому в рот, так і слова не лізли в голову. Я знав, що нашому другові, якого зараз не було в трапезній, зараз набагато гірше, ніж описував Праксі.

— Ейд навпаки попросив їхати. Сказав, що впорається. У цьому і вся дурість — йому важливо, щоб я поїхав, а я — сумніваюся.

Вогник накрила долонями кулак Праксі. Тут же полилося багато щирих і світлих фраз, хоч по обличчю Праксі я не був впевнений, що вони йому потрібні.

— Я це почуття жах, як розумію! Він же просто на дно тебе тягнути не хоче. Ейдан просто намагається вибратися сам, ось і все. Будь мені погано, я б, напевно, і сама так вчинила.

— У найтемніші моменти є ризик не впоратися самому.

— А є ризик потягнути вниз того, ким дорожиш. Але підтримувати важливу людину і тонути разом з нею — це не одне і те ж. Триматися краще разом, але тонути — завжди наодинці. До того ж Ейдан — Жученя, ти пам'ятаєш?

— Жученя... Ага...

— Доля в Жученя гірка, але він здатний багато чого пережити. Ейдан дуже стійкий навіть в такі періоди, як цей. А коли ще боротися зі своїми демонами, якщо не в найскладніші моменти?

Праксі майже весь час слухав. Чим менше з нього лилося слів, тим гірше було йому на серці. Я не втручався, бо слова Естер долітали, нехай і не відразу.

— Тож, думаєш, варто поїхати з вами?

— Ну звичайно, звичайно! Не заради себе, а заради самого Ейдана. Він відчуває нашу турботу, але іноді потрібно залишатися наодинці з собою. Якщо ти будеш бачити, як він тоне, йому буде складніше впливати.

Праксі з журбою подивився на Естер, потім бадьоро шмигнув носом і відповів поки що млявою посмішкою, яка була властива тільки йому. Естер дивилася на нього, мабуть чекаючи рішення, а я по посмішці зрозумів, що Праксі вже все вирішив. Схвильований вигляд Вогника викликав в мене теплі почуття, і я вкотре зрозумів, чому відчував до цієї людини особливу, ні з чим незрівнянну любов.

— Як би я не вчинив — не злися, добре?

— Обіцяю. Адже це твій вибір, — Вогник погладила його по голові і не відчула нічого дурного.

— Наближається війна, Ест. Будь обережна.

— Яка війна?

— Беззупинна, — тихо відповів він, а потім перейшов на крик, повертаючи до себе увагу, — Тому досить дзижчати своїми відмороженими фразочками мені на вухо!

Тоді Праксі встав, зачерпнув з невеликої чаші повну руку червоного желе і кинув прямо в Кейтлін, щоб та, нарешті, зменшила тон. Майстер крижаних справ умів кидати сніжки, ножі і камінці по воді як найкращий з найкращих, що вже говорити про желе. Жартівлива перепалка відразу закінчилася. Почалася війна.

Рано-вранці на них чекав омнібус. Ранній підйом завжди бадьорив Естер сильніше, ніж пробудження ближче до полудня. Інші були на себе не схожі, і це, звичайно, виглядало кепсько. Ранкова природна енергетика — річ дуже, дуже сильна, і нікому не варто було пропускати її повз. Досить було підвестися, широко розплющити очі, випити склянку води з лимоном і відчутти холодний весняний вітер, який заряджає ледь чи не на цілий день.

Омнібус виявився великим, складався із двох відсіків для пасажирів — заднього й того, що біля візника. У дорогу їх провели Фріда, Мортімер і Моніка. Фріда — тому, що завжди всіх проводить, навіть якщо дуже хоче спати (*але тільки навіщо так себе мучити?*), а інші — тому, що були ранніми пташками та, як сама Естер, теж відчували цю ранкову енергетику природи.

— До речі, я бачила це невимовне видовище з даху. Ну, між тобою та Мією. Шикарно виглядало, — віддала якусь абсурдну честь — хвалу Хлоя.

— Не знаю. Спаринг як спаринг.

— Вона як у бою? Дужчає?

— Поступово. Стала надто розв'язною, ніж та невпевнена пушинка, коли тільки до нас прийшла. Розумаха, — відповів Праксі. — Але будь-який удар, який летить не прямо в чоло, майже завжди пропускає. Їй поки складно дивитися, що там угорі, по боках і внизу. Але їй потрібно що?

— Прак...

— сі...

— ...ка! — вони із Хлоєю по-дурному вигукнули, нібито були на одній хвилі... — "Праксіка", точно! Практика із Праксі. А якщо без дуростей, то їй би більше тренуватися з усіма нами. І потрібне бажання. Але бажання в неї більше, ніж метеликів у нас в оранжереї.

Хлоя питально глянула на Естер, але та не хотіла відповідати. Тоді вона перевела погляд на Ская, і той знизав плечима.

— А ти бажання в метеликах вимірюєш?

— Багато. Я мав на увазі багато.

— У разі чого, — Естер намагалася не звучати грубо, — то одна серйозна травма може все це бажання звести до нуля.

— Може, Ест. Але буває й так, що воно зникає через те, що ти це бажання нікуди не направляєш. От і виходить, що я не даю Мії нудьгувати.

— А ти не думав спробувати себе в Краї⁸? — втрутилася Хлоя й повела розмову за собою.

— Облиш ти...

— Ні-ні, не облиш. Не облиш! У тебе презентабельний аромат, розумієш? Візуальний відпад. Він не хаотичний, не нудний, і ти ним блискуче володієш. Тож я тобі кажу як людина, яка знає, яким видовищам віддає перевагу юрба. Задумайся.

Хлопець тільки підняв брови, але не став заперечувати. Навіть коли омнібус рушив, вони із Хлоєю продовжили теревенити про своє. Естер же стало тужно. Напевно, через те, що здивилася на долоню із цими її знаками долі. Інтуїція завжди залишалася з Естер, і ця сама інтуїція була тим внутрішнім супутником, якому можна було довіряти завжди. Іноді вона передавала ледь уловимі відчуття, а іноді прямо кричала. І саме так зараз — найгучніший вигук за всю вес... Так чого там, за все життя! Так. Так, ця справа виявилася найважливішою. Інтуїція говорила:

Зараз епоха Осягаючого⁹, дівчинко. І на тебе, народжену під двома Зоряними Барвами, тебе, чия заповітна цифра сімнадцять, чия пора року осінь, а зовсім не весна, тебе, що має мінливу зоряну вуаль, діву, чекають складності. Це будуть події, які не під силу змінити ні тобі, ні твоєму Міцному духу. Ти маєш прийняти все це як упевнена в собі доросла дівчина!

Естер аж пересмикнуло від хвилювання. Вона відірвала погляд від долоні й виринула з потоку думок. Здається, ніхто не помітив. Хлоя та Праксі сперечалися про якусь нісенітницю, про бійки й бої. Ці теми псували настрій, тим більше, коли йшлося про Мію. Вона мовчала, особливо не слухала й просто марнувала час.

Скай сидів у передній частині омнібуса, ближче до візника (*мабуть, не одній їй усі ці бійки були не цікавими*). Він відчинив віконце й уперся головою на кисті, спостерігаючи за пейзажами. Естер набридло — вона пройшла через невеликі дверцята в інше

⁸ Край — арена у східній державі Ренво і Хеккет. Там битви за допомогою аромату звели в ранг мистецтва, і саме в Краї можна побачити найуміліших носіїв та найдивовижніші аромати. Цей вид розваг здобув такого успіху, що люди готові приїхати з різних куточків Еміронії, аби наживо подивитися на таке видовище.

⁹ Осягаючий, на ім'я Летáро — одне із чотирьох променистих божеств. Є втіленням сприйняття як у звичному, так і в найширшому значенні цього слова. Мається на увазі те, як жива істота, чи то людина, чи мурашка, бачить цей світ. Це всілякі кольори, образи, запахи і часом навіть те, що виходить за межі органів чуття.

приміщення, де знаходилися їхні сумки з одягом, трохи меблів та одна тиха людина. Галас залишився позаду.

— Нервуєш, Вогнику? — він занадто добре вмів її читати, щоб почати щось заперечувати.

— Так. Серйозні проблеми... Особистого характеру, скажемо так.

— Недобре. Недобре звучить. Ти в ступорі?

— Ні, чому ж у ступорі? Тобто так, я їх боюся, проблем. Але намагаюся виправити, як можу.

— Розповіси?

— М-м-м... — Нігтем вона почала легенько натискати на подушечки пальців. — Поки що ні, не можу. Інакше точно здійсниться.

— Знаючи твої кошмари, ми в будь-якому разі знайдемо, що робити.

— Думаєш?

— Так. Думаю.

Естер лягла спиною на маленький диван і знову вп'ялася на свою долоню, начебто нічого іншого й не було навколо. Цього разу їй не дали зосередитися. Дурний сміх Праксі відволікав. Вони там із Хлоєю теревенили про своє, і взагалі, жах! Як дві однакові ягідки в найгіршому сенсі. А може, це з нею щось не так, а ті двоє — ягідки і ягідки, нічого такого. Кислі й терпкі, у чомусь навіть гидкі, але цілком їстівні.

Справа, може, і не в них була. Праксі із Хлоєю всього-на-всього обговорювали місце, у яке вони їхали. У Чароїті крім Ская ніхто до цього не був. Але Праксі розповідав, як катався по горах в Аолі. Зовсім один і без страховки. Це, напевно, весело, але ж одна помилка, і можна переламати ноги. Родом він був із Райде¹⁰, — столиці маяків та одного з найкрасивіших міст на материку, якщо вірити тим, хто любить подорожувати.

Хлоя теж багато де була. Завдяки делегаціям, переговорам і завданням їй удалося відвідати ще більше частин Еміронії, ніж Праксі. Що вже говорити про Ская. Коли когось із ним занесе в найвіддаленіше містечко, на найбезлюднішу вулицю, або взагалі Всюдисущі¹¹ розбери куди, Скай із тих людей, хто скаже: "О, тут я вже одного разу бував".

¹⁰ Аоль и Райде — далекі одне від одного міста Еміронії.

¹¹ Всюдисущі — божества Еміронії, що діляться на дві групи — щільних, що символізують осінь, і променистих, що уособлюють весну. Коли змінюється пора року, змінюється і пануючий Всюдисущий, а з ним і сама природа. Віра в божеств і пов'язана з ними філософія називаються "Трезаміка" і є одним з основних стовпів культури, що пов'язують буквально кожне місто та село по всій Еміронії.

А от Естер ніде не була. Вона тільки зараз зловила себе на цій думці. У Стеоксі¹² народилася, у Стеоксі й зостариться, мабуть. Іноді виходить відвідати Мейярф¹³, але там були всі з Орторуса, навіть домосіди на кшталт Фроуда.

— Естер, — Скай сів поруч, обережно поклав її голову собі на коліна й почав гладити по волоссю, — знаєш, там, куди ми їдемо, є великі ринки. Там — ринки із чим завгодно, якимось вже так повелося. Поруч із ковбасним ринком може бути книжковий, а поруч із ним — рибний. Усі дуже близько один від одного. Навіть ходять чутки, що всі книги й одєжинки пахнуть м'ясом, і навпаки. Знаєш запах щойно обробленої шкіри? Як уявлю, що так пахне шматок м'яса, так погано стає.

— Правда? А сам стикався?

Їй і насправді здалося це кумедним. Подумалося, що не могли ж люди звикнути до таких незвичайних речей, як їжа, що пахне невідомо чим, або м'ясо, що пахне одягом. Ну не могли ж?

— Ні, я не по ринкових справах. Але там ще є й квітковий ринок. Оскільки любиш квіти, тобі буде чим помилуватися.

— Фу, — вона не стримала посмішки. — Я не хочу купувати квіти із запахом риби.

— Чого ти? Кульбабам пасує запах ковбаси, не вигадуй. Будь-яке серце розтопить.

— Так. Знаєш, а от цікаве поєднання. Сподіваюся, ми будемо проходити цей ринок.

— Будемо. Навіть якщо буде не по дорозі, я все влаштую.

— Тоді домовилися. Дякую.

Естер обійняла руку Ская й заплющила очі. Вона рідко могла потягнутися до когось першою, але із цією людиною будь-який контакт був природним. Щось грало між ними, очевидне для обох, але не вимовлене вголос через непотрібність. У них не було моментів незручних і недоречних, тому, залежно від швидкості серцебиття, торкалися їхні погляди, подушечки пальців або губи.

Їй подобалося торкатися руки й відчувати м'який запах чужого тіла. Не кожного б Скай підпустив так близько, і вже тим більше не в обійми кожного Естер лягла би ось так легко. Між ними був не просто зв'язок, а важливе сплетіння романтичного, турботливого й по-справжньому дружнього. Яку назву цьому не добери, Естер цей

¹² Стеокс — місто на півдні Еміронії, яке здебільшого складається з безлічі селищ і сілець. Місце це населене не густо, і майже всі жителі міста — це люди, які тихо живуть у своїх будинках посеред полів та лугов. Саме на півдні Стеокса і був збудований Орторус.

¹³ Мейярф — столиця Еміронії. Є найбільшим і густонаселеним містом на Віоландо.

зв'язок здавався занадто багатогранним, щоб описувати декількома словами. Цей потік грів і відганяв страхи, тому Естер удалось позбутися нав'язливого й задрімати на крилах свого улюбленого птаха.

Однак спала вона недовго.

— Чуєш? Дивися, яка краса, Вогнику. Глянь, воно того варте. — Скай легенько потрусив її за плече.

Варто було лише визирнути у віконце, щоб зрозуміти, про що він. Омнібус заїхав на пагорб, звідки було видно тьмяну-тьмяну веселку. Вона ледь торкалася міста й ішла кудись удалину, де люди не живуть. Цю картину Естер запросто могла назвати чарівною. Веселка в цілому вважається дуже позитивним символом — так їй сказали, коли ворожили на картах (*або йшлося про гало, але, здається, усе-таки веселка*). Гарний знак! Може, у її долі ще не так вже багато дров наламано, можливо, ще є шанс на нормальне життя.

— Так... Краса.

— Очманіти! — Праксі пірнув до них, але вдарився головою й спіткнувся. — От гидотина! Дивіться, там веселка. Тільки голову вбік нагнути треба. Ви бачите?

Естер кивнула. Той відразу встав, обтрусився й став серйозним. Ці його переходи від дурості до зрілості іноді відбувалися занадто різко.

Хлоя, здається, навіть не дивилася на цю красу. До кінця дороги вона залишалася веселою, якою й любила бути. Шкода, що вона не вмiла цінувати такі моменти, адже було в них щось важливе. Хлоя вічно пропускала такі речі повз очі, скільки не тикай пальцем у небо. Праксі ж супився, про щось думав і був єдиним, хто до кінця поїздки не вимовив і слова. А Скай залишався Скаєм. Для Естер він був тією рідкісною людиною, за яку вона практично ніколи не хвилювалася й не переймалася, що його душа роздряпана котячими кігтками. От дивишся на людину й бачиш як є. Наскільки ж дивна якість, немов веселка вдалечині!

Омнібус нарешті зупинився. Ноги онімили, але для мене це приємне відчуття. Я зістрибнув першим і подав руку Хлої, потім Естер.

— Отже, зараз буде сальто. Усі дивимося.

— Праксі, просто дай руку й просто спустися.

— Аго-о-ов, шановний! — насупився Праксі. — А ну геть з дороги.

— Дай руку, сказав. Не чуди.

— Ні. Або сальто, або я не злізу взагалі ніколи.

Хлоя дружелюбно закотила очі, даючи тому знак, що не варто блазнювати. Я цієї поведінки геть не розумів.

— Ні, Хлоє, у мене є принципи. Що за неповага така? Куди поділося хоча б "будь ласка"?

Та чемно підійшла, простягнула йому руку й вимовила заповітне слово. Праксі вдячно кивнув і теж зістрибнув на землю.

— Ваші ніжки не болять? Усе добре, ваша високосте?

— Усе добре, челяде. Але можете пополірувати мої рукавиці й шарф.

— Це вже занадто... — тихо буркнула Естер.

— Добре-добре. Це жарт, хохма. Гумор. А то ще поображаєтеся тут усі. Що далі, куди йдемо?

— Через ту арку — початок міста.

— Початок села, Скаю.

— Як скажеш. Там початок села. На тій стороні, бачите? Вхід із південної сторони, а ми зараз, імовірно, на заході. Стежка вибоїста, тому трохи прогуляємося пішки.

Містечко було на тому березі, і єдиною перешкодою між нами було широке озеро, яке потрібно обійти. Саме поселення починалося плавно — жодних тобі високих стін, що ділять містечко суворо на "усередині" і "за його межами". Там, за аркою, з'являлися поодинокі заклади й групки людей, от і всі відмінності. І щодалі вглиб, то їх, ясна річ, ставало більше, тому, спробуй розрізти, де ця чітка межа міста знаходиться. Місцеві вважають південним рубежем саме цю арку, а я чароїтців люблю, тому всім серцем їм вірю.

— Давайте до арки, а там я покажу, куди йти. Ходімо. Зараз краще ліворуч — там міст ближче.

Першим стежкою йшов я, за мною — Хлоя, а потім — Естер і Праксі.

— Трохи фактів про Чароїт, може, кому цікаво. Це таке, знаєте, досить активне містечко з відносно швидким темпом життя. Тут багато ринків з їжею, різних національних страв...

— Ти зараз про центральне місто чи ось про ці передмістя?

— А це всьому Чароїту притаманне, Хлоє. Не думай, що це якась діра, ні. Тут дуже цікава кухня. Жах як люблять часник, додають його екстракт до...

Почувся потужний гуркіт. Величезна крижана плита щосили гепнулася на воду й стала чимсь на кшталт мосту між берегами. Естер і не думала стримуватися. Це був вибух — поєднання хвилювання й злості.

— Ти от... Ти при своєму розумі?! Який же ти дивний, жах! Я не доберу слів. Просто не доберу! У тебе в голові хоч щось є, а? Ну от скажи мені!

— Я — мозок. — Праксі постукав по скроні. — Навіщо обходити, коли от пряма дорога? Заощадимо час.

— Це не означає, що треба шпурлятися льодом куди вітер віє. У тебе не такий непомітний аромат. Он же люди стоять, вони ж... О боги! Ну, скажи йому щось, Хлоє!

— А в чому проблема? — спокійно поцікавилася та.

— У величезному шарі льоду, що з'явився з нізвідки. У ньому.

— А... — вона глянула на крижану брилу. — І?

— Які ще "і"? Є правила...

— Неписані, Естер.

— Хлоє! Що означає неписані? Ти наш лідер, хай там що, ти маєш все організовувати, а не заохочувати свавілля.

— Я вирішую поставлені проблеми, а не копаюся в теках із надуманими правилами.

Естер була обурена — мені рідко доводилося її бачити в такому розхитаному настрої. Хлоя парировала кожне слово зі спокоєм і зневагою, і це лише сильніше розпалювало Естер.

— Вирішуєш одні й заплющуєш очі на інші.

— Так, однозначно заплющую. Німі люди й грудка льодинки на воді — це проблеми дуже різних величин, Естер.

— Не всі добре ставляться до носіїв, ти ж знаєш це. Навіщо ризикувати, боги, ну навіщо?

— Це місто, у якому половина жителів розучилися говорити. Що вони з нами зроблять, наколють на вила?

— Та до чого тут! — Естер розлютилася й крикнула вже роздратовано. — Це легковажність! Ти зараз говориш нерозсудливо. А лідери так не мають робити.

— От будеш на моєму місці — почнеш диктувати умови, — пирснула Хлоя й приклала вказівний палець до губ. — А поки що цить.

— Отже, так, значить?

Естер запнулася, намагалася дібрати потрібну фразу, але я вирішив утрутитися в розмову.

— Вибач, Ест, переб'ю. Ви знаєте, я ж не літаю на своєму скаті вздовж і поперек, а? Ну що нам тут пройтися? Набагато краще, ніж крокувати по груді льоду й привертати увагу незнайомих людей. Усе-таки є якась тактовність і мінімальні, ну... заходи безпеки, розумієте?

— Оце новина.

Хлої не вдавалося й далі виглядати серйозною, і та взялася давитися сміхом, прикриваючи рот долонею.

— Не бери в голову. Я просто здивувалася, що Йерні — це скат. Думала, наволочка або скатертина із хвостом. Без образ.

— Без образ. Але я зараз про те, Хлоє, що потрібно тримати середину. Я теж проти використання ароматів настільки відкрито в чужому місті.

— Я ж і не наполягала. Тільки, будь ласка, більше без істерик. Ми сюди не тупати ніжною прийшли.

Естер не знайшла що сказати у відповідь. Було видно, що їй образливі ці слова, але вона відвела погляд і промовчала.

— Усім кажу. І тобі, і собі, і їй, і всім. І тобі, Хлоє. Усім. Давайте не будемо вдаватися до аромату без гострої необхідності.

— Нуль проблем, — додав від себе Праксі. — А що, мені топити лід?

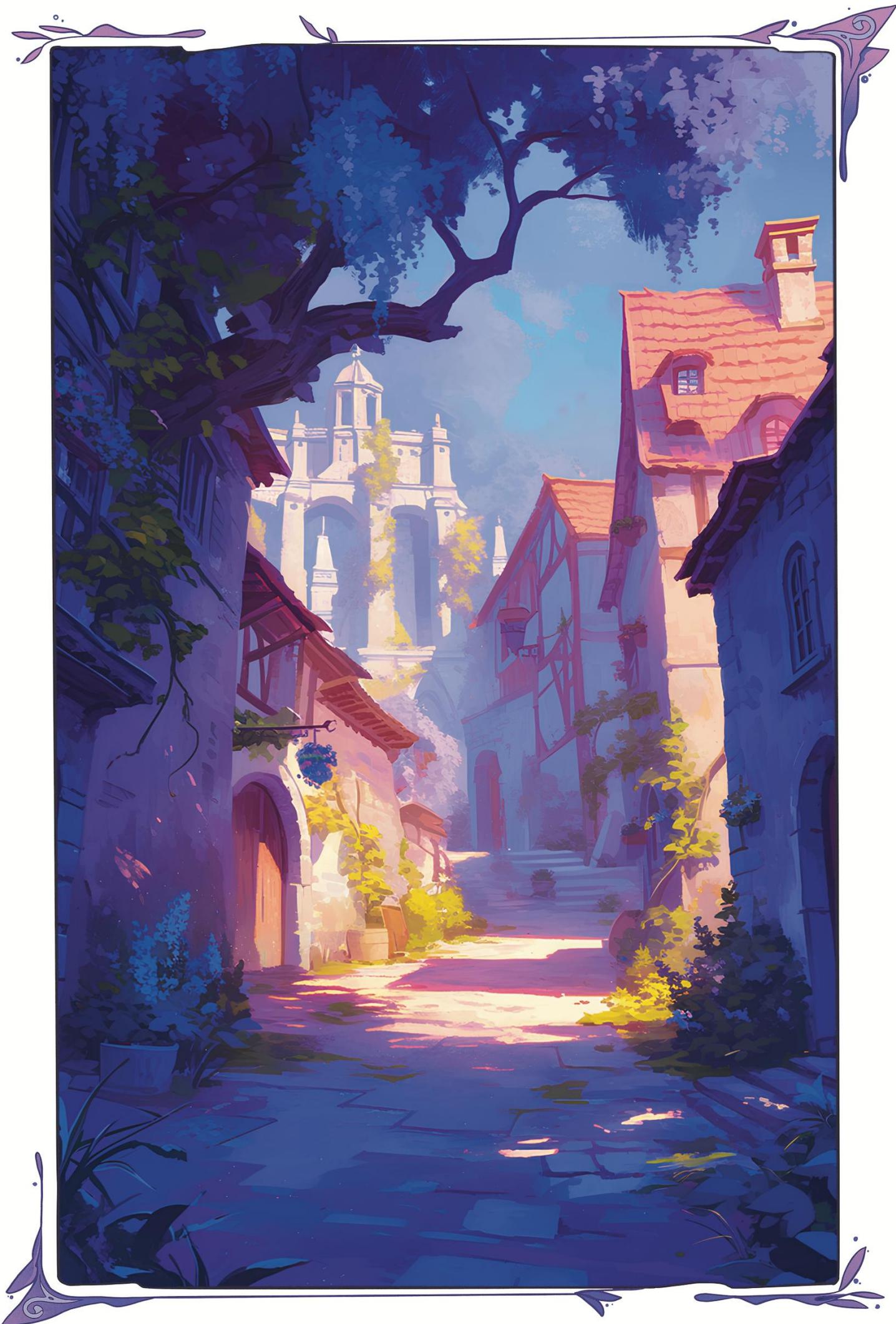
Варто було лише кивнути, як величезний шар льоду швидко стиснувся в маленький кубик і розчинився. Прогулянці пішки, зрештою, бути.

* * *

Ми минули арку. Ніяких площ, статуй та іншого гігантизму. Центральні вулиці тут були розміром з найвужчі з провулків Мейярфа. Чароїт завжди нагадував мені сонного кота, в гості до якого прийшли незнайомці. Для нього і полудень — це неймовірна рань. Містечко приочиненим оком глянуло на нас, мляво махнуло невидимим хвостом, викликавши вітерець, але не стало шипіти на гостей. Затишні житлові вулиці виляли то вгору, то вниз, то знову казна-куди — обирай будь-яку і нізащо не розчаруєшся. Здавалося, ще до пуття ніхто не прокинувся, але навіть у розпал дня тут не зустрінеш те, що заведено називати "натовпом". Так, невеликі групки перехожих, які ходять без поспіху і намагаються навіть не стукати підборами. Хоч і далеко не центральний Чароїт, але як же легко помітити, що за цим місцем доглядають і люблять його. Залишається тільки вловити цей заколисуючий шарм, який не зрозуміти туристам, що шукають яскравих відчуттів.

Перше, з чим зазвичай асоціюється Чароїт і його передмістя — фіолетовий колір. Тут усе засаджено й розфарбовано ним настільки, що коли виникло слово "фіоль", воно не здалося місцевим дивним.

Мій дім — край зелені, дім чароїтців — царство фіолі, але всіх нас об'єднує одна неосяжна синь, яку ми зємо небом. Ось і виходить, що Чароїт — зовсім незвичні відтінки що нам, що сіверянам, але для місцевих це звичайне видовище. Зелений теж іноді рясніє, але мені він давно приївся і вріс у серце, тому його я помічаю в останню чергу.

Праксі тримав руки в кишенях і з цікавістю озирався. Допитливості Естер не було рівних. Мені подобалося, що її приваблювали ці вулиці, але Хлоя ніяк не давала зануритися в милування з головою.

— Усе, я втомилася. Чому це місто таке горбисте?

— Вже вчетверте! — Праксі сів на лавку поруч із нами. — Чому я йду, і все нормально? Он, ноги не стерлися, дивись.

— А в мене стерлися. У кров.

— У кров?! — охнула Естер.

— Так, люба моя. Ти не чула, що я йду, і в мене у взутті там усе хлюпає? Що це, по-твоєму?

— А чому ти зараз тільки говориш, Хлоя? — злякалася та.

— Придумав. Просто поміняйтеся взуттям, теж мені проблема. Давайте, дівчата, знімайте. Тобі, Хлоя — новенькі й гарні. А Естер — ті, що тиснуть і забруднені у кров.

Хлоя підіграла і поспішила розстебнути блискавку. Вогник з явним здивуванням на обличчі теж потягнулася до застібки на своєму взутті. Праксі не витримав і засміявся завчасно. Їм із Хлоєю такі забави подобалися. Раз Естер посміхалася з ними, значить, усе було добре. Зізнатися, я не довго спостерігав. Мене зацікавило інше.

Перед нами була вже друга алея, на якій росли високі дерева, що зливалися в арки й утворювали цілі навіси. Одне диво, але восени тут цілком імовірно може засипати по коліно. Загрузнути в морі листя — вельми вагома причина не прийти на якусь із важливих зустрічей. Я подумав, що хотів би пірнути у величезну купу фіолетового листя. Жовте та зелене мене чомусь так не приваблювало. А у фіолетовому я міг би по-справжньому потонути. Головне, щоб не з кінцями.

Хлоя відпочила, і ми рушили далі. Місто вже прокидалося: літня пара поливала квіти, пара дітей бігала одна за одною, намагаючись відібрати палицю, а птахи почали звучати ще голосніше. Хлоя влаштувалася поруч з Естер, і тепер вони йшли поруч як дві хороші подружки. Вона вела себе люб'язно, але не підлесливо, а з іскоркою дитячості. Любила Хлоя муркотіння замість простих розмов.

— Лапочко, ось мені цікаво. Я як сказала про Чароїт, навіть без деталей, так ти вже щосили запропонувала свою кандидатуру. Чого так, якщо не секрет?

— Хочу якомога частіше їздити на завдання за Стеокс. Ось і все.

— Так набрид?

— Ні. Ні-ні. Просто хочу світ побачити. Я в Стеоксі занадто довго прожила. І все життя там, і що не завдання, то Стеокс або Мейярф. Я навіть снігу ніколи не бачила. Хіба це не кошмар?

— Гарна думка. Тільки ти поступово, не поспішай. Тебе Кейтлін зі своїм концертом не діставала?

— Було. Але я відмовила.

— Правильно. У таку далечінь, як Хікарідус, одразу потикатися не варто.

— Та який там Хікарідус такій домосідці, як я? Мені б спершу зрозуміти культуру нашої Еміронії для початку. Мені вже тут так дивно перебувати, а ти мені про Хікарідус...

Вони базікали, поки я спостерігав за тонкощами міста. Не за рядами, де щось продають, і не за кількістю людей на вулиці. Я дивився на чарміти¹⁴, гордість цього міста, я чув запах риби, яка ще ворушиться у відрах, але скоро перестане, я проводив пальцями по цегляній стіні, що була полотном для місцевих дітей. І я помітив, що хмари тут майже завжди шарувато-купчасті. Цю красу не описати тому, хто їх не бачив. Цілком імовірно, вони забули, як змінювати форму і зникати. Такий сумний сценарій не виключений.

— А ти, Праксі? Ти ж не любитель дріб'язкових завдань, чого з нами намилився?

— Чесно тобі сказати?

— Можеш збрехати, але в тебе це зазвичай мляво виходить.

— Я сюди приїхав заради... ну, знаєш, заради свого, — сказав той.

— І будь ласка, щоб я тебе не просила.

— Та не потрібно просити. Просто я багато разів чув, що в Чароїті та його околицях дівчата — ну просто незабутні. Одні кажуть, що красуні, інші — що найбільші уми всього материка. Сходяться люди в одному — дами тут просто зовсім особливі і просто ну зовсім неповторні. Я здебільшого приїхав дізнатися, чи так це.

— І як?

— А що я тобі так швидко скажу? Ми тільки приперлися в це село.

— Як це що? Раз, — Хлоя показала на себе, потім на Естер, — два щонайменше. І обидві в Чароїті. Дві чароїтські красуні і найбільші уми материка!

— От повезло, — той стиснув губи, показуючи, що жарт не смішний. — Ви й поза Чароїтом тут як тут. Ні, це не те. Вас мені складно судити. Хто ж... Хто?

Праксі мружився, дивився на всіх, хто проходив повз, не тільки на дівчат, і кидав погляд назад на Хлою з Естер. Найімовірніше, це він

¹⁴ Чарміти гострокінечні — дерева з фіолетовим листям, що є пам'яткою Чароїту. Це не єдині рослини з таким відтінком тут, але саме чарміти стали символом міста, яке впізнають навіть за кордоном.

так порівнював. Для декого наш Крижаних справ майстер виглядав надто підозріло, тому на обличчях перехожих читалося здивування.

— До слова, — встряв я, — якщо кому цікаво — тут дуже захоплюючі азартні ігри.

— Так? А нумо, що в них захоплюючого?

— У всьому світі, де я був, ти платиш гроші й береш участь у чомусь. Граєш, правильно?

— Та-а-ак. Прально, — зацікавився тільки Праксі — інші двоє відволіклися на сплячу капібару біля озера.

— А тут тобі платять гроші, щоб ти погодився взяти участь. Ну ось, наприклад, конкурс із фруктовим кремом. Платять *тобі*, і завдання — натиснути на три з шести педалей із зав'язаними за спиною руками. Перед тобою, щоб ви розуміли, по колу шість тарілок із густим кремом, але тільки три з них полетять тобі в обличчя, а решта — ні. Ну, і на тебе дивляться інші, звісно ж. Розумієте суть?

— І пожер, і заробив. Ось це так! — Я й гадки не мав, що смішного Праксі знайшов у своїй фразі. — Хоча я б ніколи не погодився бути блазнем.

— Чому це блазнем?

— Тобі платять за те, щоб інші над тобою реготали. Ну, або просто на тебе витріщалися. Мені таке менше подобається, ніж ось це ось те, що інше.

Крижаних справ майстер підвів ідеальну риску щодо цієї теми. Після цього його увага знову прилипла до людей, що проходили повз.

Ми вийшли на ринок із квітами і зупинилися, щоб трохи озирнутися. Виявилось, Естер вони не пахли ні шкірою, ні їжею, тому вона засмутилася. Я ж, якби понюхав із заплющеними очима, напевно відкусив би пелюстку-другу, настільки вони пахли ковбасою з крамниці неподалік. Розвага виявилася не для Хлої, тому вона залишилася осторонь. Естер нюхала їх, я до них торкався, а Праксі вигадував безглузді прізвиська. Ромашку він називав "яєчнею" за схожість, а будяк — "колючкою-смердючкою" через шипи і неприємний запах.

Для мене Чароїт завжди був особливим містом, бо в ньому було багато живих запахів. Один поведе тебе перекусити, інший — на ринок, третій — до свіжоскошеної трави, а ще якийсь — до часнику. Запахів тут безліч — можна збитися з рахунку. Іноді вони переплітаються і надто нав'язливі, але не залишають тебе одного. Ти потрібен тут усім місцям одразу, і місця ці кличуть тебе до себе. Це те місто, яке я б зміг упізнати із заплющеними очима, достатньо просто вдихнути на повні груди.

— Пішли вже. Будь ласка, адже нас чекають в оплоті¹⁵.

Усі закінчили тактильно-квіткові ігри. Хлоя вміла вимовити потрібні слова так, як вони звучатимуть найкраще. Так, що багато хто цього навіть не помітить. Так, щоб у словах "будь ласка" вони вловили прохання, а не наказ.

— Зачекайте, а знаєте, що ще? Тут практично немає гарячих напоїв, — кажу всім, поки йдемо. — Ні, не жартую. Тут дуже м'які осені й практично ніколи не буває холодно. Не впевнений, що місцеві взагалі знають, що таке "замерзати", бо навіть уночі це складно повернути. Так я чув. А ще запам'ятайте, тут обожують часник і лісові ягоди. Це символи міста. Зубчик часнику навіть на прапорцях зображений, якщо раптом пропустили при вході. Тут що не напій, випічка або солодощі — або ягоди, або часник. Дивно чи ні, а джем тут змішують із часниковою пастою і навпаки.

Я хотів розповісти про Чароїт те, чого вони не знають. Насамперед це стосувалося Естер — вона слухала, і очі буквально горіли. Я говорив про солодкі пироги, і всі слухали дуже уважно. Що стосується їжі, то вона майже завжди всім цікава. Розповідав про місцевих павуків-одноножок і місцевий щипковий інструмент — кантуйлу. Допомагав уявити смак їжі, зовнішній вигляд членистоногого і звук інструменту.

Сам не думав ні про їжу, ні про павуків, ні про музику. Дивився на веселку, і мені було добре. У такі моменти хочеться триматися з кимось за руки і не опускати голову, поки веселка не зникне.

На це не можна було дивитися без паніки. Одразу однозначне "ні". Миттєве і безкомпромісне. Оплот стояв настільки високо, що доводилося ледь не мружитися, щоб роздивитися його.

— А тепер ще раз, Скай. Скільки тут сходинок, кажеш?

¹⁵ Оплоти — місця, які вважаються святинями Всюдисущих. По всій Еміронії їх не один десяток, але кожна з них має свою назву. У Чароїті є лише Непорушний оплот, і всім відомо, що саме в ньому проживає і сам староста. Він шанує традиції, проводить ритуали і звертається до Всюдисущих у свята, а ті, своєю чергою, можуть відповісти йому, а можуть промовчати.

— Дві з половиною тисячі. Але вони маленькі, тож це буде швидше, ніж ти думаєш.

— Ми що, потрапили в клятий Таратсум? ¹⁶

— Ні, але це подарунок звідти. Зодчі Таратсума побудували ці сходи за одну весну, і храм перенесли нагору. Раніше оплот знаходився в іншому місці.

— Ну раз це подарунок і питання культурного значення... — хотілося так забризкати їх іронією, щоб навіть на перехожих потрапило. — То мені все так само начхати. Пішки я туди не піду, одразу кажу.

— Не здумай тут скиглити. Ось навіть...

— Ні, Праксі. Цього не буде, — на її обличчі проступила роздратована усмішка. — Вони кличуть людей допомогти і навіть побіжно не згадують, що для цього треба йти нагору дві з половиною тисячі ідіотських сходинок. Це неповага. Скай, ми можемо долетіти туди на Йерні?

— Останній мій Йерні вимок під дощем.

— А створити нового?

— Це займає багато часу.

— Скільки?

— Близько трьох годин.

— Чудово. Можеш починати.

— Хлоя, — насупилася Естер. — Май же ти совість. Ти ж знаєш, що це досить ароматовитратно.

— Гарзд. Ти можеш допомогти? — не відступала та. — Величезна ліана? Гігантська кульбаба? Хоч на таргані поїду, клянуся.

— О! О! Я! — Праксі явно підбадьорився і почав навіть похитуватися, щоб кудись подіти енергію. — Моя крижана комета. Вперед і тільки вперед.

— Ні! — співрозмовниця аж скрикнула. — Це небезпечно! І Фріда просила цього не робити. І ще...

— Але проти ліани чи таргана не говорила нічого. Влаштуєш, Естер?

— Я б могла, але що мені розщеплювати? Де взяти стільки енергії?

Хлоя покосилася вбік, і погляд зупинився на одному з трьох стовпів, за якими починалися дуже широкі сходи.

— Я думаю, що якщо пропаде один стовп, то ніхто це навіть не помітить.

¹⁶ Таратсум — місто на північному заході від Стеокса, в архітектурі якого є дуже багато сходів.

— Що? Та ні в якому разі. Ти з глузду з'їхав? Це ж варварство. Ми у священному місці.

— Можна всі три розщепити. Вони навіть не помітять доти, доки ми не підємо, я впевнена. Не підходить? Гарзд. Може, просто розщепити кілька сходинок? Якась будівля? Скромний шматок дерев, скажімо, тільки верхню частину? Ні? Може, ось ті величезні хмари? Або, не знаю... Що щодо Ская? Тобі він прямо так сильно потрібен?

Естер не стала відповідати і розуміла, що Хлоя не всерйоз. Так у її душі — схрестити руки на грудях, дивитися з образою, але в підсумку нічого не відповісти.

— Кри-жа-на ко-ме-та. Ко-ме-туш-ка.

Праксі загорівся ідеєю і вже не міг відступити. Коли справа стосувалася швидкості, суперечки або льоду, він перетворювався на справжнісіньку порохову бочку, яка запросто могла підірвати сама себе.

— Це чудова ідея.

— Я Фріді скаржитися, звісно, не буду, — зауважила Естер, — але якщо мене запитують, я скажу правду.

— Ми в місті німих людей, Ест. Тут у когось мова пропадає щодня, тому я б не була такою впевненою щодо твого "скажу".

Хлоя знову застєбнула невидиму блискавку на роті — чомусь дуже вже подобався їй цей жест. За кілька секунд вона міцно обняла Праксі ззаду і рвонула вгору сходами з усією тією свободою, яку їй хотілося відчути. Крижана дошка під ногами ковзала так швидко, що всього за мить десятки сходинок залишалися позаду. Довгий шарф Праксі, що ніколи не був зав'язаний до кінця, скидався на хвіст крижаної комети, що не падала, а, навпаки, прагнула вгору. У животі закружляли метелики, і Хлоя зловила себе на думці, що неймовірно сумувала за цим почуттям. Ні про що вона не шкодувала. Їй у голову виразно вдарило щось хороше. Волелюбність, яка розквітла лише на мить. Відчуття влади людини над труднощами. Лід, що обволікає ноги, і пекуче почуття, яке вона, зізнатися, любила, але так рідко відчувала. Вітерець і веселка перед очима. Чомусь у такі моменти, коли вир всередині стає більшим, відчувається краса простих речей. Шкода тільки, час грає за своїми правилами, і те, що приносить таке щастя, триває якусь хвилину, а то й ще менше.

— Ти, Хло, тут посидь, а я за нашими рвону.

— Вони не погодяться.

— Може й ні, — знизав плечима Праксі. — Але неправильно вийде, якщо вони чекають, а я не приїду.

— Добре, почекаю. А ти спробуй мене здивувати і притягни хоча б одного з них.

Праксі повернувся за дві-три хвилини. Дуже, до речі, ефектно з'явився: досить високо підстрибнув з останньої сходинки і вже в повітрі попрощався зі своєю крижаною кометою, приземлившись на ноги. Начебто нічого особливого, але хлопець умів виглядати так, ніби це в порядку речей витворяти різні сальто, гнати як очманілий, тримати руки в кишенях і носити шарф у будь-який із сезонів. Ніби з усіх ароматів лід знайшов його, приповз на колінах і слізно просив стати його носієм. А Праксі простодушно знизав плечима і погодився, тільки й усього.

Він був найкращим носієм, якого вона знала. Хто б що не говорив про майстерність Сорроу, Праксі б йому не програв. Лід міг впоратися і з металом Моніки, і з Флавітоном... І з ким він тільки не міг впоратися. Це практично повний контроль льоду, повне розуміння своєї стихії і доказ, що примітивний аромат у досвідчених руках непереможний. Поєднання холодного аромату і гарячого серця Праксі робили його тим, кого перемогти в бою ще потрібно постаратися.

— Відмовилися.

— Дивно, га?

— Йдуть і дружелюбно собі базікають. Смішні такі. Кумедно так вийшло, що в нас виявилось дві холодні голови і дві... Холодні голови, це якщо що, ми, зрозуміла? Ми — холодні голови, а вони... назвемо їх "купчастими хмарами". Такі, знаєш, як...

— Як Скай і Естер.

— Ага, як вони. Чудово резонують насправді, майже завжди посміхаються, коли поруч. Як там, а? — Праксі насупився і клацнув пальцями, намагаючись згадати. — Сонечко, учора моє життя було наповнене дощами. Але ти посміхнувся мені й біль стих. Знаєш це прислів'я?

— Це не прислів'я, товаришу. Поцікався якось тим, що таке прислів'я.

— Це приказка?

— Ні, це одна з вигаданих абстрактних фраз, яких ти понабирався в Ейдана, тільки й усього.

— Нісенітниця, — крижаний відмахнувся і клацнув пальцями швидше, ніби це допомагало освіжити пам'ять. — Це точно хтось говорив. Вічно в мене чіткі фрази на язичку крутяться, і я ніяк не можу пригадати, хто саме їх вимовив. Може, і не приказка це, але

вигадка? Та ні за що й ніколи. Може, це в мене аномалія¹⁷ така хитра, а?

— Тоді щось непотрібніше потрібно ще пошукати. Це як надсповільнення свого тіла, спілкування з камінням або вміння перетворитися на кактус назавжди.

Праксі не слухав її, повторював дивні рядки і безуспішно намагався згадати, кому вони не належать.

— Похмурі дні минули... — бубонів він. — Яскраві дні прийшли... Гаразд, забули. Решту точно згадаю, але цю — ніяк. Я, Хло, до того, що вони дуже близькі, це відразу видно. І характери збігаються.

— У нас в замку у всіх плюс-мінус вони збігаються.

— Я згоден. Крім тебе й Естер, хіба що. Без образ. І з Венді в тебе буває так собі. І Парадоксу ти хамиш іноді. Я б не терпів, от чесно. Заморозив би тобі ноги і все.

— Це дрібниці і побут. Я їх люблю і знаю, що вони люблять мене. Просто іноді мій настрій тріщить, іноді — їхній.

Саме зараз його було не заткнути. Праксі був таким, що в розпал балаканини його потрібно було безпосередньо просити про тишу і, мало того, відстоювати право на те, щоб той не молв язиком. Розмовляти хотілося не дуже, але поки що зона комфорту залишалася в безпеці.

— Пфчі! — згідно чхнув хлопець. — Ні-ні, я з тобою згоден. У кожного в казанку свої таргани, і добре, що в нашому замку ці таргани не виходять за рамки здорового глузду і закону. Отже, цими тарганами можна милуватися, захоплюватися або вивчати їх, зрештою. Можна навіть ділитися, а якщо тобі дуже близька людина, то й надкусити не гріх. Ну, знаєш, спільні інтереси, спільне проведення часу. Головне — не зжертви всіх тарганів повністю, ось це — нездорова фігня.

— Дякую, Праксі. Якби я була трохи бридливішою, мене б знудило. Наймерзенніший приклад із тих, що мені доводилося чути.

— Це життя, — сухо підсумував він і знизав плечима.

Хлоя не до кінця зрозуміла, що той мав на увазі, але вимовив він це так, ніби жирну крапку вже було поставлено. Годі, значить, питати про сенс мудрості, якщо ти його не зрозумів із перших секунд.

Двоє їхніх друзів не прискорювали крок аж до останньої сходинки. Усі четверо невдовзі опинилися на широкій площі з візерунчастою ліловою плиткою і безліччю маленьких будівель навколо. Усі вони

¹⁷ Скрегіт не тільки наділив низку людей амарантином, а й став причиною деяких фізичних викривлень у тілах носіїв, які радше завдають незручностей, ніж дають переваг. Більша частина носіїв зовсім не знає про свої аномалії, але прийнято вважати, що аномалія є у кожного носія, просто деякі з них складні для виявлення.

були не житловими, а виключно історичного та релігійного значення. Людей тут було небагато: лише ті, хто молився, спостерігачі, місцеві робітники та охорона біля головної будівлі.

Потрібну їм будівлю можна було розрізнити без особливих зусиль: вона просто-таки була в п'ять-шість разів більшою за інші. Таку не переплутаєш зі звичайним іостом¹⁸. Без якоїсь розкоші, блискучих орнаментів, непотрібних брязкалец та іншого. Хлоя не поспішаючи попрямувала до входу, і всі пішли за нею.

— Та годі, ви навіть не захекалися?

— Так ми й не поспішали. Економили сили на розмову зі старійшиною.

— Мої ж ви розумниці. І що, багато ти про Незламний оплот знаєш, Скай?

— Як мінімум, що це святиня Осягаючого. Є навіть легенда, що якщо з ним щось трапиться під землею, його думка викопає яму до Непорушного оплоту і набуде вигляду людини. А якщо його фізичне тіло помре, то справжня сутність буде скинута назад у ґрунт. Виходить, що він безсмертний.

— Ти ж казав, що храм перенесли звідкись, — зауважив Праксі.
— Хіба можна взяти й пересунути таку святу обитель?

— Так. Священність — це не просто локація, а дух, правила, традиції, атрибути та інші речі.

— Ні-ні, ти мене не зрозумів. Мені просто цікаво, чи в курсі Осягаючий. Просто раптом станеться так, що він з'являється з-під землі, а на місці його колишнього храму який-небудь рибний ринок? Я без жартів зараз. Просто як з-під землі дізнатися такі речі?

— Я думаю, божества не переймаються такими питаннями.

— Ні, я розумію, але якщо? Якщо замість порятунку божество натрапить на рибу за знижкою, це ж...

— Стоп-стоп!

Їх перебила ще зовсім молода дівчина, на вигляд років сімнадцяти-вісімнадцяти. Хлоя ось-ось планувала привітатися і звернутися до місцевих вартових, що обороняли вхід, але дівчинка її випередила. У неї в руках була ціла купа великих рулонів паперу, які вона тримала в обнімку.

¹⁸ Іост — не святиня на кшталт оплотів, але місце заспокоєння для будь-кого, хто вирішить зупинитися, щоб привести думки до ладу або помолитися. Іостів значно більше, ніж оплотів, і розкидані вони по всій Еміронії, навіть у найглухіших селах. Це маленьке приміщення, де рідко може поміститися більше трьох людей. Усередині є ритуальні предмети на кшталт дзвіночків і пахощів, які допоможуть заспокоїтися тому, хто прийшов. В іостах, на відміну від оплотів, можна молитися всім Всюдисущим, а не якомусь конкретному.

— Ви хто? Ви навіщо прийшли? Вас чого так багато? Це вже територія Непорушного оплоту, ви знаєте? Тут натовпами не ходять.

— Доброго дня. — Хлоя наблизилася і простягнула лист старійшини. — Однозначно знаємо.

— Оу!

Дівчинка рвонула до одного з лисих чоловіків біля входу і без докорів сумління впихнула всі рулони йому в руки. Той почув наказ і пішов у потрібному йому напрямку.

— Вибачте. Вам потрібно за мною, у покої наймудрішого старости і просвітителя Хамі-Хамі Кубіданоха.

— Чудово, — Хлоя доброзичливо посміхнулася. — Ведіть нас до наймудрішого старости і просвітителя Хамі-Хамі Кубіданоха. Дуже будемо раді його бачити.

Дівчинка крокувала напрочуд швидко, ніби вже тисячу разів пошкодувала про те, що віддала папери лисому сторожу. Її волосся мідного кольору закривало комір і падало на білу тканину флайо. Цей перехід здався Хлої привабливим і навіть особливим — нечасто вона бачила, як мідь так гармонійно стікає на білизну. На спині ні візерунків, ні інших кольорів, лише одна окантовка по краях. Така простота — це точно добрий смак, а не простий збіг.

Провідниця може й могла почати відповідати на нехитрі запитання, але Хлоя не любила, коли важливі речі обговорюють між іншим, та ще й на ходу. Прийде, сяде зручніше, гарненько підтягнеться, і ось тільки тоді. Поки що залишалось розглядати ці хороми, які оплотом ну ніяк не назвеш. Дуже багато терас, дверей на вулицю і вікон. Нагадувало щось середнє між ідеєю "давайте жити на природі" і "ні, давайте жити в нормальній будівлі". У коридорах був холодний вітер: через десятки широких щілин він проникав усередину цього напівприміщення. Чого вже там, тут навіть зі сходових сходинок було видно значно більше решти містечка, ніж інтер'єру цієї будівлі.

— Це покої найрозумнішої людини і нашого старости. І перш за все, це оплот для самого Осягаючого. Хоч нашого старости Хамі — Хамі Кубіданоха поки що тут немає, я прошу поводитися з вами гідно. Для початку зніміть, будь ласка, взуття.

Гості послушалися, і після цього провідниця повернула ручку. Усі п'ятеро опинилися в невеликому яскраво освітленому приміщенні. Протягу тут не було, тому й створювалося відчуття, що в цій кімнаті куди тепліше. Добра частина стін була закрита прозорими листами пластику, які можна було відчинити, щоб впустити вітер і сюди. Трохи ближче до центру приміщення було розташовано кілька зовсім

невеличких строкатих шматочків тканини, кілька глиняних широких тарілок з водою і одне блюдо з борошном.

Хлоя розбиралася в питаннях зарубіжного етикету і про правила хорошого тону знала значно більше, ніж про якісь там часникові пироги та інші маловажні особливості національної кухні. Те, що їм потрібно було зробити зараз, — звичайнісінька клятва центральних регіонів перед Всюдисущими. Хлоя стала на коліна поруч із подушкою, занурила долоні в борошно, тим самим віддавши всі злі помисли — і навмисні, і ні, білому кольору, а потім омила руки. Найстрашніше залишилося плавати в каламутній воді, як мінімум у теорії. Якщо місцеві насправді вірили, що подібні ритуали захищають, то будь ласка. Мокрі руки Хлоя промокнула об невеликий шматочок тканини, як і належить. Для того, власне, він і був тут — витирати чисті мокрі руки. Робити це рушником із символікою Осягаючого могли постояльці або господарі таких місць, але аж ніяк не гості, тим паче з іншого міста. Дурість несусвітня, але на подібних заходах етикет для Хлої завжди залишався вищим за особисті упередження.

Скай теж не схибив і зробив усе точно як вона. Чого вже там, досвід подорожей — його і клином не виб'єш. Решта двоє, практично не відриваючи погляду від них зі Скаєм, зробили те саме. Повільно, невпевнено, але впоралися вони стерпно — що-що, а в такій справі ще потрібно постаратися напартачити.

Усі сіли на великі подушки в одному з кутів, оскільки стільців або будь-яких інших меблів тут не було. У приміщенні було багато ритуального приладдя, яке перебувало на скляних і дерев'яних підставках, наче експонати. Усе це на мінімальній відстані від підлоги, тому жоден предмет не знаходився вище пояса Хлої.

— Моє ім'я Інхі. Я — головна помічниця пана Хамі-Хамі Кубіданоха. Сам він зараз тимчасово відсутній, тому ставте свої запитання мені.

— Чудово. — Хлоя представилася сама, потім представила своїх супутників. — Хочу залишити формальності та зайві слова, якщо такі є. Мені потрібно розуміти проблему, що виникла, настільки ж, наскільки її розумієте ви.

— А ось із цим буде біда, відразу вам скажу. Я її дуже погано розумію. Отже, з чого б, з чого б... Все, як і сказано в листі. У нас люди втрачають голоси. Тобто стають німи. Хоча не тільки голоси! — збуджено вимовила дівчина, намагаючись пояснити точніше. — Розуміння мови. Його теж втрачають.

— Розуміння мови?

— Так. Люди не можуть говорити і не розуміють, що інші хочуть їм сказати. Уявляєте?

— Поки що смутно. Вони чують слова, якщо до них звернутися?

— Так. Махають руками, і абсолютно незрозуміло, що хочуть сказати. І якщо їх запитати, чи розуміють, вони ніяк не реагують. Реагують на звук, але не на імена. Писати букви вони теж перестали вміти, а коли ставиш елементарні запитання, то хоч би кивнули або похитали головою. Але ні, вони й цього не роблять! Уявляєте?

— Не ставте мені риторичних запитань, вони збивають.

— Вибачте. Вибачте, я дуже...

— Я це розумію, все гаразд. Потрібен час оговтатися?

— Ні-ні, — Інхі присунулася ближче і взяла себе в руки. — Нормально. Запитуйте.

— Коли з'явилися перші випадки німоти?

— Перші випадки... — дівчина задумалася. — Приблизно... Приблизно півмісяця тому. Можливо, трохи менше.

— Чому не били на сполох вже тоді? Люди перестали сприймати мову, вас це не збентежило?

— Якби в усіх була голова на плечах, ми б дізналися про це одразу. Але уявіть, ввалюється людина додому, а говорити і сприймати мову не може. Якби хтось одразу попрямував до нас, якби! Але їхні рідні й вилікувати самі намагалися, і Всюдисущим молилися, і навіть думали, що ті, хто прийшов, п'яні, що в маренні. І варто їм просто проспатися, як стане краще. Але краще не ставало ні наступного дня, ні після.

— Типово, — сухо протягнула Хлоя. — Повсюдна практика — сподіватися, що минеться само, і лікувати те, що тобі невідомо. Іронічно виходить.

— Як є. А до нас в оплот почали приходити, може, днів десять тому. Дедалі більше й більше людей. Ми теж намагалися щось зробити, навіть цілителів підключили, але не допомогло. І тоді мудрий Хамі-Хамі Кубіданох, наш старійшина і хранитель цього місця, написав вам листа.

— Написав, так. Де він зараз?

Дівчинка на очах змінилася. Їй, вочевидь, і справді величезних зусиль коштувало, щоб не втратити обличчя.

— А він... знаєте, він просто зник. Пішов і зник.

— Пішов геть?

— Ні, не геть. Його дім тут. Мудрий староста пішов шукати джерело бід. За добу після того, як старійшина залишив оплот, я відправила вам листа. Сказав, що ненадовго, але його немає вже сьомий день.

— Чому через день? Навіщо було чекати?

— Це було його веління. Дуже суворе й безкомпромісне. Сказав відправити рівно через добу.

Обидві замовкли. Хлоя розмірковувала, а співрозмовниця і не думала збивати її з думки. Їй було важко говорити про це. З таких доводиться витягати інформацію, слово за слово.

— Ваші люди дійшли якогось висновку з цього приводу? Можливо, у вас була якась нарада або хтось висловив ідею, яка здалася вам слушною?

— Ви про Хамі-Хамі чи німоту?

— Про друге. До першого ми ще повернемося.

— Щодо джерела німоти — ні. Але це хтось дуже злий і безсердечний, раз робить такі речі. Ці люди, у яких відібрали мовлення, не якісь негідники й мерзотники. Не знаю, за що їх так. А пан Кубіданох міг розгадати цю таємницю, я знаю це. Наймудріші люди, як наш старійшина, завжди знайдуть відповіді на найпотаємніші питання. Такі і смерть обхитрують, і без слів не пропадуть. Напевно, викрадач голосів це знав. Знав і щось із ним зробив.

— Добре. Це може...

— Ой, почекайте, будь ласка! Це дуже важливо!

Інхі схопилася, ніби щось згадала, підбігла до одного з експонатів біля входу, і взяла його в руки. Вона повернулася і простягнула дрібничку Хлої. Нею виявилася коричнева скринька, яку було дуже приємно крутити в руках.

— Це старійшина Хамі-Хамі передав вам. Ось як усе було — він надіслав листа, але довго чекати просто не міг. Поділився зі мною, сказав, що йому страшно сидіти на місці і він як староста зобов'язаний знайти відповідь. Просвітитель Кубіданох пообіцяв, що скоро повернеться, але попросив передати річ вам, якщо цього не станеться. І якщо ви, звісно, взагалі приїдете. Тож дякую вам за те, що все ж таки знайшли час.

— Можу відкрити?

— Звичайно!

Усередині були невеликий пісочний годинник і компас. У компаса була незвичайна конструкція, але побіжного погляду вистачало, щоб побачити відсутність сторін світу. В іншому потрібно було розбиратися. З годинником усе було простіше — пісок у ньому не пересипався на інший бік. Він здавався склеєним і застиглим.

— Є ідеї, що це? Неважливо.

— А ви... ви не знаєте?

— Ні найменшого поняття.

Інхі почервоніла, обережно взяла компас із пісочним годинником і її руки затремтіли.

— Я теж, на превеликий жаль. Мені сказали передати це особисто вам, якщо ви приїдете. Я, зізнатися, думала відкрити... Навіть відкривала, щоб спробувати допомогти вам, але... але розгадати не змогла. Вибачте. Вибачте, будь ласка, — дівчинка ховала погляд, як тільки могла. — Яка ж бездарність, вщипни мене Осягаючий.

— Не варто так, — втрутилася Естер. — Ми розберемося в будь-якому разі. З усім розбираємося, і з цим зможемо. Краще скажіть, у вас у містечку є люди з ароматами?

— Напевно є, — кивнула червона від сорому дівчинка, — але особисто я таких не знаю. Ми не ділимо людей на носіїв і ні. Я не так часто заводжу нові знайомства, щоб сказати напевно. А що?

— Міг би викрадачем бути носій аромату, як думаєте?

— Я вже й не знаю, на кого думати. Краде голоси хтось розумний. От тільки хто ці люди і скільки їх? Може, це ціла згряя злочинців, що просто в нас під носом? Я вам тут не порадиця. Але ми з жодним прокляттям так і не впоралися, — знизала плечима Інхі. — Я стільки молилася і в іости ходила, та тільки нічого не допомагає. Здається мені, дуже сильний аромат.

— Іости й молитви — загалом, не найефективніше вирішення таких проблем, — чемно підкреслила Хлоя. — Вибачте мої манери. Поки будемо думати, будемо шукати.

— Знайдіть пана Хамі-Хамі, прошу вас. Я знаю, як важливі голоси наших людей, але якщо буде можливість... Не забудьте про нього, благаю.

— Не забути — не забудемо, тут можете повністю довіритися. Зробимо все, що від нас залежить.

Праксі вже встав і потягнувся. Зібрався було йти, але Естер потягнула його за рукав і посадила назад.

— Загалом, вже трохи більше інформації. Є щось, що можна додати чи порадити?

— Поради? Поради... — Інхі витратила з півхвилини, щоб зловити думку. — Ну, якщо ви вийдете на слід або вам потрібні будуть такі незвичайні люди, як носії аромату, то загляньте на ярмарок, що на заході. Там, скажімо, збирається "дивний" контингент.

— Місцеві обшарпанці?

— Ні, скоріше, веселуни. Це мандрівна трупа, що колесить селами і містами. Наші люди вельми тихі, а ось ці, ярмаркові — метушливі й незвичайні. Але не скажу, що погані.

— Це, бува, не "Гарцюючі ліхтарики"? Вони зараз колесять західною Еміронією. — Естер охнула, і отримавши позитивну

відповідь, неголосно плеснула в долоні. — Та я їх знаю, ух ти. Ух ти, ух ти!

— З дитинства мріяла виступати там, так?

— Ні, там є людина, якою я захоплююся. Але про це потім, не зараз!

— Добре. — Хлоя переключилася назад на дівчинку. — Інхі, дякую вам за пояснення і теплий прийом. Ми зупинилися тут недалеко, тож, якщо будуть якісь новини або питання — я знову відвідаю вас.

— У будь-який час. Я не жартую, Хлоя. Навіть якщо посеред ночі ви розбудите мене, щоб повідомити про якісь новини, я нізащо не буду проти. Для вас вхід завжди відкритий.

Більше помічниця старости не видала жодної інформації і на уточнювальні запитання заперечно махала головою. Вони з Хлоєю обмінялися люб'язностями. Мило, добре, приємно і необхідно. Відкланятися, як хотілося, не вийшло.

— Ні-ні, я вас проведу до самого виходу!

— Чудово. Буду дуже вдячна.

Зовсім не потрібна була ця компанія, адже дорогу до виходу з оплоту не назвати дуже заплутаною. Хлоя йшла позаду і відчувала по відношенню до Інхі щось жалісливо-поважне, злегка приправлене скепсисом. Дівчинка і справді була молодого, але на ній у цьому місці однозначно трималося багато чого. Такі люди зазвичай віддано дотримуються обов'язків і відкладають на другий план усе інше. По кілька разів на день моляться, справляються із завданнями, посильними не кожному дорослому, стежать за порядком, лягають спати і починають все заново. Розумниця і бідолаха в одній особі.

Скепсис викликала ця наївна побожність. У таких коліна червоні від того, скільки разів вони стають на них, щоб поговорити з Всюдисущими своїм тремтячим серцем. Нічого поганого, але при проблемах не допомагає зовсім.

Вони попрощалися і ще тридцять кроків не зробили, як Естер попросила зупинитися.

— Зачекайте! Це, врешті-решт, обитель Осягаючого. Я б хотіла помолитися перед відходом, якщо ви не проти. Недовго.

— Звісно. Не поспішай, — погодився за всіх Скай.

Їй однаково важливо було переконатися: вона встановила зоровий контакт із кожним і перевірила ще раз, чи не проти хто. Тільки після цього Естер зі спокійною душею зайшла в молитовню. Хлоя почала крутити в руках пісочний годинник, а Праксі взявся за компас.

— Душка яка. Шкода, в голові одні молитви та іюсти. Про "не поспішай", Скай, ти, звісно, даремно.

— Даремно? Зачекай, чому це даремно?

— Вона в цих питаннях не з квапливих.

— О та-а-ак! — згідно крякнув Праксі. — Я за дівчатами не підглядаю, коли вони наодинці з собою, але Естер засинає, коли молиться, я впевнений. Вона буквально спить там, і щоб мій шарф порвався, якщо це не так.

— Їй це важливо. Значить, підбирає слова, а не аби як молиться.

— Підбирає слова, — скептично посміхнулася Хлоя. — Її ж інакше не почують, тільки із правильно підібраними словами.

— А ну-ка? Щось до мене не дійшло зараз. Не дійшло і все тут. Хлоя в нас що, у Всюдисущих не вірить?

Праксі остаточно перетягнув увагу на себе і Скай не сказати, що хотів повернути її назад. Він був із тих, з ким рідко вдавалося посперечатися і влаштувати хоч якийсь дискурс щодо суперечливих тем. Найчастіше все у нього було справою або смаку, або серця, або душі, тому він не нав'язував свою думку і рідко коли засуджував чужу. Інша справа Праксі.

— У їхнє існування?

— Ну як мінімум.

— Чому ж? Богоявлення — це об'єктивний факт. Я ж не божевільна, з істиною сперечатися. Але в те, що Всюдисущим плювати на молитви і прохання, я теж, припустимо, теж вірю. Молитися через вкрадені голоси, удачу, якнайшвидший заробіток або іншу дурницю це... це просто шкода.

— Але ж іноді працює. Особливо, якщо якийсь із Всюдисущих поклав на тебе око зі своїх причин. Шанс, що почують, маленький, але не нульовий. А, як я тебе? Слухай, якщо ми вступимо в справжню суперечку — ти не вивезеш. У мене язик підточений як треба.

Всупереч очікуванню Праксі, провокація не вдалася. Не було бажання кидатися дитячими фразами, щось заперечувати і доводити, що Праксі несе нісенітницю. Хлоя відповіла досить холодно, щоб дати зрозуміти — ігри в хто кого її не цікавлять.

— Річ не в тому, працює воно чи ні. А в тому, наскільки це жалюгідно і слабовольно. Дуже тонка грань між надією на удачу і перекладанням усієї відповідальності на диво. Людині тільки покажи когось могутнішого, і вона відразу на коліна за схваленням. Мені на таке дивитися якщо не гидко, то як мінімум... скажу "прикро", щоб не образити нашу Естер. Я люблю сильних людей, так вже вийшло. Тих, хто руки і ноги в кров зітре, але сам впорається з проблемами і сам побудує своє життя. Хто не стане сподіватися на богів через те, що він — лише маленька людина, яка ні на що не впливає.

— Тихо ти, тихо. — Хлопець обережно почав дивитися то на небо, то собі під ноги, всерйоз боячись, що Всюдисущі ось-ось покажуться. — Не базікай занадто багато. Розлютиш.

— Як скажеш. Тоді й не порушуй такі теми. — Скепсису в голосі Хлої виявилось недостатньо, щоб припинити порожню балаканину.

— Ну гаразд, базікати можна. Але от якщо вимовити ім'я когось із них вголос, точно шарахнуть блискавкою або під землю потягнуть. Це я чув і сам був свідком. А я ніби як не хочу вмирати сьогодні. Може, завтра після третьої або через тиждень, але сьогодні б ще пожив. — Якщо люди з гарним почуттям гумору навіть не посміхалися у відповідь на його нісенітницю після другої спроби, значить, жарт і справді був такий собі. — Вибач, я не хотів збивати. Забудь. Просто продовжуй.

— Мені що тобі, очевидні речі розповідати? Те, наскільки людям подобається романтизувати сакральне: божеств, долю, таємні смисли, немислимі знамення і богоявлення? Приблизно настільки ж, наскільки применшувати свою значущість. Красиво це, містично до кольок, але коли трапляється біда, люди сідають і цілими днями моляться, замість того, щоб діяти. Чекають кісточку з неба чи з-під землі¹⁹. І для мене це не передати, як принизливо. Ніколи б не стала ні перед ким на коліна, визнаючи свою безпорадність. Перед близькими в крайньому разі, але перед божествами, яким до мене немає діла — ніколи. Просто ніколи.

Праксі задумався і не поспішав закидати своїми дивними аргументами. Рідкісний випадок, коли він був настільки поступливий.

— Ну, є таке трохи, є. Я сам подумав в оплоті, що дякую хоч лист нам написали. Ні, справді. Якщо подумати, то в цьому ми схожі. Ну, наче люди, які домагаються всього своїми силами, зрозуміла? Багато хто й справді сподівається на долю або Всюдисущих, замість того, щоб самим посприяти. Так, слухай, навіть обробляти тебе не довелося. Мені подобається.

Хлоя стримано розсміялася. З боку, мабуть, виглядало, ніби дурні жарти Праксі почали до неї доходити. Але веселило інше.

— А ти іноді й чути вмієш, треба ж. Не перестаю дивуватися.

— Ну і не тільки, тому що воля у мене на десяточку з десяти, якщо чесно. Я раніше багато молився, але став помічати, як убивчо мене хилить у сон під час молитов, чесно вам кажу. Хоч удень, хоч уночі — не важливо. Поганий з мене послідовник насправді, тому я з

¹⁹ Вважається, що Щільні Всюдисущі, пов'язані з осінню, проживають у ядрі землі, а Променисті, що несуть у собі весну, мешкають у небі, за найвищими хмарами.

Всюдисущими так, на відстані. Поважаю їх, але традицій не дотримуюся і обряди не здійснюю, скажімо. Як Естер би точно не зміг. — Праксі склав руки в замок на потилиці й знизав плечима. — Та й просто б не хотів. Я хотів би зараз йогурту, а не бути Естер.

Хлоя кивнула з серйозним обличчям, а Скай утримався від того, щоб поділитися альтернативною точкою зору. Вони з Естер до Всюдисущих були значно ближчими за Праксі та Хлої, але характер такий, що не стане розпорозуватися на докази та суперечки. Він мовчав, малюючи щось у своєму блокноті. Мовчала і Хлоя, просто чекаючи на свою подругу, яка там, напевно, всі коліна собі вже відсиділа.

Не мовчав тільки один із них. На жаль, він і не думав цього робити. Занадто далеко йому було до того, щоб уміти насолоджуватися тишею. Праксі з головою занурився у спробу розгадати загадку компаса тут і зараз, тому досі не підіймав голови і крутив незрозумілий винахід у руках.

— Виходить, Всюдисущі — вони як овочі. А ви з Естер, Скай, овочеїди. Але не в образі ні в якому разі. Ви класні овочеїди. Бути близькими з божествами — це непросто, це не для всіх і це треба вміти. Але щось глибоке в цьому точно є. Наче все життя шпинат їсти чи типу того. Таке просто так не роблять, адже насичення, вітаміни, енергія. Але не всім таке піде. Напевно, ми з Хлоєю ось такі, овочі ми поважаємо, знаємо, що страшенно корисна річ, але якщо дійде до важливого, то ми просто скажемо: "Що, серйозно, шпинат? Ні-ні, ніякої зеленушки". І просто з'їмо здорову тарілку картоплі. Там нуль користі, знаю, але взагалі це алегорія на життєві труднощі та їх подолання. Нехай нам дістанеться пюре, нехай навіть із грудками, і нікуди від цього не дітися. Але це своє, це наш шлях і ми ні на які овочі не сподіваємося. Вловлюєте про що я?

— Рідний.

— Що?

— Ти поїхав. Дуже, дуже давно, мабуть.

Праксі фиркнув, але Всюдисущі з цими його фирканнями. Хлоя попрямувала до Естер, щойно та покинула молитовню. На обличчі Хлої були паніка і переляк, якими можна було поділитися тільки з подругою. Усе справжнє виникало буквально на ходу, слів підготувати не довелося.

— Естер... — тривожно промовила вона, щойно підійшла. — Скільки в тебе із собою грошей?

— Що? А-а-а... Ну... — головним було те, що вона зупинилася і почала слухати.

— Не нервуй. Усе добре, ми все вирішимо.

— Що, що сталося?

— Стражники сказали, що молитва тут коштує тридцять триптихів²⁰. Що це не іост і тут будь-кому молитися не належить. Скай уперше про таке чує, а я так тим паче. Тільки чесно — ти знала?

— Якого... — ледь чутно вимовила Естер, а потім почала збурюватися: — Хто, хто так вирішив? Цілих тридцять триптихів? Це ненормально. Це ж святе місце!

— Річ не у святості. А в тому, що якщо не заплатимо зараз же, нас візьмуть під варту.

— Під варту? — очі тієї округлилися. — Це в темницю?

— Майже. Сказали, під землею...

— Вона жартує, Вогник. Не ведися.

Весь ідеально зіграний спектакль тріснув навпіл. Цією короткою фразою Скай убив, задушив і нахабно розтопав увесь маленький азарт усередині. У душі пролилося щось чарівне і витекло в невідомому напрямку. Хлоя повільно вдихнула, заплющила очі й повернулася до Ская, який стояв за її спиною. Погляд того був холоднішим за звичайний, і осуд у ньому прочитав би навіть найбездарніший. Естер би її за маленький жарт не обпекла, але от що Скай холодом поріже, не подумала.

— Ось потрібно було? У такий-то момент...

— Потрібно. Не варто жартувати над тими, хто таких жартів не розуміє. І образати тих, хто не може захиститися, теж не варто.

— Я б усе розповіла з секунди на секунду. — Хлоя перевела погляд на подругу, яка дивилася на неї з необачною образою. — Вибач. У мене була теорія, що в екстремальних ситуаціях ти брудно лаєшся, Естер. Хотіла перевірити.

— Ніколи в мене брудної лексики не буває. У жодній із ситуацій. Іноді краще запитати, Хлоя.

Експеримент вийшов сумнівним, навіть заперечувати не варто було. Хлоя нагадала Праксі в моменти піку його пустоголовості. Якби не Скай, усе б вирішилося куди, куди м'якше. Дурний птахолуб.

— Вибач. Перегнула, правда перегнула. Буває, несе.

— Нічого, — Естер обійняла її після важкого вдиху, і та із задоволенням відповіла на ці короткі обійми.

²⁰ Тридцять триптихів дорівнюють приблизно п'ятдесяти тисячам гривень.

— Поки що нам потрібно в ночувальню²¹, га? Там вже все обговоримо і відпочинемо. Та й узагалі, мене дістало шастати вулицями. Естер, ти добре пам'ятаєш, де живе знайома твоєї бабусі?

— Звичайно. Бабуся мені в листі навіть намалювала карту.

— Тоді веди нас, наш дороговказний Вогник.

Вони втрюх попрямували до сходів, повз Праксі, але той і не думав рухатися з місця.

— Як же дратує... — розсерджено процідив крізь зуби хлопець, крутячи в руках усе ту ж дрібничку. — Я не збираюся ламати голову над цим ідіотським компасом!

— Припиняй давай. Все одно тут ти нічого не розгадаєш.

— Та ну, Хлоя? Якщо це суперечка, то я готовий. Я рідко коли програю суперечки, віриш?

— Я це знаю.

— То давай посперечаємося, — розбушувався той, — що я все ж таки клацну цю приблуду як горіх. До кінця дня. Покажу тобі, чого я вартий. А я вартий багато чого! Сотні зі ста вартий.

Хлопець розкручував свій улюблений шарф у руці, ніби прашу, і по обличчю було видно, що він усіма фібрами душі бажає почути "так".

— Ні.

— Що значить ні? Що, лід мені в горло, значить ні?

— Я не сказала, що ти не розгадаєш. Я сказала, що ти не зробиш цього тут. Але прийдемо, розляжемося, поїмо — можеш крутити й обертати цю штучку скільки влізе.

— А, тю, — той змінився в обличчі й майже байдуже знизав плечима, — без проблем, якщо так.

Але навіть поки вони йшли до ночувальні, хлопець уважно вивчав обидві штучки, що дала Інхі. Особливість годинника було видно неозброєним поглядом — пісок просто не перетікав на інший бік, ось і все. В іншому він такий самий, як і багато інших. Компас був куди цікавішим. Стрілка тут не бігала з боку в бік, а була зафіксована. Замість цього посередині було щось схоже на заводну головку на годиннику — тільки покрутивши її, стрілка починала обертатися. А замість цифр, як годиться на компасі, були літери. Весь алфавіт

²¹ Ночувальня — місце, де можна зупинитися, щоб залишитися на одну або кілька ночей. Зазвичай це житлові будинки людей, які працюють, тому не передбачається, що відвідувач залишиться вдень один. Часто в ночувальнях потрібно піти до або разом із господарем вранці і повернутися не раніше визначеного часу.

Йетрагге-янте²² , нічого відсутнього або зайвого. Пальці прокрутили металеву голівку, і стрілка зробила два повних кола. Нульовий ефект, але воно й на краще. Уся слава дістанеться їй.

— Щось я, судячи з усього, не зрозуміла... — Хлоя дістала чи то уявний словник, чи то щось у такому дусі, і перегорнула кілька неіснуючих сторінок. — Ага... Ночувальня — це місце, де гість може зупинитися і з комфортом відпочити. А це?.. Так-так... Ось, знайшла! Хібара — убогий будиночок, який дуже намагався стати красивим, але не зміг. Естер, ти точно пояснила, що ми тут маємо *ночувати*, а не просто прийти і піти?

— Так. Не бухти, нам тут, що, потрібен шик? Ні. Дуже милий будиночок, нічого помпезного.

Ні-ні, тут усе було й справді терпимо. Праксі не був прихильником стін із дорогоцінного каміння, це вже тарганищі Хлої заворушилися в її голові. Бабуся, яка була тут господинею, виявилася милою і дуже люб'язно спілкувалася з кожним із них. Ліжко, на якому Праксі лежав, було так-сяк, але все ж таки зійде. Вид із вікна був на два з п'яти, зате з плюсом, а сам будиночок зовсім не ох, навіть близько не ах, але на пару ночей потягне.

— Хлоя, от тільки не нуди. — Праксі задивлявся на двоспальне і єдине ліжко в цій оселі. — Скромно, зате зі стилем.

— Тоді на огризку в маленькій кімнаті спиш ти, стильний наш. Без заперечень, сподіваюся?

— Ось ще. Як же без заперечень, коли з ними?

— Сам же розумієш, як усе паршиво. Просто язик не повертається сказати.

— Ось і ні. Мимо.

— О-о-о-о, — з якоюсь дратівливою самовпевненістю протягнула Хлоя. — Ще й як розумієш, товаришу. Не гірше за мене, я-то тебе як облупленого знаю.

— Та ну? Я, між іншим, — потрібно було показати пальцем на себе для більшого ефекту, — обожнюю на підлозі спати. Я просто

²² Йетрагге-янте — єдина мова, якою розмовляють усі жителі Еміронії.

обожнюю цю справу. Для мене жодне ліжко ніколи не зрівняється з гарненьким матрацом на підлозі. Як тобі, не очікувала?

Хлоя втомлено видихнула і похитала головою.

— Ну погано у тебе з блефом. Зовсім погано.

— Блефом, кажеш?

Праксі примудрився зробити першим те, що втерло Хлої ніс у трикратному розмірі. Сумка з його речами лягла просто поруч із подушкою на матраці. І чхати всім три дні без зупинки, хто думає, що Праксі надумав блефувати. Після цих слів він абсолютно точно знав — матрац у маленькій кімнаті не дістанеться нікому, хоч на коліна нехай стають.

— Усе, геть із моєї кімнати. Відтепер це територія льоду і рукавиць.

— То ти не жартував? — Хлоя підняла брови від здивування — символ справжнісінького тріумфу Праксі над усім і вся. — Визнаю, здивував так здивував.

— Повір, я багатосторонній ще й як. Як кубик льоду. У нього там скільки? Шість... Ні, стоп...

— Естер, тоді ліжко наше. — Хлоя кинула свої речі на ліжко. — А ти, Скай, на диванчику в кімнаті Праксі. Так вже по залишку виходить.

— Ні-ні, я ж менша. Краще я на диванчику. А Скаю зручніше на ліжку буде.

— Мені не принципово. Але вночі я сильно обіймаюся, така вже звичка. Мерзну, от і зігріваю об когось кінцівки.

Естер швидко змінилася в обличчі. Зазвичай вона ухвалювала рішення неквапливо, любила м'ятися і ходити туди-сюди, але тут крапку було поставлено майже одразу.

— Скай, ти спиш на диванчику, — це прозвучало однозначніше нікуди.

Той не заперечував. Скай був із тих, хто міг заснути навіть сидячи або стоячи, що вже казати про короткий, але м'який диван. Головне, що Праксі відстояв своє і втер носа Хлої так, як та, він готовий був битися об заклад, і не очікувала.

— Усім увага! Очі на мене, адже починається найцікавіше! — Коли всі підійшли і погляди були спрямовані на Праксі, він прочистив горло і гордо додав: — Не знаю, як ви, а я ще зранку в планах мав денний сон, і я принципово не збираюся порушувати свої стандарти.

Хлопець розставив руки і звалився обличчям на матрац. М'який настільки, що аж зефір нагадав. І запах був нічого — мабуть, щойно випрали.

Виспався він на чотири з десяти, але це краще, ніж нічого. От якщо хоча б на три з десяти, то вже б закралися сумніви з приводу того, а чи варто було взагалі за цей матрац так битися. Але чотири з десяти — це ще не "дуже погано", а, скоріше, "зовсім не добре". І це зовсім інше.

— Вставай, засоня! У нас тут таке... Ціле відкриття, — вимовила Хлоя, тільки-но Праксі вийшов із кімнати.

— Дивуй, — позіхнув той.

— Бачиш кільце на стелі? Як думаєш, для чого воно?

І справді, збоку великої кімнати зі стелі стирчало металеве кільце на мотузці, до якого не змогла б дотягнутися хіба що дитина.

— Щось вішати. Тюль якусь. Або шматок м'яса сушитися. Або підтягуватися однією рукою.

— Ні. Чесно, навіть не намагайся, не вгадаєш.

Хлоя дотягнулася до металевого кільця і потягнула на себе. Вниз випали цілі сходи з поручнями, що вели на вищий поверх.

— Якщо знадобиться вбиральня, то тобі нагору. Ласкаво просимо.

— І знову якийсь дивний погляд на мене. Я-то тут до чого?! — розгубилася Естер. — Бабуся розповідала, це абсолютно нормально в таких ось містечках, особливо на околицях. І такого роду місця тут завжди заховані — це норми суспільної поведінки.

— Я не буду питати, чому воно знаходиться над головою і як це працює. Не буду, і все тут.

— Тут же багато городів. Так от, по трубах...

— ЗУПИНИСЬ. *Негайно.*

— Правильно, бо тобі не сподобається відповідь, — розсміялася та. — Не надто звична практика для наших місць, що є, те є.

Тепер вже Естер крутила компас у руці, намагаючись розібратися з пристроєм. Марно, бо тільки Праксі міг розгадати найбільшу загадку — він знав це, старійшина містечка знав і навіть Всюдисуці. Просто потрібно було трохи почекати з розгадуванням цієї таємниці, тільки й усього.

— От же ж любиш ти все колупати, навіть якщо не знаєш що і як, — побачивши марні спроби, кинув-таки Праксі. — Здавайся, шансів немає.

Естер втупилася на нього з явно не одним запитанням у голові.

— Ти... Зажди, що ти сказав?

— Все чекаєш, люба, що осяяння прийде. Але тільки я цю штуку відкрию. Звісно, коли час прийде.

Естер відклала прилад і занурилася якимось занадто глибоко в себе. Хлої вдалося схопити злочасний компас раніше.

— Не ламайте голови. Я на цю дрібничку ще з самого храму око поклала, тож усе зроблю красиво. А поки сядьте навколо мене, будь ласка. Обговоримо важливе.

Організаційні процеси не викликали проблем. Усі четверо сіли невеликим квадратом.

— Ось що потрібно зробити, запам'ятовуйте. Просто прикупити продуктів і десь добре провести час. Легше нікуди, а? — Хлоя обдарувала кожного підбадьорливим поглядом. — Легкотня. Просто паралельно потрібно поговорити з людьми. Різними, з різних районів міста, різних станів. Зараз мене цікавить одне питання — місце, у якому люди втрачали мову. Якщо це буде триста різних місць — підходить. Якщо будуть якісь збіги або закономірності — підходить. Просто з'ясуйте це. Можливо, час доби. Можливо, одна вікова категорія.

— Ми розпитаємо людей, звісно, — кивнув Скай. — Ти поки компасом і годинником займешся?

— Так. І важливо купити поїсти. Я не хочу тут їсти.

— Чому це?! — почала обурюватися Естер, але погляду фельдцелера вистачило, щоб питання відпало саме собою.

— Купимо, не переймайся.

— Проведіть час добре, хлопчики. І ти теж, Естер. Багато що в місті зараз залежить від нас чотирьох.

Хлоя залишилася в ночувальні і до біса багато втрачала, якщо по-чесному. Скай був у цих краях не раз, а значить, щось знав про це місце. Як відразливі, так і найсильніші його сторони. Троє вийшли з приміщення і попрямували на більш-менш людну вулицю.

— До речі, не знаю, запам'ятали ви чи ні, але тут дуже незвичайна кухня. Можна буде перекусити десь.

— Тільки після того, як отримаємо інформацію. Завдання — насамперед, — Праксі вирішив узяти на себе роль лідера і говорив якомога суворіше.

— Добре. А потім можна буде спробувати "Чароїтський барабан". Чули, а?

— Барабан? Там, що, потрібно їсти й одночасно бити паличкою?

— Ні, це інший барабан. Як у револьвера або щось на кшталт того. Це місцева розвага, але сам ніколи не пробував. Суть у гострих стравах або щось на кшталт того. Можна буде запитати в місцевих. Цікава традиція, наскільки я чув.

— А, ні, — абсолютно байдуже кинув Праксі. — Мене таке мало цікавить.

* * *

Настав ранній вечір. Скай з Естер не були на його боці. Вони занадто багато базікали з місцевими, щоб щось дізнатися. Адже суть, суть була в іншому. Праксі описав їм цю суть, але вони махнули на неї рукою.

Він стояв у тьмяно освітленій підсобці з двома чоловіками. Три людини. Дві крихітні лампочки. Один стіл. І ціла нескінченність на кону.

— Що, що там? Викладай.

— Конкурс. Ти не місцевий, я так зрозумів, тому скажу одразу, що конкурс не для слабаків. Називається "Чароїтський барабан".

— Деталі. Потрібні деталі.

— Шість соусів. Коронних, я б сказав, легенди місцевої кулінарії. Що більше вип'єш, то більшим буде ажіотаж. Нам потрібне шоу.

— Просто випити шість соусів?

— Вони гостренькі. Відповідальність за твоє життя ми не несемо.

— Я в справі, шановні. Який приз?

— Не поспішай. Головне — не переймайся, заплатимо добре, ми не кишенькові злодії. Нам потрібно підтримувати авторитет.

— Ціна питання?

— Не можу зараз сказати. Ось до якої колби з соусом дійдеш, такий і буде приз.

— Приз! Вимагаю знати, що за приз!

— Залежить від реакції натовпу! Якщо будеш млявим, то дріб'язок запропонуємо, але якщо до істерики людей доведеш, то не поскупимося. Нехай буде два триптихи²³. Йде?

— Відмовляюся від змагання. — Праксі величаво тріснув кулаком по столу і розвернувся до виходу.

— Мало? Невже тобі й цього мало?

— Що значить? — його пересмикнуло. — Що значить два триптихи? Ви мене купити вирішили? Це питання гідності, і грошима таке не вирішиш.

— Ні, я просто прекра...

— Шановний, мені ваші гроші не потрібні. Якщо я дійду до кінця, ви назвете соус на мою честь, як вам? Значить так, я приймаю

²³ Два триптихи дорівнюють приблизно трьом тисячам п'ятисам гривням.

змагання негайно. Приймаю, ясно? Я вже в грі. На скільки сперечаємося, що я вип'ю все до останньої колбочки?

Двоє чоловіків переглянулися.

— Ти про заставу?

— Так. Я плачу вам заставу, щоб ви, якщо я виграю, назвали на мою честь сина.

— Сина? Ми говорили про соус.

— Підходить.

П'ять повних монет одразу опинилися перед співрозмовниками, ніби Праксі вичікував момент, щоб пафосно кинути їх на стіл.

— Хлопче, п'ять триптихів це яось...

— П'ять, і ні триптихом менше. Це моя ставка на себе ж, а я знаю, хто врешті-решт переможе. Несіть, давайте, своє пійло або що там у вас. Несіть, усе вип'ю!

* * *

Шість колбочок тепер були перед очима. Прозорі, однакові за розміром, але з вмістом різних кольорів. Глашатай чи якийсь там-шатай привернув увагу натовпу до Праксі, що стояв на стійці перед усіма. Така вже частина вистави, тому нехай усі бачать, як утираються носи. Поки балакун збирав погляди, Праксі хрустів пальцями.

— Добрі мої, ну хіба вам не знати, чим славиться Чароїт? Вашими приємними обличчями та вишуканою часниковою кухнею, звісно ж! Ах, скільки людей хочуть підкорити часникову стихію, ви можете собі уявити? Я — ні. Я перестав рахувати після тисячі. А приїжджі, а-а-а... Їх особливо люблю. Багато вони знають про часниковий стиль життя? Цей хлопець думає, що він знає. Думає, що "Чароїтський барабан" — це легше, ніж заряджений барабан револьвера. І там, і там по шість убивчих малюків. Подивимося, що ж гірше насправді?

Чоловік зміг завести натовп. Так-так, молодець. Бравий хлопець. Шкода, що програє.

— Гра проста! — говорив він так, щоб усі чули. — Пий по одній колбі, від найлегшої до найядернішої. По п'ятнадцять секунд перерва між напоями, я буду давати команди. Знудить, виплунеш або знепритомнієш — пробач-пробач! Що більше вип'єш, то цінніший приз. І пам'ятай! О-о-о-о...

Набридло бути фоновим шумом. Балакав і базікав, базікав і базікав. Потрібно відразу до справи. Праксі залпом впорався з першою перешкодою.

— Наш учасник... — глашатай нахилився вухом до рота Праксі й мав розчути його ім'я. — Наш учасник Парксе вже випив "Бабусин зубчик". Легкотня, не знаходите? Ним тільки коржик змащувати, щоб несмачними не були. Легкий запах із рота і жодного виклику. Тьху! Посміхаєшся? Давай далі!

Усі вони були однієї консистенції: плюс-мінус густий маслянистий соус зі шматочками часнику і трав. Минулий був червоний, цей був якимось блідим.

— "Часникова чесність"! Ну, тут що сказати? Усіх паразитів в організмі нашого Парксе точно вбито. Вони не любителі гострого. За обличчям можу сказати, що він теж.

Естер і Скай стояли серед натовпу і махали йому припиняти. Малявки не розуміли. Приз буде його. Він вже навіть придумав назву для настоянки — "Праксично неможливо". Так, одного разу якийсь недотепа триматиме в руках колбочку, а натовп йому кричатиме: — це "Праксично неможливо"!

Гра слів, придумана поки що невідомим генієм. Скоро все скінчиться!

— Готовий, хлопче? "Бубль-Дубль"! Залпом, правильно!

От нісенітниця. Перший був ніяким, другий каламуттю, але третій був смакотою. На півдорозі, і таке приємне випробування? Цікавий аромат трав навіть підбадьорив Праксі. Він ніби прокинувся. Нічого спільного, здавалося, з тим смаком часника, який він знав. Та таке хоч уранці пий, щоб поенергійнішим бути! Ну й смакотою ж виявився цей "Бубль-Дубль"!

— Дивимося, дивимося. Що там, ніжки то підкошуються? Здається, так. Здається, хлопець впертий, дорогі глядачі. Головне, щоб не "впертий, впертий, бац — і мертвий", так?

Усі розсміялися від якихось пласких місцевих жартів. Праксі вже тримав четверту колбу з темно-темно-темно-зеленою рідиною, як колір дрімучого лісу. Залишалося дочекатися команди.

— У-у-у-ух ти. Ну, готовий? Давай! Це "Квазар", дорогі глядачі! Не буду лукавити — це і справді гострі відчуття. Не кожен любитель часникового смаку і гостроти наважується спробувати таке. Ротова порожнина буде вас ненавидіти, будьте впевнені.

Це був якийсь екстракт! Наче всю гостроту звичайного часнику уклали в кілька крапель і багаторазово її посилили. На язика залишалися якісь "колючки" — чи то крихітні шматочки трав, чи то

реакція язика на цей "Квазар". У роті з'явився маленький шматочок льоду і з горем навпіл допоміг позбутися вогню в роті.

— Малий, от же ж малий! Здається, у нього очі намокли. Так... Так... А ні, це в мене! — ведучий епатажно показав на Праксі. — І це він усього лише дихнув. Ось це я розумію, чароїтська душа.

Деякі глядачі дивилися на Праксі як на напівбожество. Не це йому потрібно було. Найкраща підтримка — це віра в нього, що читалася на обличчях інших. Ніби вони кричали: "Давай, шановний, ти з усім упораєшся! Вливайся в нашу часникову компанію!" Ось ці хлопці були що треба.

— До речі, у п'ятій колбочці саме вона. "Чароїтська душа". Усі ми знаємо, що чароїтцем не станеш за клацанням пальця. Наш Чароїт — це ж філософія, це манери, танці на вогнищах, вечірнє спостереження за зорепадами, концерти на полях, милування рідними вуличками і тяга до фіолетового кольору, ну? Розумієте ж?

Усі розуміли. Невже тут усі такі чароїтні? Навіть Скай і Естер вже більше слухали ведучого, ніж махали руками. Розуміли всю важливість того, що відбувається. Знали, що їхній славний друг переможе і це неминуче.

— І соуси, що пропалюють скло! — натовп підняв руки вгору. — Камені й метали палять, а чужі роти так і поготів. Ви теж бачите Чароїт у цій маленькій колбочці? Звичайно, адже в цю смакоту додають фіолетовий барвник. А тепер разом! Пий, пий, пий!

Праксі випив за два ковтки. Рідина огорнула всю ротову порожнину і потрапила на горло. "Квазар" на тлі цього соусу — просто жарт.

— Камінь мені в голову, випив? А ну скажи щось, хлопче. Ти взагалі в адекваті?

— Я — чароїтська душа, всім ясно?!

Глядачі захопали, а Праксі підняв руки вгору. Ведучий тепер вже не приховував свого здивування. По заслuzі, Праксі цього заслужив!

— Так, серйозні проблеми зі шлунково-кишковим трактом цей хлопець вже заробив. Нам такі подобаються! Що ж, а зараз я дам тобі хвилину. Ні-ні. Скільки знадобиться, Парксе, ми все зрозуміємо, правда. Приготуйся. Вміст шостої колби за весь час, що є це випробування, я зараз не жартую, випило семеро людей. Я про тих, хто зміг витримати до кінця. Я правда, правда не знаю, що з ними сталося потім. Он деякі наші глядачі пам'ятають, як воно було насправді. Можливо, ти будеш восьмим. Я **не** знаю. Але, хлопче, щиро бажаю тобі удачі. Це вже щось більше, ніж просто шоу. Ти готовий?!

— Гтоуй! — у роті пекло і тому літери не в'язалися одна з одною.

— Хто найкращий?

— Я накащі!

— Ти зможеш?

— Я жмжу!

— Пані та панове! — його голос захоплено тремтів. — Прямо зараз, на ваших очах людина питиме "Летальну тихохідку"!

— Летальну тихохідку! — кричали одні, а інші просили зупинитися.

Праксі випив катастрофу особистісного масштабу. Стало зрозуміло, чому після такого не виживають, а якщо й виживають, то далі жити не хочуть. Але Праксі — він же людина з крижаним серцем, що горить вічним вогнем. У нього були шанси впоратися з неможливим.

Люди охнули. Думали, йому вдалося-таки це швидко проковтнути, ан ні. Він вказав пальцями на свій рот, стиснув зуби і демонстративно процідив через них чорну рідину. Дехто, здається, навіть знепритомнів. Інші прикривали рот руками і просто не знали, як реагувати. Праксі зробив так двічі, після чого ковтнув і висунув язик, показуючи, що нічого не залишилося. Ведучий так сторопів, що не одразу знайшов що сказати.

— Бон, — кинув він товаришеві поруч так, що тільки вони з Праксі розчули, — ти все ще не віриш у божеств?

— Вже ні в чому не впевнений.

— Негайно починай. Якесь чудотворне жахіття. — Потім чоловік звернувся до натовпу: — Ось він наш переможець! Ось він! По праву, друзі, ми даруємо найцінніше, що у нас тільки є. Не тільки назву соусу на честь Парксе, а щось значно більше! Титул "Часниковий імператор"! Він весь твій!

Йому простягнули амулет із зубчиком часнику, як запевняли, з мінералу, що мав таку саму назву — Чароїт. Нагорода була рідкісна, і Праксі їй був навіть більше, ніж радий. Він виграв суперечку і навіть увічнив себе в назві нового соусу. А по-іншому й бути не могло. Він заслужив на цей приз, і амулет одразу ж став йому дуже дорогим. Але сили кудись випаровувалися. Занадто швидко, як для Праксі. До нього підбігли Скай і Естер.

— Це ще не все. Твоє право дати назву нашому клубу. Клубу тих, хто зміг це зробити.

— Так, — підключився його товариш. — Новий переможець закреслює назву, яку дав останній, і дає нову.

— Ага. Така традиція.

— І воно прошто вищить?

— Не просто висить! Імена всіх переможців гордо закарбовані на центральній дошці, бачиш?

І правда. Сім імен і назва клубу. Усі назви, крім останньої, закреслені, але не стерті. У руках у Праксі опинився шматочок вугілля.

— Потрібно твоєю рукою.

Праксі почав хитатися. Стало боляче розгинатися. Естер налетіла на нього: чи то з осудом, чи то з занепокоєнням. Загалом, з усім, із чим Естер любить налітати. А зараз було невчасно.

Він дошкандибав до дошки, стискаючи в одному кулаці крейду, а в іншому — трофейний часниковий зубчик. Люди спостерігали за ним. Праксі мляво перекреслив назву "Ваше Часничносте" і написав: "Гірко-гірка симфонія". У нього звідкись крутилася ця назва. Навіть здавалося, що це якийсь клуб за інтересами в Стеоксі чи десь там іще. Він старанно вивів останню літеру і майже одразу знепритомнів.

* * *

Естер зі Скаєм попросили його нічого не говорити. Ні слова, і навіть рота не відкривати. І нехай, бо не дуже-то й хотілося. Праксі несла в ночувальню паперова носилка. Простий собі прямокутник на чотирьох паперових лапах. Одразу варто було обумовитися і прояснити: Праксі міг іти сам одразу після того, як прокинувся. Міг, просто якщо вже дали добро відпочити, то хто він такий, щоб ставити свій організм під загрозу. На спині було зручніше, ніж стоячи. Тільки заходячи в ночувальню, у Ская сіпнувся аромат, і Праксі стукнувся рукою об дверний отвір. А загалом папірець впорався на сім із десяти, що вельми і вельми.

— Жах, — підсумувала Хлоя. — Хотіла запитати, які ви новини мені принесли, а ви взяли й справді принесли... новини. Він, що, напився?

— Я...

— Мовчи! — одночасно крикнули Скай з Естер, пипоть їм за таке нахабство.

— Він отруївся часником і вимкнувся. А коли розмовляє, то так тхне, що очі сльозяться. Я не жартую, Хлоя. Це зовсім не той часник, який ти знаєш.

Нехай базікають, що хочуть. Чароїтський барабан — найкраще, з чим Праксі доводилося стикатися в житті.

— Ні про що не шкодую, — він прикрив рот обома долоньками, щоб ніхто не скиглив. — Це навіть смачніше за лід.

— Все смачніше за лід, Праксі.

— Жах який, — розсміялася Хлоя. — Мені цікаво, як так сталося, але про це потім. Давайте зараз щодо завдання. Вийшло щось дізнатися, чи він усе зіпсував?

Тільки зараз папірець Ская розм'як, і Праксі спочатку плюхнувся на підлогу, але одразу ж підвівся.

— Дізналися, — спокійно відповіла їй Естер. — Дізналися, що від місця нічого не залежить. У когось голоси зникали вдома, у когось — посеред вулиці і так далі. У всіх по-різному. Осягаючий, був навіть хлопець, який позбувся мови, просто поки купався в річці! Але з ним неможливо спілкуватися записками, ми намагалися. Він сидів зі своїм другом, і це він усе розповів.

— Як Інхі й казала, так?

— Так, — підхопив Скай. — Пропадає саме розуміння мови. Вони не вміють ні писати, ні малювати щось зрозуміле.

— А друг що? Все гаразд?

— Так. Рибалив. Вони перекрикувалися. Потім бац, і один починає мукати, а інший не розуміє, що відбувається. Перший у сльози, другий у паніку. Цілком закономірна реакція.

— Я зрозуміла. А крім того? Німий був адекватним?

— Так. За жестами щось ще можна з'ясувати, але не без зусиль. Він їсть, п'є, нібито слухає розповіді друга і нормально реагує. Від часу доби, до речі, теж не залежить. Абсолютно. Ось, загалом, і все. Потім стався часниковий казус, і ми повернулися. А в тебе що? Вийшло?

— Так, вийшло.

— Та ну?! — руки знову прикривали рот. — У якому сенсі вийшло? Ти розгадала?

— Розгадала. І результат мене порадував. Загалом, щоб не ходити навкруги...

Хлоя, крекчучи, встала з крісла й узяла обидві загадкові штучки в руки. Годинник вона поставила так, що частина з піском залишилася вгорі, а порожниста частина, куди пісок не потрапляв, — внизу. Потім відкрила компас і стала перед годинником.

— Плюс-мінус, тут усе просто, дивіться.

Пальці повільно крутили металеву голівку, і стрілка перестрибувала з букви на букву. За годинниковою, тобто строго за алфавітом.

— Зараз увага на годинник.

Коли вона дійшла до дванадцятої літери й зачекала, трохи піску, зовсім дрібка, висипалася вниз. Потім різким рухом Хлоя прокрутила голівку до першої літери, і стрілка знову опинилася вгорі. Наступного разу пісок висипався на четвертій букві.

— Як ви зрозуміли, відповідь зашифрована за літерами. Один повний оберт за годинниковою — одна буква. Пісок показує правильну відповідь.

— Чесатися не перечесатися! — Праксі не шкодуючи лягнув себе долонькою по лобі, не забуваючи прикривати рот. — Ти ось так сиділа і по букві розшифровувала? Щурилася, так, і пильно дивилася на пісок?

— Саме так.

— І що, багато там було?

— Он. — Вона вказала пальцем на підвіконня. — Не так щоб дуже.

Праксі поправив шарф, стягнув одну рукавицю і сам почав крутити, повністю сфокусувавшись на загадці. Ніби сам хотів перевірити, що все працює саме так, як розповіли. Дійшовши до потрібної літери, потрібно було трохи зачекати, бо пісок починав сипатися не одразу. Але щоразу, як це відбувалося, він не приховував, що йому диявольськи це подобається.

— Так-так, отже, ось що ми маємо. — Скай узяв листок і зачитав уголос:

"На ярмарку вони завжди удвох. Повинні їх скоріш знайти. Чи то брати, чи то сестриці, чи взагалі без роду птиці".

— І все?

— Так.

— Ось чому в таких посланнях ніколи немає дохідливої інформації? "Привіт, те-се, ідіть тудись, зробіть тесь". От хоч би раз хто так написав. Шиш! Хто мені відповідь, шановні?

— Не бурчи ти. Старійшина дав хорошу підказку, а я її добре розгадала. Завтра просто сходимо на ярмарок і подивимося. І Праксі... — Хлоя зморщилася і, здається, розплакалася. — Поверни руку назад, дуже тебе прошу. Сморід і справді несусвітній.

* * *

Було вже пізно. Совість залишалася чистою — він зробив усе від нього залежне за сьогодні. Усі четверо весь вечір базікали. Тільки один раз їх потривожила господиня ночувальні, щоб розвісити випрану білизну в його зі Скаєм кімнаті. Зайняло якихось п'ять

хвилин. Потім світло знову приглушили, і морок з атмосферою темної близькості повернулися на свої місця.

— Та ну, ви що? Зараз ми живемо приспівуючи. Не думаю, що за час в Орторусі хоч у когось сталося щось по-справжньому страшне.

— Ну, тут так. Страшні історії — не наше. Німота — це ж теж не страшно? Нехай дуже дивно, так, але ж не страшно?

— Є взагалі-то парочка страшних... випадків на думці, — перебив Праксі й максимально похмурим тоном додав: — Справжніх...

— Саме страшних, так? Не загадкових? — уточнила Естер.

— О, так. Самих що ні на є, Ест.

— Ну-ну, теж мені. Ти стикався з чимось по-справжньому моторошним, хочеш сказати?

— Так. З чимось, від чого досі кров у жилах стогне.

— Стигне.

— Нехай стигне. Але так, я бачив речі, які не можу забути досі.

— А чому ніколи не говорив? — зацікавилася Естер. — Це щось небезпечне?

— Я думаю, в ті рази все закінчилося найкращим із варіантів. Але тоді я відчував, що кінець він ось-ось, десь поруч.

— Розкажи.

— Добре, можу. Ви дуже вразливі?

— Ну... А там, що, прямо гидота якась?

— Давай розповідай вже! — втрутилася Хлоя і влаштувалася зручніше, готуючись почути історію.

Тоді Праксі повністю погасив світло і попросив Естер поставити маленьку свічку на підлогу просто в центрі перед ними. Так вона і зробила. Оповідач заговорив вже куди менш бадьорим голосом, ніж до цього.

— Справа була, коли я вирушив на одне із завдань абсолютно один. Я забрів у північний район Мейярфа, а там, часто чув, не найблагополучніше місце. Подейкують, що крім злодіїв і злочинців там водиться щось іще. А вночі хоч очі виколи. Іду я, значить, із забігайлівки "Мураха-слоноїд" у свій номер. Тільки-но повертаю на темну ділянку, відчуваю — хтось іде. Повертаюся — нікого. Іду далі, вичікую, різко повертаю голову і краєм ока помічаю... Людину? Не людина. Звір? Не звір. Щоб ви розуміли... Я йшов там, де не було світла, а силует помітив. Темніший за саму темряву, виходить.

Праксі перейшов на більш похмурий тон, ніби це не просто історія, а справді доволі неприємний спогад. Він хмурився, поки розповідав.

— Чесно? Стало не по собі. Я прискорив крок, хоча не з боязких. І десяти секунд не минає, як чую — воно летить на мене! Так, що якщо я обернуся і забарюся, то все. Трапиться щось жахливо погане,

я був упевнений. Тут я починаю мчати цим кварталом, а воно як птах. Людей в окрузі — ні душі. Нікого, хто навіть почув би крик. Я біжу, а воно як схопить мене за руку! Я повертаюся, вже готовий зарядити що є сили, а воно мені сипло: — "Хлопче, де тут сортири ще працюють? Мені терміново!"

Хлоя одразу ж залилася сміхом, та таким, що сам Праксі не очікував. Історія сподобалася їй на всі двісті зі ста. І навіть незважаючи на це, Скай не ховав свого скепсису, викликаного нібито абсолютно дурною історією. Не розуміє, та й добре.

— М-да, як я і думав. Нічого страшного. А так багатообіцяюче все починалося.

— Шикарно, просто шика-а-арно!

Тільки Естер, здається, до кінця не визначилася. Вона розгублено дивилася на всіх трьох і наостанок навіть помахала головою.

— Так, я щось не зрозуміла. А що сталося далі? Хто це був?

— Не було ніякого "далі", Естер. Незнайомець шукав вбиральню. Це кінець історії, — сухо пояснив Скай.

— Ну, тоді вона якась дивна. Що сталося з чоловіком, ти йому допоміг?

— Найстрашніше з усього, що чула. Це просто захват. Просто захват!

Через добрі півгодини розмови Праксі відчув, що втомився. Для нього це був пізній час, і він не був із тих, хто може сидіти й базікати до самого ранку. Він зазвичай рано лягав, щоб легко прокинутися. Перше вдавалося, а от легко прокинутися вже й не згадати, коли виходило. І все одно він не досипав, а вставав рано — справа принципу. Решта троє молили своїми язиками, та так, що, поклади під них пшеницю, та на борошно перетвориться. Коли почало дерти в очах, Праксі здався.

— Так, піду. Ви тут базікайте, а на мене чекає царство солодощів. Тільки тихіше, будь ласка.

Всі попрощалися із ним і продовжили тріпатися. А Праксі повернувся в маленьку кімнатку за дверима. Він любив це відчуття приємної втоми, прагнення до нового дня і холодного матраца. Праксі влігся на бік і заплющив очі. Здрастуй, шовкове царство снів. Хто-хто, а він умів міцно засинати. А ці секунди перед сном — особлива цінність, яку мало хто помічає. Хлопець цінував її сповна, тому майже завжди його день закінчувався добре.

* * *

Кошмарна ніч. Заснути не виходило з годину мінімум. Праксі вже замкнувся і ліг у найдальшому краю кімнати, щоб не чути цієї дурної балаканини. І тут, кажи чи не кажи бути тихіше, один результат. Чи то двері завтовшки з простирадло, чи то ще щось, але було чути навіть спокійний тон розмови, а всілякі смішки й таке інше так тим паче. Тому він то клав подушку на вухо, то прикривав вухо долонею, то намагався швидше заснути — дохлий номер.

Але це було ще півбіди, правда. В іншому кінці кімнати на прикручених до стіни канатиках сушився одяг господині ночувальні. Чи то ця бабуся якось неправильно прала, чи то в цих краях цей запах на кшталт квіtkового, одні Всюдисущі розберуть. Але як навмисно, поки інші там веселилися за стінкою, Праксі просто-таки смерділо, вибачте, запахом затхлих шкарпеток. Щойно він зайшов сюди, так узагалі не відчувалося, навіть думки про це не виникло. А зараз запах шкарпеток не просто неприємно лоскотав ніс, ні-ні, він бив на забій. От їх ніби спеціально недопрали або залишили на наступний раз. Через це повітря в кімнаті було спертим, і на повні груди вдихнути було чимось немислимим. Із цілого віконця відчинялася тільки крихітна його частина. Доводилося в прямому сенсі нюхати матрац, який вже ледь-ледь, десь там у віддалених куточках нюху віддавав свіжістю. Свіжість ця допомагала лише трохи, але повністю впоратися з таким запахом їй було ніяк не під силу.

— Ось ви у мене всі потанцюєте. Завтра я просто спалю ці смердючі шкарпетки.

Праксі процідив це крізь настільки стиснуті зуби, що ті заболіли. Він дивився просто в стінку і клявся, що пошкодують усі: і ці балаболи за стіною, і бабуся зі своїми шкарпетками, і взагалі весь світ. Гаразд би сморід і шум, але тут навіть дивитися нікуди було. Чотири стіни з шафами та іншою лабудою. Всюдисущі, як же він сумував за своєю кімнатою і рідним серцю замком. І коли світ був вже ось-ось на межі, щоб заплатити за своє існування, коли його від повного занурення в лід відділяло всього нічого, Праксі нарешті заснув. І світові, а вже тим паче базікам і старій бабусі пощастило, що так сталося. Хто знає, що б сталося, якби лід вийшов з-під контролю.

* * *

Вранці хлопець зайшов у кімнату до трьох балакучих опівнічників, що продовжували бубоніти й бубоніти мало не до самого ранку. Естер завжди була ранньою пташкою і запросто могла лягти до трьох-чотирьох, а о сьомій ранку виглядати вже як з голочки. Про Хлою такого не скажеш ніяк. Вона ледь сиділа на табуреті з примруженими очима, поки Естер розчісувала і заплітала їй волосся. Якщо придивитися, то вона навіть встигала на секунду-іншу заснути й одразу прокинутися від того, що хилило в одну зі сторін. Не найбадьоріший її стан.

— Доброго ранку. Хлоя, маєш чудовий вигляд. Просто світишся.

Дівчина мляво махнула кистю, мовляв, "брись звідси" і сховала обличчя в долонях.

— Ні-ні. Не хитайся, будь ласка. Тобі принести води з лимоном? Освіжає.

— Ні, Естер.

— Вода з лимоном дуже бадьорить. Ось мало хто знає, але ж такий освіжаючий засіб знаходиться прямо під руками. Я коли п'ю воду з лимоном, то навіть яюсь... Не знаю, ніби зарядку зробила. Краще випити, але справа, звичайно, твоя. Я закінчую. Поки постарайся не засинати.

— Мг-г-г-г...

— А ти, Праксі, поки розбуди Ская. Йому теж треба збиратися.

Він спав у найдальшому кутку кімнати. Воно й зрозуміло: дівчатка зайняли двоспальне ліжко, а Скай вирішив не ходити далеко і просто-напросто зсунув два крісла. З горем навпіл, скорчившись і підібгавши ноги під себе, вміститися можна. Засинав він швидко, спав міцно, тож таким аби тільки шию не скрутити ненароком, а все інше — яюсь так зійде.

— А їжу я планувала приготувати. Треба запитати...

— А-а-ай-я-я-я!

Хлоя схопилася зі стільця, трохи покрутилася, і на підлогу впали крижані кубики. Надто вже широким був комір, щоб чекати, поки Хлоя переборє себе. Прямо неприпустимо спокуслива мішень і це абсолютно нормально — не встояти. Такі витівки рідко б'ють у голову, але коли вже б'ють, то у сумнівів жодного шансу на перемогу.

— Псина ти убога!

— Помста за Естер вчора.

— Муфлон, як же я хочу тебе цим льодом в'ї...

— Хлоє! Я все розумію, але попрошу не висловлюватися! — Естер перестала розчісувати й насупилася. Ця її смішна суворість, здавалася їй, має якимось налякати.

Насправді ні, Праксі вона тільки смішила. Може, він один так думав, але кульбаба як не пнився, не може перетворитися на сіру хмару. У замку багато хто вмів просто подивитися так, що ставало зрозуміло — не до жартів. Ще в замку мало хто любив пити воду з лимоном вранці. В обох випадках Естер була цілковитим винятком із правил.

— І ось навіщо ти це зробив?

— Зробив що? — зараз головне було не проговоритися, що через цю її напускну суворість доводиться стримуватися, щоб не розсміятися.

— Закинув лід за комір. Що ви всі один одному капості намагаєтеся зробити? Адже ми сім'я.

Хлопець подивився на скуйовдженого Ская, який прокинувся від крику і все ще намагався розібратися в тому, що відбувається.

— Ти мені що сказала, а? Я розбудив Ская? Розбудив. Ми хіба обговорювали методи?

— Чекай відповіді, товаришу. Я тобі це так не залишу.

— Просто май повагу, Праксі, — підсумувала Естер. — Іноді ти робиш те, чого я зовсім від тебе ніяк не очікую. Адже це жорстоко, це...

— Що поробиш, заходжу з козирів. Хлоя, ти не бурчи. Давай ти мене за шарф підвісиш донизу головою, а потім ним же придушиш, якщо хочеш.

Хто-хто, а Хлоя була сестрою за настроєм. Вона простягнула жест обіцянки, і самовдоволена посмішка тут же змішалася з азартом.

— Але спершу я тобі заряджу цим льодом по голові.

— У самий лоб із розмаху.

— І рукавиці прикарманю.

— Йде! — Праксі відповів тим самим, і вони на радіощах обійнялися. Настрій змінився так, що вони з Хлоєю зрозуміли одне одного на десять із десяти, а інші двоє залишилися стояти в розгубленості.

— Ну або... так... — Естер розуміла, що її слова пролетіли повз вуха.

— Що сталося? — промямлив Скай. — Ви посварилися через лід?

— Ні. Але лід ось-ось посвариться з тобою, та так, як не кожному насниться в найгіршому зі снів. Краще навіть не уявляти, друже,

краще навіть не уявляти. Тож у тебе дві хвилини, щоб прокинутися й привести себе до ладу. А інакше... — Праксі підняв брови і закивав. — Я все сказав. Дві хвилини. Тік-так.

У Ская це не зайняло так багато часу, як у Хлої. Вона була єдиною черепахою з четвірки, яка була катастрофічно нерозторопна, коли справа доходила до питання зборів. Естер, може, була точно такою. Але це ж о котрій годині тоді вона вставала, що була готова вже тоді, коли інші щосили борються з тією самою "однією хвилиною", яка часто закінчується горезвісним "Та як же я міг так сильно проспати?!".

Вони розділилися по парах. О, хто-хто, а Естер на всі сто знала, кого їй шукати на ярмарку. Місія понад усе, так і є. Вона говорила з людьми, ставила запитання, виглядала щось незвичайне і час від часу, коли Скай відволікався, кидала погляд на невисокий жовтий намет. Ті, хто цікавиться, його з будь-якої відстані впізнають.

— Дякую за допомогу, — вкотре промовила вона і шанобливо кивнула. — Найкращого вам дня.

Естер попрямувала до наступної компанії перехожих, Скай ішов поруч. Адже вона вміла розговоритися з людьми. Вміла, але коли думки не скочуються в катишки. А зараз узагалі не до всіх цих, вибачте, безглузких розпитувань. І все знову за процедурою, питання за питанням.

Вона вже починала нервувати і навіть спітніла. Якщо хтось скаже про щось важливе і корисне, то пиши пропало. Доведеться вислуховувати до кінця, а потім іти до Хлої, розповідати, що дізналася. Тоді вони звідси підуть, і шансів не залишиться. Естер знову кинула погляд убік.

— Треба... знаєш, що? Ще раз розділитися. Щоб більше людей розпитати.

— Як саме?

— Розпитай у тій області, де смішні дзеркала. Он, бачиш? А я тут оглянуся.

— Вогник, ми там вже були.

— І всіх опитали?

— Ну... — по обличчю Ская було видно, що щось не так. — Ти сама десять хвилин тому сказала: "Так, тут усіх запитали". Дослівно.

Вона могла зізнатися Скаю. Адже він з тих, хто розуміє її дивацтва і не те що слова, навіть думки кривої не пропустить. Але пізно, виявилось, момент втрачено. Сором вже почав пожирати її. Крок не в той бік, і все, трагедія. Досить було просто зізнатися і бути зрозумілою. Але в такі хвилини Естер просто не вміла зробити крок назад і вчинити все правильно.

— Тоді... Це... А в булочника? У булочника всіх запитували?

Щоб його. Булочник був у західній частині, там якраз Хлоя і Праксі. Усе вилітало з голови, а язик на зло гнав уперед як скажений. Скай запитливо подивився на неї і покосився вбік.

— Так. Почекай, а ось біля дзеркал, я згадав... було кілька людей, яких я пропустив. Ая-яй.

Він занадто очевидно підігравав, але зрозумів, зрозумів усе, що потрібно! І жодного слова глузливого вголос не вимовив. Ось так зв'язок, ось так взаєморозуміння. *(Це точно мало бути воно, а не звичайний збіг!)*

— Так... Запитай їх... Будь ласка.

— Ага. Я миттю. Але... Ти зрозуміла, не зовсім миттю. Майже трішки миттю.

Той змовницьки підморгнув і пішов. Естер ще трохи поблукала, але в розмови не вступала. Бачиш чого, ще затягнуться. Точно ні. Замість цього вона підібрала момент і прослизнула в жовтий намет.

Нікого з відвідувачів не було. Це навіть не полегшення, а справжнісінька благодать. Шум сюди ніби не долинав, і все було просто-таки просякнуте містикою. Дивні картини, загадкові атрибути і тихе світло. Але головне — сама зріла леді перед нею. Легенда, що ще сказати. "Гарцюючі ліхтарики" та їхній ярмарок знали у вузьких колах по всій Еміронії. Вони їздили і на схід, і в Мейярф, і на захід, але чомусь дуже рідко бували в Стеоксі. Естер жодного разу не вдавалося застати ярмарок у своїх краях. Зараз випав справжнісінький шанс.

— Заходь, красуне.

— Доброго дня, мадам Жеж. Я Естер. Ох, з чого б почати... Знаєте, ми з вами жодного разу не зустрічалися, але я захоплююся вами.

— Не уявляєш, як приємно таке чути, люба. Здалеку приїхала, так?

— Зі Стеокса.

— Так. Я знаю. Одразу побачила, що переді мною не місцева. Ось так, просто подивившись. Хіба не дивно?

— Ще й як дивно!

Естер обімліла і ледве намацала стілець, щоб сісти. Вже ближче можна було роздивитися деталі: зухвала іскорка в очах, манірність, високо підняте підборіддя і макіяж, наче бойове розфарбування — точно міст між світами. Не боязка дама і свою справу знає.

— У тебе багато запитань, красуне.

— Ви знаєте, так. Багато так, що й у голові не зібрати.

— А ти не збирай у голові. Навпаки, розв'яжи пучок думок. Кинь їх у плинність своєї свідомості. І вилови першу-ліпшу.

— Ох, ну... спробую. Тоді про найважливіше. Про доленосне, як мені здається.

Естер глибоко зітхнула, заплющила очі й на кілька секунд розслабилася. А потім простягнула жінці долоню.

— Дивіться. Я помітила, що мої лінії шлюбу стали довшими. Подивіться, які величезні. Бачите? Раніше я їх практично не помічала. А зараз що?

Поки мадам Жеж розглядала долоню, Естер вирішила необхідним розповісти передісторію.

— Усе почалося з того, що мене почали переслідувати ознаки. Після того як я побачила, що лінії три, все пішло шкереберть. Я останнім часом читаю книжку про минулі війни еміронських земель, і мені раз у раз трапляється слово "дружина". То мейярфська дружина здолає північне військо, то дружина Чароїту буде оборонятися як справжні герої. Я читаю пасивно, розумієте, як усі нормальні люди, все про себе. Але от як доходжу до цього слова, у мене щоразу мурашки по спині. Це слово наче червоним на папері горить. Не може ж це бути просто так. А ще зовсім нещодавно я йшла по ринку і бачу — торговець за руку спіймав якогось молодого крадія. Чи те він яблука хотів вкрасти, чи що, але торговець цей хотів якомога м'якіше вирішити ситуацію. Та йому інший кричить, уявляєте: "Та під суд жени його і все, він же крадій! Чого вагаєшся?" Ви ж розумієте, так? Під суд жени його. Суд-же-ний! Ну хіба це був не знак, що скоро я зустріну коханого, як гадаєте? На небі моя зоряна вуаль складається в три лінії, а це ж символ одруження, і мій близький друг ні з того ні з сього вчора мені знає, що сказав? З усього, що тільки можна було сказати, тільки уявіть собі. Каже: "От же ж любиш ти все колупати. Здавайся, шансів немає. Все чекаєш, люба, що осяяння прийде." Уявляєте? Хай там хтось не зрозумів би, а я відразу уловила суть: "Отже шлюб, іш, ти! Здавайся, шансів немає. Все чекає шлюба". Значить, у мене суджений скоро з'явиться? Чи одразу чоловік? Якщо так, то я не готова до цього абсолютно. Що мені робити?

Останнє запитання прозвучало по-справжньому злякано. А міс Жеж лише кілька секунд знадобилося, щоб у всьому розібратися.

— Ні. Лінії не реалізуються миттєво. Твоя лінія життя з тобою від початку і до кінця, ти ж пам'ятаєш? А ось ці, — вона кілька разів ляснула пальцем по лініях шлюбу, — не такі довгі, повір. Так, досить глибокі, тому-то ти їх і помітила, але це не означає, що історія твого кохання почнеться завтра. Я бачу глибину. Це інше.

— Невже трагічний кінець?! Коротка історія про всепоглинаюче кохання, так, чи що? — в її голові зародився новий страх.

— Хто знає. — Дама усміхнулася і загадково подивилася на гостю. — Є величезні шанси вважати, що лінії стануть довшими, а історія кохання так і не скінчиться. Навіть якщо ти дуже захочеш. Але давай ще ось так перевіримо.

Естер навіть дихати намагалася тихо. Мадам Жеж дістала чашечку з чорним шаром на дні й налила туди трохи води.

— Кошмар, ви ще й тасеограф! Я їх дуже мало зустрічала, знаю, що не кожен наважується зануритися в цю сферу. Величезна, кажуть, відповідальність.

— Більше, ніж ти можеш собі уявити, люба.

Яка жінка! Слів просто немає. Дайте їй, Всюдисущі, здоров'я. Професіонал своєї справи, та ще й такий чарівний. Чашечка перевернулася, і утворилася картина з гущі. Естер заспокоювала себе, кусаючи кінчик пальця, поки мадам Жеж мовчала і розглядала картину.

Втрутилася інтуїція. Ромбики і корони — це, здається, недобре. Це не той випадок, коли інтуїція волала від страху, але ромби в символіці мало хто любить. А корони — владолюбство, якщо пам'ять не підводить. Зовсім не схоже на Естер, отже, йдеться про її коханого! Якщо такий узагалі буде. А якщо ні, значить, вона сама стане пихатою і зарозумілою. Хоч би це було не так!

— Ні, я бачу, що все буде добре. Навіть гуща каже, що перейматися не варто.

— О-о-ох... Ось воно що... Ну, тобто, значить ніякого шлюбу найближчим часом?

— Так, майже сто відсотків, що поки що ні. Тут у тебе бджола і якір. Це добре.

— А моя зоряна вуаль? Подивіться, будь ласка! — Естер швидко намалювала розташування її зірок на вчорашньому небі. — Ось, це не проблема? У мене зазвичай квадратні фігури малюються, а тут таке...

Було видно, що мадам Жеж вдивляється не просто так. Не щоб зробити вигляд. Вона справді могла читати долю за одними тільки лініями, зірками на небі та прикметами. Неймовірна, просто неймовірна жінка!

— Коли шлюб, то вони ближче одне до одного. А в тебе більше схоже на "течію річки", ніж на "одруження".

Величезний валун, що вже кілька днів тиснув на всі клапани її занепокоєного серця, ніби одразу ж розтанув. Навіть на душі стало трохи весняніше: хотілося вдихнути на повні груди й ось із цього самого моменту почати жити.

— Неймовірно дякую вам, мадам Жеж. Ви диво, а не людина. Тільки ви й могли мене врятувати.

— Моя мила, — розсміялася жінка, — не переймайся. Я завжди рада допомогти. М-м-м, — провидиця прикрила очі й покрутила руками в повітрі. — Естер, якщо я не помиляюся?

— Ви... О Всюдисущі! Так, так, так мене звати, — їй аж стрибати від захвату захотілося.

— Мила Естер, я ось що хочу сказати. Символи і знаки дуже багато значать для кожного з нас. Хтось це розуміє, інші в це не вірять. Ми з тобою просто знаємо, що це так, і це нас пов'язує, розумієш?

Естер кивнула і продовжувала уважно слухати.

— Просто май на увазі, що наша перша зустріч про тебе багато розповіла. Ти не будеш нещасною. Що б ти там не думала, а ти — пташка, так скажу тобі. Справжнісінька, але ж вони рідко бувають нещасними. Чи не це головне?

— Пташка?

— Саме так. Романтика.

Це був перший випадок, коли між ними зав'язалося непорозуміння. Естер перелопатила все, що тільки можна зі своїх спогадів, але відповіді не знайшла.

— А це... Птахи — це як сузір'я яструба? Чи це ви про хіромантию?

— Ні. Я про тебе як таку.

— А що в цьому такого особливого, бути птахом? Поясніть, будь ласка.

— Та що пояснювати, все ж елементарно. У нашому світі всі якось та на щось діляться. Найчастіше це так. Хтось на чоловіків і жінок, хтось променистих і щільних, а хтось на вічнозелених і листопадних. Дивлячись хто або що ти. Розумієш?

— Так. Люди, Всюдисущі та рослини.

— І не тільки, моя мила, і не тільки. Дуалізму в нашому житті дуже багато. Я б сказала так: наш світ складається з безкрайньої кількості

пар. Із жертв і хижаків, із дня і ночі, згодних і незгодних. Таких прикладів, як ти розумієш, дуже, дуже багато.

— Але вони можуть поєднуватися? Чи кожному лише по одній дуальності?

— Звичайно ж, можуть, як інакше, — мадам Жеж загадково засміялася. — Ти жінка, але ж є і чоловіки. Ти носій аромату, але ж є ті, хто ним не володіє. Ти птах, але ж наполегливо асоціюєш себе з квіткою. Хіба не так?

— Ну так. Так, мені завжди здавалося, що мій символ — це якась квіточка.

— А чим вони тобі сильно полюбилися?

— Я розбираюся в них. Можу відрізнити їх одну від одної. І з задоволенням за ними доглядаю.

— Але не потрібно себе з ними асоціювати. Вони ж зовсім інші, квіти ці. Захоплення і символізм — не одне й те саме.

— А який у них символізм? — Естер затамувала подих. — У птахів.

— Такі люди несуть у собі здатність літати, якщо двома словами. І діляться нею. Іноді навіть коли хочуть позбутися її, то не виходить. Ти з таких. З тих, хто є саме щастя, що зігриває собою інших. А бувають люди, які квіти. У них інша історія. Хочеться сказати, що складніша, але вона просто інша.

*Стоп. Якщо думки відображаються в голові буквами, то їм терміново потрібен жирний шрифт. Якщо вони так ніколи не роблять, то цей раз буде винятком. **Ось так. І зробити цю думку побільше, щоб у жодному разі не забути. Чудово. Зараз без жартів. Без усього скепсису, яким багато хто бризкає, і недовіри до такого роду закладів. Ця жінка говорила принципово важливі речі. Усе може бути брехнею, навіть нісенітниця про лінії і те, що Естер звуть Естер. Але вимовлені щойно слова — справжнісінька істина, тут не могло бути суб'єктивного. Це той дуалізм, який апріорі не викликає сумнівів. Як наявність сонця чи місяця над головою. І якщо найважливіші глибини внутрішньої імперії людини можуть заявити про себе лише раз, то в Естер це трапилося саме зараз. І ця імперія, не пояснюючи нічого, внесла в голову факт, який викликав у ній трепіт: люди справді часом діляться на тих, хто птах, і тих, хто квітка.***

— Квіти і птахи, — Естер вимовила це як людина, яка виринула з найглибшого басейну своїх думок у житті.

— Саме так, красуне. Кожен птах шукає свою квітку, і навпаки. Як променисті, що завжди несуть із собою весну, і щільні, з приходом яких настає осінь. Нічого іншого.

— З ким ви частіше тут розмовляєте, з людьми-птахами чи людьми-квітами?

— З тими, хто ні перший, ні другий. Але якщо вже скажеш вибирати, то з птахами. По душах із другими я не розмовляла дуже багато років. Ми не розуміємо одне одного. Я, розумієш, радше орнітолог, ніж флорист.

— А ви... — Естер намагалася підібрати слова, але вийшло не відразу. — Ви... Дивовижна жінка. Правду кажучи, може це наївно, але мені здається, що через те, що я зайшла до вас, моє життя зміниться. Або вже змінилося. Знаєте, я, звісно, не з цього міста, але ж ви... Мені здається, взагалі не звідси. Якась не від світу цього, у найкращому сенсі цього слова.

Так трапляється, що людина, яку ти кілька хвилин тому не знав, стає найсильнішим магнітом. У цій жінці було щось незбагненне: бурштин у її підвісці скоріше був справжнім сонцем, аніж просто бурштином, за шаллю ховалася таємниця, а не прості в'ялі руки, а погляд був такий, ніби вона знала всі лінії на руках Естер ще до того, як та зайшла сюди.

— І що, твій пучок думок безповоротно розтікся по озеру чи вишикувався в строгому порядку?

— Знаєте, він розтікся. Тільки не по озеру, а сам перетворився на величезну калюжу. Але так, може, навіть правильніше. Словами не передати, як мені хочеться ще посидіти з вами, але...

— Потрібно бігти.

— Саме так. Потрібно бігти.

Жінка тільки приязно підморгнула і остаточно заворожила Естер. Вона встала зі стільця, попрощалася і тільки встигла повернутися.

— Кхм-кхм. Триптих, прошу.

— Прошу вибачення! Дірява голова, я зовсім заговорила і забула. Ось, тримайте. І чудового вам дня, мадам Жеж!

Естер вийшла з намету і знову зустрілася з яскравим світлом Терсиди²⁴. Вона навіть не встигла насолодитися думкою, що ніякого шлюбу найближчим часом можна не чекати, як дві пари

²⁴ Терсіда — найменування сонця.

примружених очей втупилися на неї і, бачать Всюдисущі, хотіли пропалити наскрізь.

Праксі та Хлоя стояли просто перед нею, причому кожен по-своєму давав зрозуміти, що її спіймали на гарячому. Фельцеблер хитро посміхалася куточками губ, а другий підняв брови так, ніби говорив: "Я вірив тобі все своє життя, і ось до чого ти докотилася?!"

— Естер, сонечко, а що ти там робила?

— Справа, — сухо відрізала вона і відчула, що байдужість зберегти не виходить.

— І яка ж справа?

— Шукала зачіпки. Братців і сестричок. Як і йдеться в загадці.

— Ти там була добрих хвилин двадцять. Напевно, не так зрозуміла завдання?

— Судячи з усього, — Естер відвела погляд.

— Тільки не накручуй там собі. Я справді хотіла просто дізнатися. Це дружній інтерес, нічого такого. Ти ж знаєш, мені можна вірити.

І справді, нічого такого. З якої такої радості в голову стукнуло, що її хтось засуджує? Сама собі надумала, а вже на друзів вирішила затаїти образу. Не варто. Дружні запитання на те й дружні — у них щирість, на них не треба боятися відповісти. Тричі, а краще чотири рази варто покопатися спочатку у своїй голові, перш ніж робити висновки. А то надто вже поспішними вони тоді виходять. Висновок один — Хлої можна було повністю довіряти.

— Я ходила до ворожки. Балакали про хіромантію й астрологію. А по справі я нічого не питала. Я навіть не намагалася шукати когось. Але в мене на руці нові лінії з'явилися, уявляєте?

Вона це сказала так простодушно й наївно, що ці слова могли розбитися об легкий потік вітру, настільки крихкими вони були. І тільки останнє слово зірвалося з її губ — усе. Чари і затишне відчуття всередині, цей спокій, цей хибний чужорідний вогник усередині, згасли.

— А-а-а! — крикнула Естер, махаючи руками, ніби намагалася збити невидиме павутиння. — Руки геть! Забери від мене свій гидкий аромат, фу! Відьма ти така!

— Навіть не намагалася шукати! — самовдоволено клацнула пальцями Хлоя. — Що й треба було довести.

— Годі, тут навіть аромат не потрібен був. Я знав. Знав!

У Ская, якщо поспостерігати за ним збоку, була досить цікава риса. Він мимоволі опинявся в центрі подій трохи пізніше, ніж інші. Це могла бути навіть хвилина, але за ці шістдесят секунд могло статися стільки всього, що, прийшовши, просто не розбереш того, що відбувається. Якщо рахунок йшов на години, то з різних причин

Скай опинявся в потрібному місці, коли залишалися лічені хвилини до кінця. Не спізнувався, у жодному разі. Але якби він прийшов раніше, був би як і всі — спостерігачем, що бачить те, що відбувається, від початку і до кінця. А хлопець якось примудрився відсікти "початок" і раз у раз ставити своє улюблене запитання.

— Так, що ви тут гуркочете голосніше за грім?

— Ось ви противні, — кинула присоромлена Естер. — Ви обидва. Можете ж бути хорошими, але ця ваша зарозуміла сторона... Гидота яка!

Вона трохи поникла. Зізнатися, Естер і сама знала, що бувала надмірно вразливою у випадках, коли та сама Хлоя і не помітила б чергової дотепності або шпильки. Скай у цьому випадку зреагував найшвидше і вчинив абсолютно у своєму дусі: обійняв Естер, розвернувшись до кривдників спиною, і однією рукою почав махати в їхній бік.

— Фу, геть звідси, геть звідси, гидкі стерв'ятники. Гидкі стерв'ятники з поганим запахом. Налетіли!

— А ось це заявочка серйозна. Але Естер, тут нема на що ображатися. Абсолютно.

— Геть, стерв'ятники! Стерв'ятники, що погано пахнуть! — дівчина підіграла і усміхнулася.

Їй важливий був цей факт, що вона не залишилася одна проти трьох. І людина, яка опинилася не по той бік, а поруч, зачіпала фібри почуттів значно сильніше, ніж хтось іще. Тим більше, якщо це був Скай. Тоді лічильник множився надвоє.

— Я думала, що одна помітила цей противний запах.

— Так тхне, — Скай принюхався. — Напевно, характер.

— Якби. Але це все той самий часник.

Той обурився і заекав.

— Гарзд, досить комедію ламати. Насправді ми чого такі веселі, а? Ви знаєте? Ось ти, Скай, знаєш?

Той проігнорував.

— Ні, а я скажу. Сказати?

Знову.

— Чудово, радий, що ми на одній хвилі. Припиняємо баловство, серйозно. Є що сказати.

Хлоя підтримала ідею, і всі четверо відійшли вбік. Тільки-но образи й усмішки зникли, фельцеблер змінила тон і заговорила всерйоз.

— Ми з Праксі знайшли близнюків. Знайшли, але вони виявилися дуже дивними істотами. Ти, Скай, маєш знати, хто вони такі. Розумні прозоро-чорні люди.

— Так...

— Вони розмовляють Йетрагге-янте. Це все. Ти колись таких бачив?

— Їх можна торкнутися?

— Не знаю.

— А форма тіла чітка?

— Так.

— Нічого собі... Як мінімум, це дивно. Я поки що не можу сказати, хто це. Потрібно побачити.

— Ми зараз підемо до них. Вести розмову буду тільки я. Це принципово важливо, тому прошу нікого не встрявати. Кивніть.

Кожен послухався і кивнув.

— Скай, якщо ти їх впізнаєш або будеш розуміти, як саме з ними потрібно спілкуватися, то можеш говорити. Решта мовчать. І в жодному разі не грубити їм, навіть жестами.

— Ага.

— Я зрозуміла. А далеко ці істоти знаходяться?

— Ні. За мною.

Ярмарок виявився значних розмірів для такого містечка. У самому його центрі намети і крамнички стояли купчасто, але що далі від нього, то більш розосередженими вони ставали. Найвіддаленіші так і зовсім виглядали, немов у них могли перебувати лише атрибути циркачів і товар на продаж, але ніяк не люди.

Вони зайшли в один із таких наметів. Тут тобі ні яскравого світла, ні відвідувачів, ні торговців. Намет був, вочевидь, зачинений, тож залишалося гадати, як Праксі з Хлоєю взагалі сюди забралися. (*А якщо це заборонено і карається, що тоді?!*) Тут було кілька тьмяних ламп — приміщення освітлював зовсім неприємний відтінок жовтого.

— Ви повернулися!

— Чому так різко пішли?

— Злякалися?

Голоси вимовляли слова швидко, але джерело звуку весь час було позаду. Естер повернула голову, навіть покрутилася, але не знайшла мовця.

— Привела ще двох.

— А було два на два. Добре почали говорити.

— Вони злякалися, кажу тобі.

— Потрібно роздавати льодяники тим, хто приходить, щоб не лякалися. Як думаєш, допоможе?

— Я їх ніколи не їв, не знаю.

— Хлопці, — Хлоя підбрала момент. — Давайте ви з'явитесь, і ми поговоримо як належить.

— А як належить?

— Як із гостями.

— Вас он як багато. Що, нам кожному відповідати?

Голоси почали скаржитися, але Хлоя намагалася не давати скотитися розмові в просте ниття.

— Говорити буду я одна. Ви можете навіть не дивитися на них. Що думаєте?

— А інші бояться? Ми не хочемо, щоб нас боялися.

— Так, ми не хочемо. Ви ж утекли, щойно побачили нас. Але і щоб хором говорили, теж не хочемо!

— Стоп-стоп, — показуючи порожні долоні, Хлоя вийшла до центру намету. — Вони мовчать не тому, що бояться, а тому, що німі. Попросту не можуть говорити, бо в них голос відібрали. Ось і все.

— А... Не можуть. Ну тоді...

Ті почали перешіптуватися один з одним. Естер, як і решта, просто стояла і ловила себе на думці, що треба мовчати.

— Виходьте, не бійтеся. Дуже вас прошу.

Перед Хлоєю, де світла було найбільше, з'явилися дві чорні людиноподібні сутності. Усе, як вона й описувала — розумні прозорочорні люди. Вони були зрощені в районі кисті та гомілки. Потрібно було бути дуже неухважною, щоб подумати, що вони просто тримаються за руки і стикаються ногами.

— Близнюки, я так розумію?

— Ага.

— Так, ми сіамські тіні.

— Сіамські тіні-близнюки.

— Ви — тіні й ховаєтеся теж у тінях? Я вірно зрозуміла?

Хлоя в потрібний момент перевела погляд на Ская, а той заперечно похитав головою. Він цих істот не знав.

— Ну...

— Так. Тут. Ховаємося в тінях, і що?

— Це дуже цікавий хід. Хотілося віддати належне за винахідливість, — вона ненароком показала на себе. — Дозвольте назвати своє ім'я. Я — Хлоя. Якщо вам цікаво, звісно.

Ці тіні були немов діти. Один, що праворуч, був більш грубим і наполегливим, а другий здавався вразливим. Такі речі можна побачити навіть за обрисами. Та й голос, і мова — все це в другій тіні було дуже крихким.

— Я Стерв'ятник, — представився сміливий. — А це Тінь.

— Дякую. Стерв'ятник, Тінь, у мене є запитання. Якщо дозволите, звісно.

Ніхто не відповів, навіть звуку не видав.

— Є людина, з якою і ми, і ви дуже дружимо. Він довірив вам одні свої секрети, а нам довірив інші. Зараз, щоб його врятувати, нам потрібно знати секрет, який він довірив вам. Без вашої допомоги ніяк.

— А-а-а, так ви тут через дорогу.

Хлоя не перепитувала, але кивнула так, що оповідачі зрозуміли — треба пояснити точніше.

— Наш друг передав нам дорогу. Але не кожному можна нею йти. Він цього дуже не хотів.

— А що, з нашим другом сталося щось... — перебив одного брата другий.

— Страшне, так. Тому я й шукаю секрет, який він вам довірив.

Брати переглянулися і забарилися.

— Ви знаєте про Чорну Каракатицю?

— Ні. Але *він* говорив, що ви нам розповісте.

— Ми самі не знаємо, — сором'язливо промовив Тінь. — Ми з ними не якшаємося, чесне слово. Усе, що *він* нам розповів, це потрібну дорогу. Ми навіть...

Брат штовхнув Тінь у бік і заговорив замість нього.

— Ми не тамтешні. І не тутешні. Узагалі не з цих країв. Нічого не знаємо. І вас ми теж не знаємо. Ніхто не казав, що має прийти аж чотири людини.

— Мої друзі можуть вийти просто зараз.

— Навіщо? Я ж вже знаю, що вас четверо, а нас усього двоє. Який сенс, що вони зовні стоятимуть?

— Добре, — чемно кивнула Хлоя. — Про німоту в місті теж не знаєте?

— Ні. Нічого.

— А про те, де шукати *його*?

— Теж нічого не знаємо.

Естер зрозуміла, що розмова не задалася, і почувалася винуватою незрозуміло через що. Начебто просто стояла, жодного слова не промовила, а якийсь примарний сором усе одно пробирав. Вона була готова виходити, бо Хлоя засунула руки в кишені й припинила ставити запитання. Відповідь можна було знайти і десь іще. Головне, щоб ніхто з інших не сумував через таку дрібницю.

— Тоді останнє запитання.

— Запитуй і йдіть.

— Як вам погода, товариші? — звернулася фельцеблер до тіней.
— Я, коли йшла до вас у гості, відчувала, як печуть голова і руки. Боляче так, ніби сонце мене підпалити хотіло. І як на зло, жодної хмаринки.

Хлоя подивилася на кілька тонких промінчиків, що просочувалися із зовнішності й виблискували на стіні маленькими білими відблисками. Тіні повернули свої голови й теж втупилися на них.

— Вас колись кусали сонячні зайчики?

Сіамські тіні не відповіли, а лише трохи позадкували.

— Дурні слова. Ми дурних слів не боїмося.

— Тоді я піду і залишу вам на пам'ять кілька десятків таких. Але великих, не як ось ці крихти на стіні. Гаразд?

— Стерв'ятнику, — друга тінь притиснулася до брата, — ну скажи їм, навіщо ти так? Цим же можна, розкажи їм!

Той стиснув кулак і стояв нерухомо.

— Вона може нас убити, Стерв'ятник.

— Я — ні. Але зайчики можуть.

— Ми не знаємо про німоту нічого! — не стримався Тінь. — І про те, де нашого друга шукати, не знаємо. Правда.

Хлоя мовчала, ніби пропустила відповідь одного з братів повз вуха. Потім зробила крок уперед, трохи нахилила голову і звернулася безпосередньо до Стерв'ятника:

— Правда-правда не знаєте?

Той був нижчим, тому дивився на неї, задерши голову. Друга тінь трохи подалася назад, він же не зрушив. Стиснув кулак, але так і не врізав (*інтуїція казала, що він і не міг цього зробити!*).

— Не знаємо. Наш із вами друг сказав тільки про дорогу, але не говорив, куди вона веде. Ми думаємо, що в Чорну Каракатицю, але друг не уточнював. Більше він нічого не говорив.

Хлоя жестом попросила продовжити, і тінь, здається, пересилювала себе. Найскладнішими були перші слова, але говорити було легше й легше. Естер запам'ятала, що потрібно йти стежкою, яка вела з ярмарку за місто. Йти і йти, прямо вздовж поля, доки не натраплять на вузьку-вузьку стежку, що веде ліворуч від основної дороги. Стежка ця злегка поросла травою і засипана листям, тому важливо не проґавити. Нею і потрібно йти до самого кінця, навіть якщо здасться, що навколо тільки густий ліс і залишився. А там — будиночок із флюгером-півником на даху, точно не переплутають. Не такий вже й складний шлях, якщо знати, куди йти.

Щойно Стерв'ятник закінчив, Хлоя розвернулася, попрямувала до виходу і кинула решті: "Тут усе, можемо йти". Вона ще не закінчила говорити, а Праксі вже вийшов із приміщення, так йому було нудно.

Естер зі Скаєм не поспішали. Другий зробив крок до тіней і щось їм сказав, а саму Естер якось не тягнуло назовні. Було шкода того полохливого хлопчика-тінь, якого Хлоя не на жарт налякала. Просто зараз брати і йти було зовсім-зовсім неправильно.

— Ви тут застрягли, так? — Естер чула слова свого друга, але не тіней. — Вам складно пересуватися під сонцем. Ні, не бійтеся, мені нічого не потрібно. Зовсім нічого. Зачекайте. А якщо трохи, ну, підсобити? Ні, ніяких хитрощів. Справді.

— Як? — досить емоційно запитав Стерв'ятник.

— Навісами. Одну хвилину, будь ласка.

Скай узяв подругу за руку і вивів із намету. Попросив допомоги і майстерно ігнорував усі цокання язиком, непотрібні закиди і втомлені стогони решти двох. Його поведінка додала Естер впевненості, і вона почала допомагати: за допомогою аромату створила подобу шпильок і кілька жовтих смужок тканини. Смужки ці були прямокутними і щільними, щоб світло не проходило. Дві тканинні лінії простягалися від намету з тінями до двох інших, більших. Скай прикріпив їх вище, щоб пролягали над головою і не заважали перехожим. Зрештою, від намету тягнулися дві доріжки з тіні, якими брати, згідно з теорією Ская, могли пройти.

— Ще секунду, будь ласка, — попросив він у решти, і вони з Естер зайшли всередину. — Усе. Тепер ви хоч не замкнені тут. Ми зробили вам два коридорчики. І вони досить широкі, ви маєте поміститися. Я знаю, користі від цього не так багато, вам, найімовірніше, легше дочекатися ночі... Але ми подумали, що вам трохи незатишно тут цілий день сидіти.

— І весь час ховатися від сонця, — може, не дуже доречно, але щиро додала Естер. — Не бійтеся щодо того, що сказала наша подруга. У неї буває.

— Дякую, звісно, але як це ти говориш? Ти хіба не німа? — здивувався Тінь, але Стерв'ятник тріснув його по плечу.

— Цього вистачить. Куди краще за те, що хотіла зробити ваша Хлоя. Тут і справді нестерпно нудно, тому їстимемо світло в сусідніх наметах. Дякую.

Естер поклонилася (*тіні взагалі знають про етикет?*), і вони синхронно зі Скаєм вийшли. Далі продовжувати діалог не було сенсу, і для неї крапку було поставлено.

Вони вийшли на потрібну їм дорогу, що веде за місто. Ярмарок залишився за спиною, залишалося не проґавити поворот.

— Потрібно було дірявити намет, — заперечила Хлоя по дорозі. — Ці ваші ніжності ні до чого.

— Я навіть обговорювати це не буду.

— А не розкололися, так загинули б. Їхній вибір. Світ не терпить самогубців.

— Припиняй, — махнув Праксі. — Хло, ти іноді люта така, просто страх бере. Але за тебе, а не перед тобою.

Та не відповіла. Не було настрою на балачки та пояснення своєї точки зору. У правоті вона була впевнена, але вирішила йти мовчки. Усі чи то навмисно, чи то несвідомо вирішили зробити так само. Праксі запхав руки в кишені й дивився під ноги, інші двоє тільки іноді перекидалися кількома фразами щодо тутешніх пейзажів. А Хлоя йшла. Просто йшла і гріла руки об гарячі пакети в кишенях, які прикупила на ярмарку. Рукам тепло, але їй би цілком опинитися всередині, щоб зігрітися.

* * *

"Будиночок із флюгером" — занадто, занадто багато неправди в цих словах. Це однозначно халупа з іржавим півником нагорі. Хлоя постукала в дверцята-розвалюхи, і зсередини пролунали кректання і вигук.

— Увійдеш, воша, я тебе гнилою тюлькою закидаю!

Праксі ситуація розвеселила, і він, заливаючись сміхом і не вірячи вухам, почав тарабанити у двері.

— Гей, шановний! Ти там як, усе гаразд?

— Таз тюльки на голову тобі висиплю! Відмиватимешся тиждень.

Хлоя стиснула кулаки і дозволила собі вилаятися.

— Гей, попрошу не висловлюватися так через дрібниці! Ти чого?

— Нічого. Навпаки, дивись, яку чудову підказку нам ці тіні дали.

— Що ж у ній чудового? — здивувалася Естер, не вловивши іронію. — Дуже туманна вигода поки що виходить.

— Так. Ти розумниця, схоплюєш на льоту. Потрібно було палити тих дефективних близнюків. Ми так дуже довго шукатимемо відповідь.

— Гей, ти там чого такий злий? — не вгамовувався Праксі і став на коліна, щоб говорити в щілину між підлогою і дверима. — Ми ж гості.

— Скільки вас там? А?! Усі до єдиного з іклами та кігтями, так?

— Діду, які ікла? Ну й буйний попався. На, остуди запал.

Праксі не думав виходити з себе. У Хлої ж настрій підкосився — вона любила розумні діалоги, а не бесіди з божевільними. Ще від тіней не відійшла, а тут вже новий екземпляр. Не любила вона дивних, відсталих, недорозвинених і надто дивакуватих. Праксі ж спілкувався з такими як ні в чому не бувало. Лід проник у щілину під дверима, і людина по той бік охнула від подиву.

— Ой-ой! Я все переплутав! Усе наплутав, хороші мої! Відкриваю, відкриваю, не йдіть нікуди!

Замок клацнув, і двері відчинилися. За ними стояв ну зовсім дивний персонаж. Щоб не кидатися образливими словами і не закривати очі на очевидні речі, можна з натяжкою назвати цю людину непоказною. Волосся, щоб не збрехати, — один суцільний білий ковтун, який хоч по прядці розчісуй, вже нічого не допоможе. На зубах у старого була пластина для вирівнювання, але дріт на ній здавався неприродньо товстим. На шиї бовтався шматок необробленого запліснявілого каменю на мотузочці. Якщо це був якийсь талісман удачі, то потворнішу річ ще треба знайти. Примітивщина, одним словом.

Ну а якщо заплющити очі, то самотній чоловік за шістдесят, тільки й усього. Тільки на таке не можна заплющувати очі. Тут диявол крився у всіх рисах його зовнішності, крім, мабуть, дрібниць.

— А-а-а, ароматчанчики! Хвилину, хвилину, давайте сюди. Я не знав, що ви ароматчанчики. Вибачте за манери.

— Діду, ну ти... — Праксі не договорив і розсміявся, покрутивши пальцем біля скроні.

Хлоя не хотіла заходити всередину, скоріше, з принципів, ніж через якусь небезпеку. Інші троє переступили поріг, майже не замислюючись, їй же довелося злегка пересилити себе. Недоброзичливість старого відразу змінилася гостинністю, щойно він окинув гостей поглядом. Господар будинку махнув рукою і зашаркав до місця, яке назвав "куховарнею". Дорогою хлопці перекинулися кількома словами, щось, здається, запитали, але Хлоя не стежила за розмовою. Вона прилипла поглядом до стіни і прикусила губу.

Зайшовши в цю саму "куховарню", просто морщитися вже ніяк не виходило. Тут можна було сміливо починати плюватися.

— Сідайте, ось, друзі. Одну хвилину, — сказав дідок і протяжно шмигнув носом. — Будь ласка, нікуди не йдіть.

Гаразд, усе буває. У кожного свій погляд на різні речі, але цей тип був у край дивним. Естер, це наївне створіння, кліпала очима, не розуміючи, що відбувається. Скай із цікавістю дивився у віконце, але такі купу сміття в себе під носом не помітять, якщо над головою пропливатиме красива хмара. Хлоя так не вміла і спостерігала за цим дивним замузаним "господарем", з абсолютно очевидними ознаками нежитю.

Це не просто антисанітарія. Це не просто безлад. Це катастрофа. Варто було тільки подивитися хоча б на те, як він робив бутерброд. За скибочками хліба він потягнувся в таз, що стояв біля віника, — безумовно, найкраще місце для випічки. Перевернув кришку горщика з киплячою водою й обережно, навіть із любов'ю, поклав шматочки хліба на поверхню, що вкрилася вологою. Мабуть, усі без винятку тарілки в цій дірі були частиною величезної гори брудного посуду біля вікна. Старий настругав шматки ковбаси і поклав поверх. І ось саме, що настругав — він навіщось різав не кружальцями, а наче моркву, складаючи смужки в цілісний пазл вже на скибці хліба.

Кулінар знову шмигнув, а потім його, судячи з усього, дістало, і він витер ніс великим і вказівним пальцем. Добре хоч заграла хазяйновитість, і він вчасно зметикував, що всухом'ятку їсти зовсім не те. Сметани він не пошкодував, і з відповідним чавкаючим звуком величезний білий коржик упав на центр кожного з бутербродів. Ну а на довершення, звісно, овочі — без них ні здоров'я, ні звірячого апетиту. Кухар довго порпався в кошику і чухав своє волосся. Совість не дозволяла це так називати, але нехай, нехай. Нарешті він дістав буряк — може, не такий доречний, але, хочеться вірити, що найсвіжіший овоч з усіх. Як і годиться, нарізав його квадратами і прикрасив свій маленький шедевр. Потім узяв у руки кришку і підійшов до гостей.

— Прошу вас. — Тут він вирішив, що надто великий шматочок жиру в одній зі скибочок ковбаси — це зовсім недобре, просто вишкреб його нігтем і, наче ні в чому не бувало, з'їв. — Спробуйте.

Кришка, нарешті, опинилася на столі.

— Ми не дуже голодні, — подякувала Хлоя. — Їли якихось півгодини тому, не думали, що нас хтось зустрінатиме.

Не хотілося задавлювати його ароматом завчасно. Терпіння ще було, але з цією людиною воно випаровувалося швидше, ніж зазвичай.

— Я запакую, коли будете йти. Так от, е-е-е... Так. Як ви, ароматчанчики, спите? Міцно?

— Ароматчанчики? — проявила ініціативу Естер, а господар будинку вже готовий був записувати кожне слово.

— Ну так. Ось ви лід сюди під дверима зробили.

— Це називається "носії", містере. Ароматчанчиками нас ніхто ніколи не називає.

— Ага. Но-сі-ї. Як ви спите?

— Знаєте, як і завжди. У нас сон не відрізняється абсолютно, якщо це не аномалія. Я ось можу дуже довго не спати.

— А смак ви ще відчуваєте?

— Звичайно, — як ні в чому не бувало, продовжувала Естер.

Дивна дівчина, ця Естер. Вона говорила так, ніби це абсолютно нормальний діалог у абсолютно нормальному місці.

— Вам боляче робити лід, все ось це?

— Людина рано чи пізно втомлюється. Це як фізичні сили, які у вас є, а ви намагаєтеся ними грамотно розпоряджатися.

— А-а-а, ага, — він черкав щось у своєму блокноті, але Хлої здалося, що він просто малює прості фігури. — І ви всі, виходить?

— Носії?

— Вони.

— Так, усі четверо.

— Ага... Хворієте?

— Як і всі люди.

— А божеволієте, коли пітнієте?

— Я такого не зустрічала. Дуже сумніваюся, що...

— М-м... Я можу понюхати ваші руки?

— Ну... Зачекайте, але...

Естер говорила, а Скаю тут було явно нудно. Хлоя бачила, що Праксі уважно слухає, і помітила, як рука хлопця потягнулася до кришки. Він узяв перший-ліпший бутерброд і відкусив майже половину. Ніби відчувши на собі важкий погляд, він подивився у відповідь, і весь навколишній світ для них випарувався. Хлоя готова була заприсягтися життям, що за весь час їхнього знайомства не було більш незручного моменту, ніж цей. Чого вже там, за все її життя не було настільки безглуздої паузи. Хлої просто було боляче настільки, ніби вона сама жувала цей клятий бутерброд. Вони обидва не знайшли, що відповісти, і відвели погляди.

Хлоя мала звичку оглядати деталі, за які можна було зачепитися. Те, як людина живе, говорило про неї багато, інколи навіть занадто, і в цій масі інформації часто були больові точки, на які можна тиснути. Відштовхнутися від соціального рівня, релігійності,

уподобань чи інтересів, щоб знайти підхід. Переходити одразу до справи або трохи потеревенити по-дружньому, іноді почати нарочито агресивно, а іноді в міру поблажливо — та маса варіантів.

Але тут висновки розбивалися об скелі. Скелі брудного посуду, чаю з нальотом, скелі води з огидним запахом і, врешті-решт, вигляд цього недоглянутого злиплого волосся! Хлоя сама не знала, чому її це так хвилювало, але воно просто виводило з себе.

— І навіть не хропите?

— Знаєте, тут індивідуально.

— Тобто, це можливо, що ароматчанчики хроплять?

— Звісно. Це ж фізіоло...

— Покажіть як ви хропите, а? Один разочок.

Хлоя заплющила очі, зосередилася і стукнула кісточками по столу. Усі зрозуміли, що ідея з хропінням відкладається. Нехай її аромат зжере людину. Він відповість на всі запитання, навіть якщо від них самій Хлої буде боляче на фізичному рівні. Але краще, щоб було боляче йому.

Усі витримали паузу, а потім Хлоя встала й обійшла старого. Той сидів на стільці, а вона залишилася стояти. Закрила йому очі долонями і трохи нахилилася вперед. Говорила вона неголосно й анітрохи не роздратовано.

— У нас питання. Давай поговоримо?

— О, так? Я готовий допомогти з будь-якими питаннями і проблемою.

— Є одна, — зберігаючи холодну і максимально допустиму недружелюбність, кивнула Хлоя. — Чорна Каракатиця — тобі ця назва щось говорить?

— Ох-хо, — засміявся той. — Якщо звідкись і ростуть ноги, то з Каракатиці. Якщо десь і пропали голоси всіх, то це там. Але якщо ви хочете смачно поїсти, то це до мене.

— Пожартуй ще раз, і ми будемо останніми носіями, яких ти бачиш. І всі, в кого є аромат, оминатимуть цю дірку десятою стороною. Або ж ти нам розкажеш те, що мені цікаво, а ми розповімо тобі про аромати. Опісля. Що думаєш?

Той змінився в обличчі так, що сама Хлоя не очікувала. Ніби божевільному повідомили про смерть дружини, яку він кохав. Божевілля божевіллям, але на обличчі відбився якийсь вловимий навіть їй жах. І це був найкращий момент для її аромату, просто блискучий. Рожевий вузлик, видимий тільки Хлої, стиснув співрозмовнику горло.

— Не потрібно так робити, будь ласка. Я згоден говорити про все.

— Тоді просто зрозуміло спілкуємося. — Той покійно кивнув.

— Перше — ти знаєш про зниклого старосту містечка?
— Ні. Я ніколи його в обличчя не бачив, правда.
— Добре. Друге — Каракатиця.
— Чорна.
— Чорна. Що ти про неї знаєш?
— Що там цікаво. Будьте готові, що там цікаво. І там... — він зашепотів, — базікають про німих!
— Хто базікає?
— Без поняття. Їх важко знайти, а я намагався. Мені сказали про це ті, хто базікають про тих, хто базікає про німих.
Хлоя насупилася. Вона не очікувала почути відповіді на чітко поставлені запитання. Навіть із такої нісенітниці можна було висмикнути потрібні їй здогадки. Загалом, ставало трохи зрозуміліше.
— Третє. Ти знаєш туди дорогу? До Каракатиці.
— О так, я там був!
Старий потягнувся по бутерброд із таці, і Хлоя не стала заперечувати. Він відкусив шматочок.
— Розкажи.
— А ви йдіть далі дорогою. Здається, що вже нічого цікавого, але ви йдіть ще далі. Гарзд?
— Добре.
— Потрібно ще трохи пройти дорогою, але! — За весь час зараз він здавався максимально серйозним. — Там буде ділянка з вербами. Вам потрібно пройти під їхнім листям і крокувати далі. Обов'язково під ними. Не обходити їх стороною. І на роздоріжжі — ліворуч, на доріжку завширшки з долоню. Вона рівно завширшки з долоню, я перевіряв! Далі не загубите...
— А якщо ні? — перебила Хлоя. — Якщо ми не пройдемо під вербами, то що?
— О, жах. Який жах, ви що?! — вигукнув старий, ніби зовсім не розчув, що це було запитання. — Я навіть думати не хочу, що буде, але дуже не бажаю вам це робити. Навіть дуже не бажаю.
— Я, здається, розумію, про що ви, містере, — втрутилася Естер.
— Хлоя, слова про верби мають сенс. Мені є що сказати.
— Чудово. Запам'ятай, потім мені обов'язково поясниш, — присікла фельцеблер, щоб не просторікувати під час дії аромату, і повернулася до старого: — Говори далі.
— А це все. Більше я нічого не знаю.
— Що там на нас чекає? У Чорній Каракатиці.
— Напевно, те, що ви шукаєте. Як гадаєте?

Рожева нитка, оповита навколо сприйняття, ослабла і тут же зникла. Досить. Хлоя прибрала руки. Решту запитань Хлоя поставила тільки і тільки через те, щоб побачити, як швидко зміниться поведінка старого.

— Про втрачені голоси щось відомо?

— О, о! — старий розреготався, а потім знизав плечима. — Ну звісно, хто ж не знає?

— Що?

— Що вони зникли! Ой-ой-ой, навіть звучить страшно, згодна?

Хлоя кивнула. Він абсолютно божевільний. У її душі почути все тут і зараз, але з усіх, мабуть, існуючих місць в цьому хотілося залишатися найменше. У будиночку дивака щонайменше погано пахло, а будь-яке рішення хотілося б ухвалювати не в помутнінні розуму від запаху мерзеної ковбаси.

— Йдемо, — кинула фельцеблер і, різко вставши, попрямувала до виходу. — Дякую за діалог.

— Що? Що значить йдемо? Гей!

Естер кинулася за нею, і ці слова викликали в неї значно більше здивування, ніж можна було уявити. Вона зловила Хлою за руку біля самого виходу, і почалося справжнісіньке блазенство.

— Так не можна, ми ж йому обіцяли розповісти про наші аромати. Послуга за послугу.

— Він божевільний старий. А ти — захисниця божевільного старого. Ми йдемо шукати те, заради чого сюди приїхали.

— І ми це знайдемо! Але будь чесною перед самою собою, адже ми йому дали слово. Адже він розповів усе, що знав.

— Мені справді шкода, якщо тобі здалося, що це взаємовигідний діалог.

Феноменально дурна наївність. Просто сором прошибає за такий погляд на речі. Хлоя обережно прибрала руку Естер зі свого рукава і після цього штовхнула двері. Хвала свіжому повітрю, та ще й такому прохолодному. Естер кинулася слідом.

— Ні, я так не можу. Значить, я нікуди не піду.

— Чудово. Обіцяєш мені розтлумачити сенс, а потім йдеш у відмову. З таким успіхом скоро все містечко стане німим, поки ми знайдемо відповідь.

— Ти цьому чоловікові теж обіцяєш...

— Хто ми один одному, а хто він нам? Чи не краще вирішувати проблему цілого міста, ніж хропіти комусь на замовлення? Зберися вже!

Лише маленький рожевий вузлик на її сприйнятті. Так Естер стане поступливішою. Хлоя розуміла, що в суперечці вона виграла ще до

цієї фрази. Естер зламалася як маленька гілочка під важкою вагою впевнених слів.

— Добре. Згодна з тобою.

— Усе, — знизав плечима Праксі, який вийшов на вулицю. — Порядок. Я сказав, що особисто зайду до нього за можливості і відповім на запитання. А поки що ми зайняті.

— Брешеш?

— Не бреше, Естер. Він справді так сказав. — Скай виявився четвертим, хто вийшов із дому, паралельно попрощавшись із господарем цього самого житла.

— Ми йдемо прямо зараз. Але швидше. Вечоріє.

Втома від цих розмов була такою, ніби Хлоя цілий день землю копала. Хоч цього разу ніхто не сперечався, і рішення було одноголосним. Потрібно було поспішати.

* * *

І справді, через двадцять хвилин ходіння на них чекало вельми красиве явище. Верби, що росли ліворуч і праворуч від стежки, розкинулися так низько, що їхнє листя створювало живий коридор із зелені. Він був густим, і прорізи між листям були такими маленькими, ніби посеред лісу стоїш. Листя переливалося зелено-фіолетовим, і це, зізнатися, було й справді красиво.

— Дивіться, верба, як і казав той чоловік. А річ ось у чому — листя верби ще з давніх часів вважається символом загадки і таємниці. Бачите, яке довгасте? Вони навіть чимось нагадують пір'ячко. Наші предки вважали, що існує дуже рідкісний вид птахів із зеленим листям замість пір'я. Птах цей був дивний і символізував собою загадку, тому вербі дали народну назву "зелене пір'я" і дуже довго пов'язували це дерево з містикою і таємницями. І ми ніби зараз входимо в коридор секретів, розумієте, до чого я хилю?

— Так, — несподівано для Хлої сказав Скай. — Обійди ми цей коридор, і просто йшли б стежкою. А зараз має бути такий собі ефект переходу.

— Так, саме!

— Перехід так перехід, — Хлоя намагалася зачепити когось своїм скепсисом і втомою від порожньої віри в чари. — Просто підемо. Головне — стежку розміром з долоню не пропустити, якщо вона взагалі існує.

— Не кисни. Ось тобі пташка, побалакайте. — Скай поклав на її долоню маленьку, складену з паперу тваринку, схожу на...

Хлоя не так розбиралася в птахах, щоб визначити. Штука з дзьобом і крилами, загалом.

Вони пройшли ще з пару десятків принципово важливих хвилин і звернули ліворуч, як і було велено. Вузька стежка, однозначно не любителька кожного перехожого, але й не завширшки з долоньку. Здається, ця була навіть ширшою за ту, що вела до божевільного. Що далі вони йшли, то більше дерев ставало навколо. Вивела ця доріжка на невеличкий пустир.

Тут знаходилася двоповерхова будівля з високим першим поверхом. З труби йшов дим, через вікна було видно жовтий колір, але нічого такого в цьому місці не було. Нагадувало забігайлівку, збудовану для тих, хто хоче перекусити і піти далі в ліс.

Перед ними опинилися сходи, що вели до входу. Варто було піднятися, як людина потрапляла на невеликий майданчик для, судячи з усього, курців. Тут лише дерев'яні бортики і трохи місця для тих, хто хотів подихати повітрям. Навпроти цього закладу була одна-єдина дерев'яна лавочка. Убогість зі спинкою, з явним перекосом вправо і недбало обрізаними краями. Шматок дошки, ні дати ні взяти.

Під стать цій двоповерховій дірі, що дивом була відчинена. Вже настав вечір, і в Хлої чомусь виникло стійке відчуття, що десь вони звернули не туди. Вона досі думала, що все пішло під укіс приблизно на стадії розмови з тінями.

— Ну й глухомань. Ще одна зовсім убога місцина, — Хлоя прилягла спиною на лавку, поклавши голову на коліна Ская. — Я в цей свинарник не сунуся, мені вистачило. Може хтось піднятися і запитати, чи туди ми прийшли?

— З чого б це, шановна? Разом йдемо.

— Спочатку дізнайся, як називається заклад. Каракатиця це чи ні? Бо ні вивіски, нічого.

Праксі знизав плечима і мовчки попрямував до входу. Піднявся, покрутився з півхвилини і повернувся.

— Так, ну вивіски на вході й справді немає. Хтось піде зі мною чи кинете? Скай?

— Скай зайнятий. Його коліна зайняті, а отже, і він сам.

— Я піду, — очікувано погодилася Естер. — Не проблема. Вам взяти щось перекусити або випити, якщо там є?

Хлоя мляво махнула рукою, мовляв, не варто. Обидва піднялися сходами і зникли за дверима, а Хлоя залишилася лежати на колінах Ская, не підозрюючи, що її друзів щойно проковтнули живцем.

Можна вважати, що в Чорної Каракатиці прокинувся апетит. З ранку вона нагостила зуби сильніше, спеціально, щоб розкусити навпіл все, що можна розкусити навпіл. Так врешті-решт і сталося, адже будь-кого, хто зайшов, вона може розгризти на раз-два. Грає роль тільки те, на який бік будуть жувати. Ось і виходить, що залишається тільки вибрати одну зі сторін і триматися за неї до кінця. Неважливо, з чого починати і чим закінчувати — у підсумку виявиться, що Чорна Каракатиця взагалі не сприймає м'ясо.

З цього моменту історія розділяється надвоє. Ви можете вибрати будь-яку з двох історій — вони паралельні та взаємопов'язані. Ваш вибір впливає на сприйняття всієї історії, але не на сам сюжет.

Якщо вирішите почати з історії Праксі та Естер, то просто читайте книжку далі. Якщо ж хочете почати з історії Хлої та Ская, то перейдіть на сторінку **333**, яка також є початком. Яку б сторону ви не обрали — врешті-решт ви не лише побачите історію цілком, а й станете її повноцінною частиною.

Щасливого трауру і трагічного вам свята!

СІКЕЛЯ

КВІТКОВЕ ПОЛЕ

ВЕРБОВА АРКА

«ЧОРНА

КАРАКАЛПИЦЯ»

ОЗЕРО

ЯРМАРОК

БУДИНОЧОК
В ФЛЮГЕРІ

СВЯТО У СЕМИ КОЛЬОРАХ

ІСТОРІЯ ЕСТЕР:

Цінь-цвірінь

*І ще не знаючи якими будуть саме,
Птахи знайдуть себе між дном і небесами.
Вся ця історія про ту, хто ще не знає,
Чому хтось в'янути, а хтось літати має.*

ІСТОРІЯ ПРАКСІ:

Надпровідник наднепроводжуваного

*Невічний двигун все рокоче й рокоче
І бачить натхнення у звичайній стіні.
Він не дивиться вгору, хмар торкнутись не хоче,
А шукає секрети у найглибшому дні.*

ТРАУР У СЕМИ КОЛЬОРАХ

ІСТОРІЯ ХЛОЇ:

Миттєва класика

*Будьте ж люб'язні, полізайте у пащу.
Я вас по-дружньому ласкаво проковтну.
Причин відмовитись нема. Лише, хіба що,
Ви раптом вловите у цих словах брехню.*

*Та я брехати змалечку не вмію,
За кожного із вас рішучо повмираю.
Вам буде тепло в пащі, тому за вас радію,
Тож лізьте, друзі, поки дозволяю.*

ІСТОРІЯ СКАЯ:
Паперовий клехо

*Клехо гнізда не в`є, не збирається в клин.
Тіло — щільний папір. Та він знає,
Що птаха визначає не наявність пір'їн.
Птах — це той, хто у небі літає.*